

Veiligheidsmonitor 2023

Afdeling Onderzoek & Statistiek
Maart 2024

Samenvatting

Elke twee jaar verschijnt er een nieuwe veiligheidsmonitor. Met daarin inzichten in de actuele veiligheidssituatie en ontwikkelingen in de gemeente 's-Hertogenbosch. In de veiligheidsmonitor gaan we onder andere in op de doelstellingen en prioriteiten uit het 'Integraal Veiligheidsplan' (IVP). In het IVP staan de hoofdlijnen van het gemeentelijk veiligheidsbeleid. In de periode 2023-2026 brengt de gemeente focus aan op de prioritaire thema's ondermijning, maatschappelijke onrust en digitale veiligheid. Deze focus steunt op een stevig fundament van het complete stelsel van veiligheid en leefbaarheid binnen de gemeente, de **veilige basis**.

Op de volgende pagina staat een overzicht met de belangrijkste kernindicatoren uit de veiligheidsmonitor. Bij de politiecijfers laten we de cijfers van de afgelopen vijf jaar zien. Voor de resultaten uit de tweejaarlijkse vragenlijst presenteren we de resultaten van 2019, 2021 en 2023. Hieronder bespreken we de belangrijkste resultaten en ontwikkelingen van 2023.

Overkoepelend veiligheidsbeeld

Doelstellingen:

- In 2026 zijn er max. 52 misdrijven per 1.000 inwoners.
- Op de ranglijst met Nederlandse gemeenten betreft het aantal misdrijven per 1.000 inwoners staat de gemeente 's-Hertogenbosch in 2026 maximaal op plek 20 (hoe hoger hoe ongunstiger).
- In 2026 is het rapportcijfer voor de veiligheid in de buurt min. een 7,0 gemiddeld voor alle buurten samen.

Een algemene indicatie van de objectieve veiligheid is het totaal aantal geregistreerde misdrijven. Misdrijven zijn relatief zware strafbare feiten, zoals diefstal, mishandeling of vernieling. In 2023 registreerde de politie 9.108 misdrijven in de gemeente 's-Hertogenbosch. Dat komt neer op 57,3 misdrijven per 1.000 inwoners. Om aan de IVP doelstelling te voldoen dient het aantal misdrijven af te nemen naar maximaal 52 misdrijven per 1.000 inwoners in 2026.

In 2023 waren er in de gemeente 's-Hertogenbosch 4% meer misdrijven dan in 2022.

Hoe doet 's-Hertogenbosch het qua veiligheid vergeleken met andere (grote) gemeenten? We kunnen alle gemeenten in Nederland met elkaar vergelijken door het aantal geregistreerde misdrijven in een gemeente af te zetten tegen het aantal inwoners in die gemeente. In 2023 neemt 's-Hertogenbosch een 23ste positie in (nr. 1 is de gemeente met relatief de meeste misdrijven). In 2021 stond 's-Hertogenbosch nog op positie 18. Hiermee wordt voldaan aan de IVP-doelstelling.

De respondenten uit de gemeente 's-Hertogenbosch beoordelen de veiligheid van hun buurt gemiddeld met een 6,7. In 2021 was dit een 6,9. Om aan de IVP-doelstelling te voldoen moet het rapportcijfer stijgen naar minimaal een 7,0 in 2026.

De rapportcijfers lopen uiteen als er wordt gekeken naar de resultaten op buurniveau. Zo hebben acht buurten een rapportcijfer lager dan een 6: het Zand, Bazeldonk, de Gestelse buurt, de Slagen, de Sprookjesbuurt, de Edelstenenbuurt, de Schutskamp en de Kruiskamp. De buurten met de hoogste rapportcijfers zijn de Watertuinen, de Haverleij en Bokhoven. Zij geven minimaal een 7,9 voor de veiligheid in hun buurt.

Tabel 1: Ontwikkelingen kernindicatoren gemeente 's-Hertogenbosch

Overkoepelend veiligheidsbeleid	Bron	2019	2020	2021	2022	2023
Totaal aantal misdrijven per 1.000 inwoners	P	58,8	57,1	53,9	56,1	57,3
Positie op ranglijst Nederlandse gemeenten met meeste misdrijven	P	-	-	18	25	23
Rapportcijfer veiligheid in de buurt	L&V	7,0	-	6,9	-	6,7
Veiligheidsbeleving						
% voelt zich vaak onveilig in eigen buurt	L&V	3%	-	4%	-	5%
% ervaart veel criminaliteit in eigen buurt	L&V	12%	-	10%	-	11%
Leefbaarheid en overlast woonbuurt						
Schaalscore sociale cohesie	L&V	-	-	6,4	-	6,3
% ervaart wel eens spanningen in buurt tussen groepen mensen	L&V	-	-	-	-	17%
% tevreden met verkeersveiligheid in buurt	L&V	48%	-	47%	-	42%
Schaalscore fysieke verloedering	L&V	3,4	-	3,6	-	3,8
% ervaart vaak overlast van rondhangende jongeren in de buurt	L&V	9%	-	11%	-	13%
Aantal incidenten van overlast jongeren per 1.000 inwoners	P	5,5	10,5	10,5	7,2	4,3
% ervaart vaak overlast van buurtbewoners	L&V	7%	-	7%	-	7%
% ervaart vaak dronken mensen op straat in de buurt	L&V	9%	-	7%	-	8%
% ervaart vaak drugsgebruik of drugshandel in de buurt	L&V	13%	-	12%	-	13%
Aantal incidenten van overlast i.v.m. alcohol/drugs per 1.000 inwoners	P	2,8	3,4	3,7	5,1	3,7
% ervaart vaak overlast van dakloze personen in de buurt	L&V	3%	-	4%	-	5%
Aantal incidenten van overlast van dakloze personen per 1.000 inw.	P	2,6	4,1	3,9	3,2	2,3
% ervaart vaak overlast van personen met verward gedrag in de buurt	L&V	3%	-	3%	-	5%
Aantal overlastinc. van personen met verward gedrag per 1.000 inw.	P	5,3	7,0	8,2	10,2	9,2
Vermogenscriminaliteit						
% slachtoffer van vermogenscriminaliteit	L&V	14%	-	13%	-	12%
% ervaart vaak diefstal van (elektrische) fietsen in de buurt	L&V	4%	-	5%	-	5%
Aantal diefstallen van (elektrische/brom)fiets per 1.000 inwoners	P	5,8	5,3	5,0	7,1	7,2
% ervaart vaak diefstal uit auto's of van auto-onderdelen in de buurt	L&V	8%	-	7%	-	5%
Aantal diefstallen uit/vanaf auto's per 1.000 inwoners	P	5,1	4,6	4,1	3,4	3,6
% ervaart vaak woninginbraak in de buurt	L&V	4%	-	4%	-	2%
Aantal woninginbraken per 1.000 huishoudens	P	4,2	3,9	3,5	3,6	2,9
Fraude en online criminaliteit						
% slachtoffers online criminaliteit totaal	LVM	-	-	17%	-	16%
Aantal misdrijven van cybercrime	P	21	86	110	113	120
Aantal misdrijven van horizontale fraude	P	833	1.239	1.203	827	723
Straatintimidatie en geweldsdelicten						
% slachtoffer van straatintimidatie	L&V	-	-	-	-	20%
% ervaart vaak vrouwen die worden nageroepen/nagefloten in de buurt	L&V	-	-	2%	-	2%
% ervaart vaak mensen die op straat worden lastiggevallen in de buurt	L&V	1%	-	1%	-	2%
% slachtoffer van geweldsdelict	L&V	9%	-	9%	-	7%
% ervaart vaak bedreigingen in de buurt	L&V	1%	-	1%	-	1%
Aantal bedreigingen per 1.000 inwoners	P	2,2	2,6	2,2	2,2	2,0
% ervaart vaak mishandelingen in de buurt	L&V	1%	-	1%	-	0%
Aantal mishandelingen per 1.000 inwoners	P	3,2	2,5	2,6	3,4	3,2
Ondermijning						
Aantal misdrijven van drugsbezit/drugshandel/vervaardiging van drugs	P	193	160	128	122	182
Aantal verdachten per 1.000 inwoners	CBS	10,0	9,6	9,0	9,1	-

Bron: Politie (P), vragenlijst leefbaarheid & veiligheid (L&V), vragenlijst landelijke Veiligheidsmonitor (LVM) en CBS

Veiligheidsbeleving

Aan de respondenten is tevens gevraagd hoe vaak men zich onveilig voelt in de eigen buurt. Van de respondenten voelt 5% zich *vaak* onveilig in de eigen buurt. Nog eens 22% voelt zich hier *soms* onveilig. Sinds 2019 neemt het aandeel respondenten dat zich vaak of soms onveilig voelt toe. Waarom mensen zich onveilig voelen in hun buurt heeft verschillende oorzaken. De 5 belangrijkste redenen zijn: rondhangende jongeren, verkeer, personen die zich verdacht gedragen / er verdacht uitzien, drugsdealers en/of drugsverslaafden en donkere, slecht verlichte plekken. Aan de respondenten is verder gevraagd of zij vinden dat er veel, weinig of geen criminaliteit is in hun buurt. In 2023 geeft 11% van de respondenten aan dat er *veel* criminaliteit is in hun buurt. Volgens 53% is er *weinig* criminaliteit in hun buurt en volgens 18% *geen* criminaliteit. Dit is vergelijkbaar met 2021.

Sociale spanningen

In 2023 hebben we voor het eerst enkele vragen gesteld over sociale spanningen in de buurt. 17% van de respondenten geeft aan dat zij wel eens spanningen in hun buurt ervaren tussen groepen mensen, bijvoorbeeld door verschil in (politieke) mening of cultuur. In de buurten de Gestelse buurt, de Meerendonk, de Muntel, de Hambaken, de Sprookjesbuurt, de Schutskamp, de Kruiskamp en Vinkeloord geven relatief veel respondenten aan wel eens spanningen in hun buurt te ervaren tussen groepen mensen. In deze buurten geeft minimaal 30% van de respondenten dit aan.

Meest ervaren buurtproblemen

Om een beeld te krijgen van het vóórkomen van buurtproblemen is in de vragenlijst leefbaarheid & veiligheid voor 24 vormen van overlast en criminaliteit gevraagd hoe vaak deze voorkomen in de buurt. Gekeken is welke problemen door relatief veel respondenten ervaren worden. De top 3 van overlast en criminaliteit in de buurt die het meest ervaren wordt is: te hard rijden, rommel op straat en hondenpoep.

Sociale overlast

Het plaatsvinden van sociale overlast heeft een sterke invloed op de leefbaarheid van wijken en buurten. De grootste overlast in de sociale sfeer wordt door respondenten ervaren van rondhangende jongeren, gevolgd door overlast door buurtbewoners en drugsgebruik/ drugshandel.

Het aantal respondenten dat in hun buurt wel eens overlast ervaart van rondhangende jongeren neemt sinds 2019 toe. In 2023 ervaart 13% *vaak* en 33% *soms* overlast van rondhangende jongeren in hun buurt. Bij de politiecijfers zien we een andere ontwikkeling met betrekking tot jongerenoverlast dan in de enquêtegegevens. De afgelopen twee jaar daalde de geregistreerde jongerenoverlast van 10,5 naar 4,3 incidenten per 1.000 inwoners. Dit is een afname van 58%. Ook waren er in 2023 minder incidenten van jongerenoverlast dan voor corona (2019). Ook door de afdeling stadstoezicht wordt overlast door jeugd geregistreerd. In tegenstelling tot de politiecijfers, zien we bij de registraties van stadstoezicht een toename van de jongerenoverlast. Tussen 2022 en 2023 nam het aantal meldingen bij stadstoezicht met 28% toe.

Het aantal respondenten dat in hun buurt wel eens overlast ervaart van dakloze personen of van personen met verward gedrag neemt sinds 2019 toe. In 2023 ervaart 5% *vaak* en 16% *soms* overlast van dakloze personen. Daarnaast ervaart 5% *vaak* en 18% *soms* overlast van personen met verward gedrag. Ook hier laten de politiecijfers een andere ontwikkeling zien dan de enquêtegegevens. Sinds 2020 neemt het aantal incidenten van overlast van dakloze personen elk jaar iets af. Het afgelopen jaar waren er 23% minder incidenten dan in 2022. Ook nam het afgelopen jaar het aantal incidenten van overlast van personen met verward gedrag met 9% af ten opzichte van 2022.

Vermogenscriminaliteit

Op het gebied van vermogenscriminaliteit zien we enkele positieve ontwikkelingen. Sinds 2019 geven minder respondenten aan slachtoffer te zijn van één of meerdere vermogensmisdrijven. Tussen 2019 en 2023 daalde dit van 14% naar 12%. Daarnaast geven minder respondenten aan dat er wel eens sprake is van vermogenscriminaliteit in hun buurt, zoals fietsdiefstal, diefstal uit auto's of van auto-onderdelen en woninginbraak. Ook registreert de politie minder woninginbraken. In 2023 waren er 19% minder woninginbraken dan in 2022.

Wel heeft de politie van enkele andere delicten meer misdrijven geregistreerd in 2023:

- In 2022 en 2023 lag het aantal diefstallen van (elektrische) fietsen en bromfietsen hoger dan in de jaren ervoor. Tussen 2021 en 2023 nam het aantal diefstallen van (elektrische/brom-) fietsen met 45% toe. Ook landelijk steeg het aantal fietsdiefstallen in deze periode (+36%).
- Nadat het aantal diefstallen uit of vanaf auto's enkele jaren op rij daalde, is dit aantal het afgelopen jaar weer iets gestegen (+9%).
- Het afgelopen jaar is het aantal misdrijven van zakkenrollen sterk gestegen, van 137 misdrijven in 2022 naar 265 misdrijven in 2023. Dit is een toename van 93%. Ook landelijk steeg het aantal misdrijven van zakkenrollen, al is deze stijging minder groot dan in 's-Hertogenbosch (+21%).
- Tussen 2022 en 2023 steeg ook het aantal winkeldiefstallen (+15%) en het aantal diefstallen/inbraken in winkels, bedrijven en instellingen (+18%).

Fraude en online criminaliteit

In 2023 is 16% van de Nederlanders slachtoffer geweest van een of meer online delicten of incidenten. Ook in 's-Hertogenbosch is dit 16%. In 's-Hertogenbosch was 10% slachtoffer van online oplichting en fraude, 5% van hacken, 3% van online bedreiging en intimidatie en minder dan 1% van overige online delicten. Landelijk daalde het aantal slachtoffers van online criminaliteit tussen 2021 en 2023 van 17% naar 16%. In 2023 zijn minder respondenten slachtoffer geweest van hacken, en dan met name van hacken van een account. Het slachtofferschap van online oplichting en fraude is niet veranderd ten opzichte van twee jaar geleden. Soortgelijke ontwikkelingen zien we ook voor 's-Hertogenbosch, als zijn de verschillen op gemeenteniveau niet significant.

Het aantal misdrijven van cybercrime is sinds 2019 sterk gestegen. In 2019 waren er 21 misdrijven van cybercrime in de gemeente, dit is de afgelopen jaren gestegen tot 120 misdrijven in 2023. Daarentegen daalde het aantal misdrijven van horizontale fraude. Denk hierbij aan fraude met betaalproducten of online handel, identiteitsfraude of online oplichting via WhatsApp. Dit is ten opzichte van 2 jaar geleden met 40% afgenomen.

Straatintimidatie

We hebben in 2023 aan respondenten gevraagd of zij in de gemeente 's-Hertogenbosch buiten op straat te maken hebben gehad met een of meerdere vormen van straatintimidatie. 20% van de respondenten werden hier het afgelopen jaar slachtoffer van. Zij werden nageroepen met beledigende opmerkingen, nageroepen met seksuele opmerkingen, nagefloten of nagesist, achternagelopen en/of ongewenst aangeraakt of betast. Jonge vrouwen tot 30 jaar werden hier het vaakst slachtoffer van (50%).

Gewelddelicten

Sinds 2021 geven minder respondenten aan slachtoffer te zijn van een gewelddelict. Tussen 2021 en 2023 daalde dit van 9% naar 7%. Het vaakst werd men slachtoffer van bedreiging. Ook werden er tussen 2022 en 2023 door de politie iets minder bedreigingen (-8%) en mishandelingen (-6%) geregistreerd.

Ondermijning

Om een beeld te schetsen van ondermijnende activiteiten en criminaliteit is aan respondenten gevraagd of zij denken of bepaalde ondermijnende situaties zich voordoen in hun buurt. Minimaal 15% van de respondenten weet zeker of vermoed dat er in hun buurt sprake is van:

- buurtbewoners die denken dat ze alles kunnen doen zonder gestraft te worden
- buurtbewoners die dure spullen of auto's bezitten, waarvan je zou verwachten dat ze die niet kunnen betalen

Tussen 2022 en 2023 is het aantal misdrijven van drugsbezit, drugshandel en vervaardigen van drugs toegenomen met 49%. Bij bijna de helft van de misdrijven gaat het om bezit van harddrugs.

Inhoudsopgave

Inleiding	9
1. Overkoepelend veiligheidsbeeld	10
1.1 Algemene indicatie objectieve veiligheid	10
1.2 Algemene indicatie subjectieve veiligheid	14
2. Veiligheidsbeleving	15
2.1 Veiligheidsbeleving	15
2.2 Vermijdingsgedrag	17
2.3 Criminaliteitsperceptie	17
2.4 Positie 's-Hertogenbosch landelijk	18
3. Leefbaarheid en overlast woonbuurt	19
3.1 Rapportcijfers woonomgeving	19
3.2 Ontwikkeling leefbaarheid buurten	20
3.3 Sociale cohesie	21
3.4 Sociale spanningen	23
3.5 Meest ervaren buurtproblemen	23
3.6 Verkeersoverlast en verkeersveiligheid	23
3.7 Fysieke verloedering	25
3.8 Sociale overlast	28
3.8.1 Overlast van jongeren	29
3.8.2 Overlast door buurtbewoners	31
3.8.3 Alcohol- en drugsoverlast	33
3.8.4 Overlast van dakloze personen en personen met verward gedrag	34
3.9 Overlast van vuurwerk	37
4. Vermogenscriminaliteit	38
4.1 Slachtofferschap vermogensmisdrijven	38
4.2 Ervaren vermogenscriminaliteit in de buurt	39
4.3 Geregistreerde vermogenscriminaliteit	40
4.3.1 Diefstal/inbraak in en rond de woning	40
4.3.2 Voertuigcriminaliteit	40
4.3.3 Zakkenrollen	42
4.3.4 Bedrijfscriminaliteit	43

5.	Fraude en online criminaliteit	45
5.1	Slachtofferschap online criminaliteit	45
5.2	Preventie digitale gegevens	46
5.3	Geregistreerde fraude en cybercrime	47
6.	Straatintimidatie	48
6.1	Slachtofferschap straatintimidatie	48
6.2	Ervaren straatintimidatie in de buurt	49
7.	Gewelddelicten	52
7.1	Slachtofferschap agressie en geweld	52
7.2	Ervaren agressie en geweld in de buurt	53
7.3	Geregistreerde misdrijven	53
7.4	Huiselijk geweld	55
8.	Ondermijning	56
8.1	Ervaren ondermijning in de buurt	56
8.2	Geregistreerde misdrijven	58
9.	Verdachten van criminaliteit	59
9.1	Geregistreerde verdachten	59
9.2	Verwijzingen naar bureau HALT	61
10.	Preventie	62
11.	Functioneren gemeente en politie	65
11.1	Gemeente	65
11.2	Politie	66
	Bijlage A: Onderzoeksverantwoording	69
	Bijlage B: Overzichtskaart wijken en buurten	72

Inleiding

Elke twee jaar verschijnt er een nieuwe veiligheidsmonitor. Met daarin inzichten in de actuele veiligheidssituatie en ontwikkelingen in de gemeente 's-Hertogenbosch. In de veiligheidsmonitor gaan we onder andere in op de doelstellingen en prioriteiten uit het 'Integraal Veiligheidsplan' (IVP). In het IVP staan de hoofdlijnen van het gemeentelijk veiligheidsbeleid. In de periode 2023-2026 brengt de gemeente focus aan op de prioritaire thema's ondermijning, maatschappelijke onrust en digitale veiligheid. Deze focus steunt op een stevig fundament van het complete stelsel van veiligheid en leefbaarheid binnen de gemeente, de **veilige basis**.

In de veiligheidsmonitor schetsen we een breed beeld van de huidige veiligheidssituatie en -ontwikkelingen in de gemeente 's-Hertogenbosch. Hierbij wordt onder andere ingegaan op de veiligheidsbeleving, sociale veiligheid en traditionele en nieuwe vormen van criminaliteit. Daarnaast wordt er ook aandacht besteedt aan de drie prioritaire thema's ondermijning, maatschappelijke onrust en digitale veiligheid.

De veiligheidsmonitor is gebaseerd op twee basisbronnen: politiegegevens en de vragenlijst leefbaarheid & veiligheid. Afhankelijk van het onderwerp worden er ook andere bronnen gebruikt. De meest recente cijfers gaan over het jaar 2023. Zo niet, dan staat dit in de tekst vermeld.

In het Integraal Veiligheidsplan staat ook benoemd dat het belangrijk is om per wijk en buurt te kijken naar wat het meeste bijdraagt aan veiligheid en leefbaarheid en dat dit voor inwoners voelbaar is. Deze nabije veiligheid maakt onderdeel uit van de veilige basis. Om ook de veiligheidssituatie en -ontwikkelingen van alle wijken, dorpen en aandachtsbuurten inzichtelijk te maken, wordt er een aparte **wijkveiligheidsmonitor** opgesteld. Deze wordt in het tweede kwartaal van 2024 gepubliceerd.

Leeswijzer

In deze veiligheidsmonitor wordt ingegaan op de veiligheidssituatie en -ontwikkelingen van de totale gemeente 's-Hertogenbosch. Het rapport is als volgt opgebouwd:

- Overkoepelend veiligheidsbeeld
- Veiligheidsbeleving
- Leefbaarheid en overlast woonbuurten
- Vermogenscriminaliteit
- Fraude en online criminaliteit
- Straatintimidatie
- Gewelddelicten
- Ondermijning
- Verdachten van criminaliteit
- Preventie
- Functioneren gemeente en politie

Bij het presenteren van de resultaten wordt gebruik gemaakt van figuren. Hierbij worden indien mogelijk de ontwikkelingen van de afgelopen vijf jaar gepresenteerd. Bij enkele onderwerpen worden daarnaast door middel van kaarten ook de resultaten op buurniveau gepresenteerd. Met blauwe en oranje kleuren wordt aangegeven of een buurt gunstig of ongunstig scoort. Om te zien om welke buurten het gaat, kan in bijlage B de overzichtskaart van alle wijken en buurten in de gemeente worden geraadpleegd. De buurten die ongunstig scoren worden daarnaast in de tekst benoemd.

Het rapport bevat de volgende bijlagen:

- Onderzoeksverantwoording
- Overzichtskaart wijken en buurten in 's-Hertogenbosch

1. Overkoepelend veiligheidsbeeld

We willen dat al onze inspanningen bijdragen aan een veilig 's-Hertogenbosch. Om het overkoepelend veiligheidsbeeld te monitoren maken we gebruik van het totaal aantal misdrijven en het rapportcijfer voor de veiligheid in de buurt. Door te kijken naar zowel objectieve als subjectieve indicatoren kunnen we een goed algemeen beeld schetsen. Naast dat we alleen naar 's-Hertogenbosch kijken, maken we ook een landelijke vergelijking, zodat we kunnen staven of positieve of negatieve ontwikkelingen zich ook in andere gemeenten voor doen.

1.1 Algemene indicatie objectieve veiligheid

Geregistreerde misdrijven

Doelstelling:

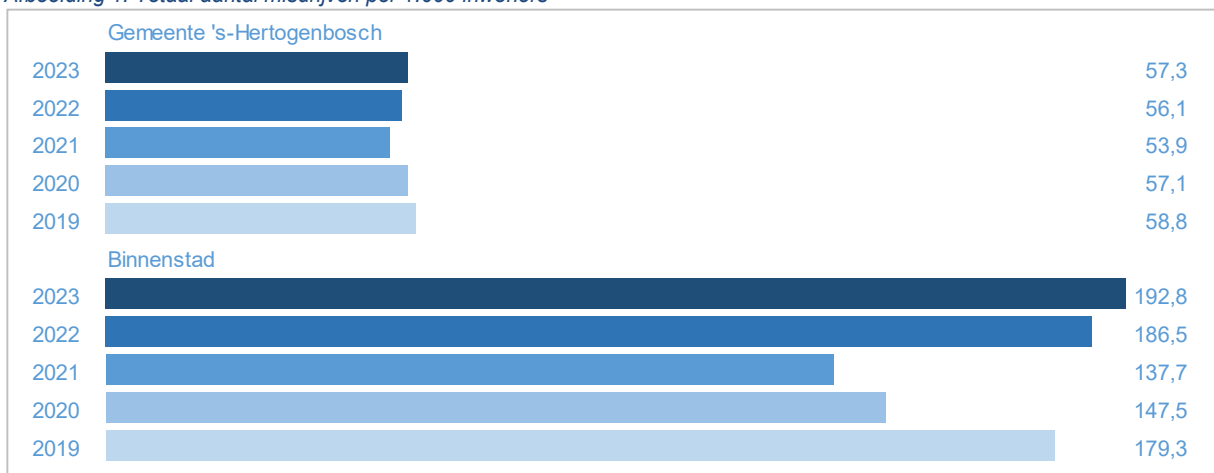
✗ In 2026 zijn er max. 52 misdrijven per 1.000 inwoners.

Een algemene indicatie van de objectieve veiligheid is het totaal aantal geregistreerde misdrijven. Misdrijven zijn relatief zware strafbare feiten, zoals diefstal, mishandeling of vernieling. In 2023 registreerde de politie 9.108 misdrijven in de gemeente 's-Hertogenbosch. Dat komt neer op 57,3 misdrijven per 1.000 inwoners. Hiermee wordt momenteel niet voldaan aan de IVP-doelstelling voor 2026 dat er maximaal 52 misdrijven per 1.000 inwoners zijn.

In 2023 waren er in de gemeente 's-Hertogenbosch 4% meer misdrijven dan in 2022. Deze stijging komt onder andere door een toename van het aantal misdrijven van zakkenrollen, vernieling, overige vermogensdelicten, drugsbezit/drugshandel en winkeldiefstal. Bij deze delicten is het aantal misdrijven met minimaal 60 toegenomen ten opzichte van 2022. Daarentegen lieten andere delicten een afname zien van het aantal misdrijven, zoals rijden onder invloed, horizontale fraude en diefstal/inbraak woning. Deze delicten namen in een jaar tijd met minimaal 50 misdrijven af.

Landelijk is het aantal misdrijven het afgelopen jaar ongeveer gelijk gebleven en in de B5-gemeenten¹ is het aantal misdrijven in het afgelopen jaar met 3% toegenomen.

Afbeelding 1: Totaal aantal misdrijven per 1.000 inwoners

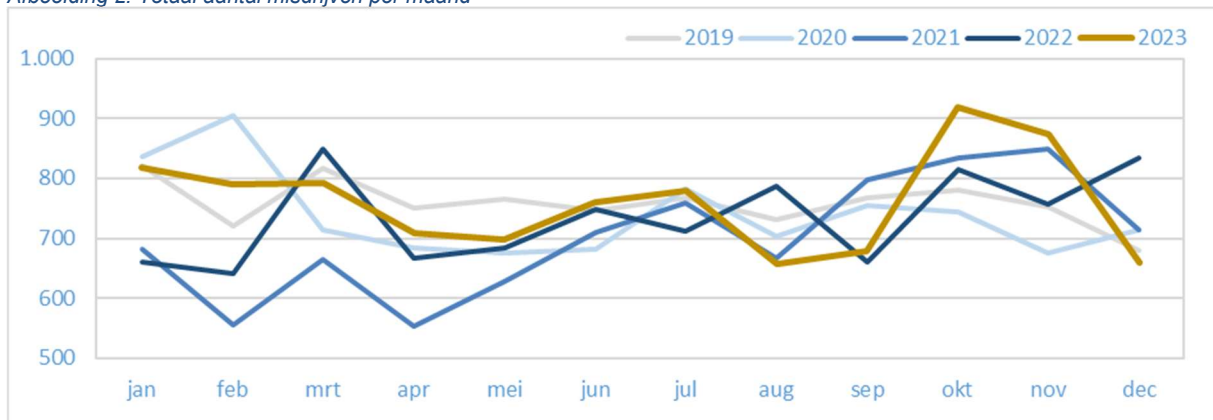

Bron: Politie

¹ B5-gemeenten: 's-Hertogenbosch, Breda, Eindhoven, Helmond en Tilburg.

Vooraf in de wintermaanden waren er meer misdrijven dan een jaar eerder (januari, februari, oktober en november). De stijging in oktober is grotendeels te verklaren door een gebeurtenis in oktober, waarbij een persoon in één nacht veel vernielingen heeft aangericht (zie § 3.7).

Afbeelding 2: Totaal aantal misdrijven per maand

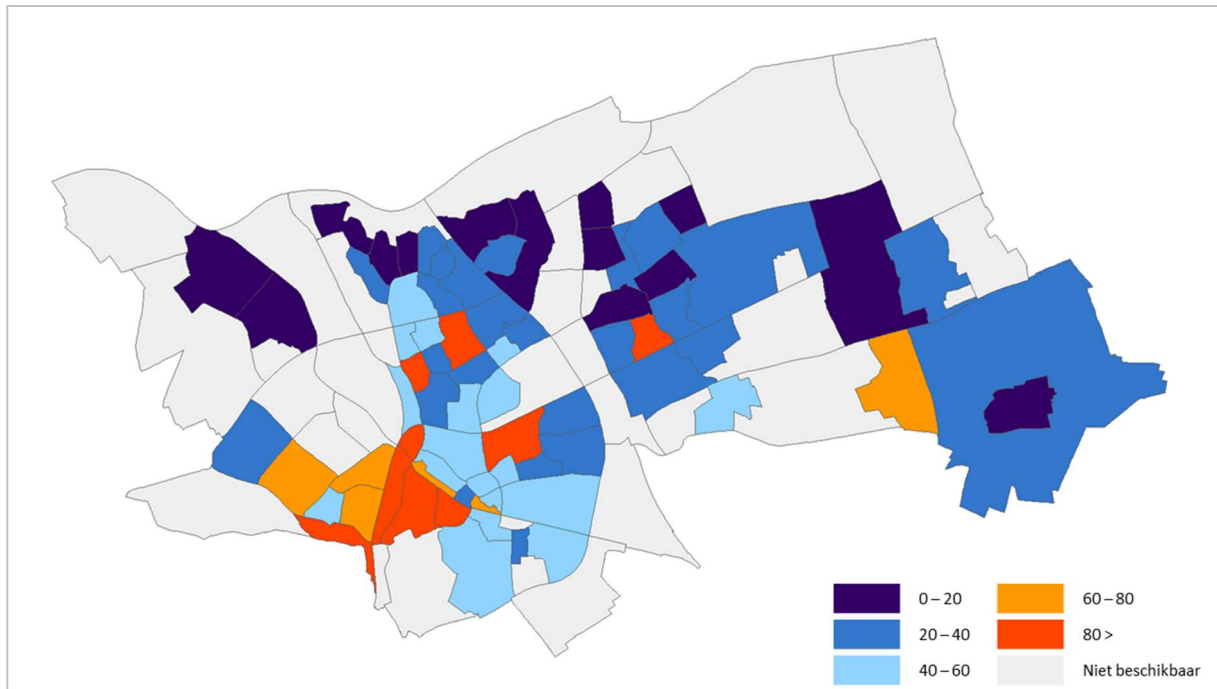

Bron: Politie

Veruit de meeste misdrijven vinden doorgaans plaats in de Binnenstad. In de Binnenstad zorgt de concentratie van veel mensen in een relatief klein gebied met uiteenlopende functies, zoals winkels en horeca, voor een hoger incidentenpatroon als het gaat om overlast en criminaliteit. Tijdens de coronapandemie waren er minder bezoekers in de Binnenstad. Dit kwam onder andere door de oproep om zoveel mogelijk thuis te blijven en de (tijdelijke) sluiting van bijvoorbeeld horecagelegenheden, niet-essentiële winkels en publiek toegankelijke locaties zoals musea, theaters en bioscopen. We zagen dan ook dat er in 2020 en 2021 minder misdrijven waren in de Binnenstad. In de afgelopen twee jaar is het aantal misdrijven in de Binnenstad weer hoger dan voor corona. In 2023 waren er in de Binnenstad 6% meer misdrijven dan in 2022 (zie afbeelding 1).

Op onderstaande kaart wordt weergegeven in welke mate misdrijven plaatsvinden in de verschillende buurten in de gemeente. Relatief de meeste misdrijven vonden in 2023 plaats in de buurten Binnenstad centrum, Binnenstad oost, het Zand, Graafsebuurt noord, Orthenpoort, Rosmalen centrum, de Rompert, de Edelstenenbuurt en Willemspoort. In deze buurten werden meer dan 80 misdrijven per 1.000 inwoners geregistreerd².

Afbeelding 3: Aantal misdrijven per 1.000 inwoners per buurt

Bron: Politie 2023

² De politiecijfers worden gepresenteerd voor buurten met ten minste 300 inwoners én minimaal 150 huishoudens.

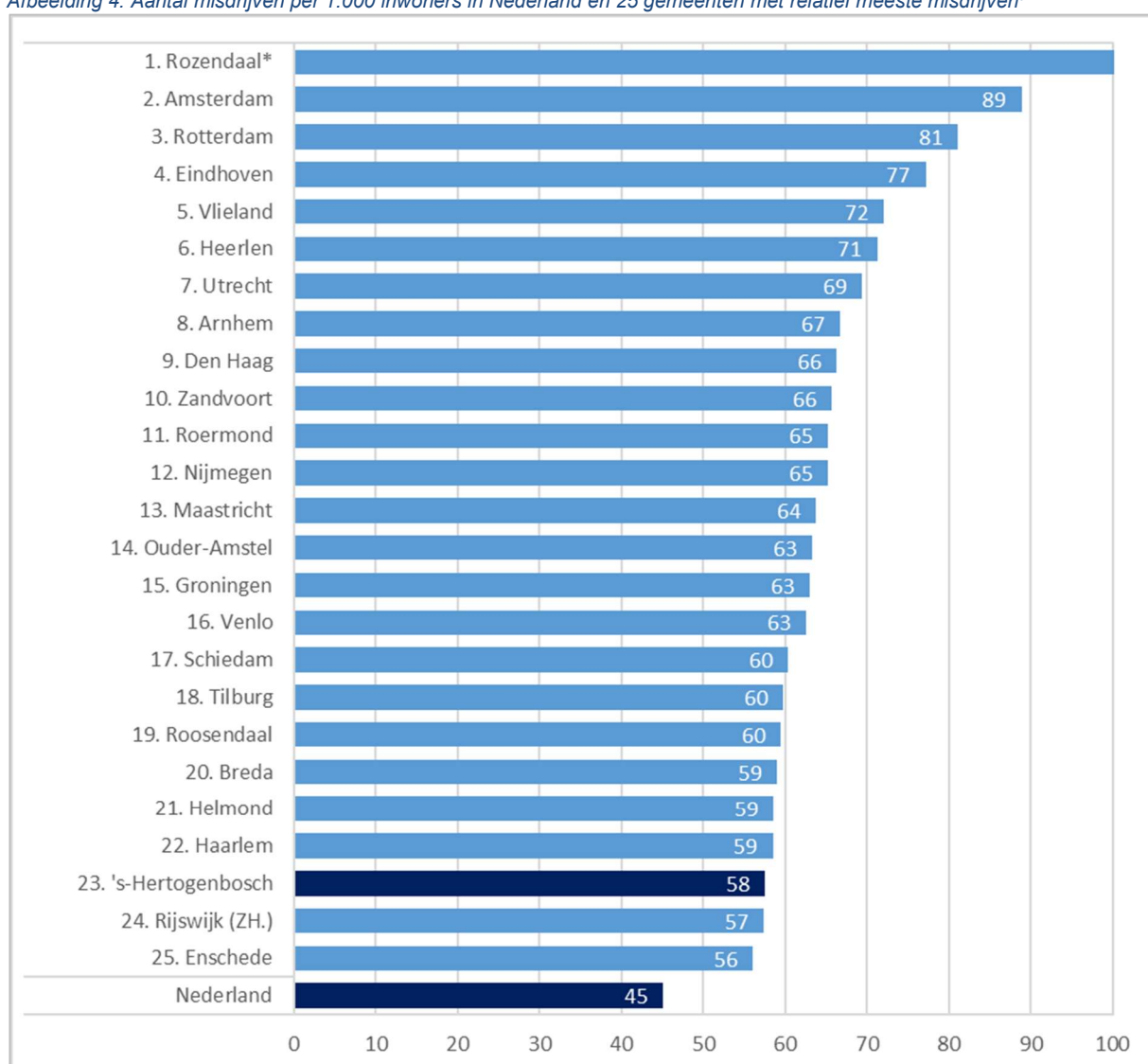
Positie 's-Hertogenbosch landelijk

Doelstelling:

- ✓ Op de ranglijst met Nederlandse gemeenten betreft het aantal misdrijven per 1.000 inwoners staat de gemeente 's-Hertogenbosch in 2026 maximaal op plek 20 (hoe hoger hoe ongunstiger).

Hoe doet 's-Hertogenbosch het qua veiligheid vergeleken met andere (grote) gemeenten? We kunnen alle gemeenten in Nederland met elkaar vergelijken door het aantal geregistreerde misdrijven in een gemeente af te zetten tegen het aantal inwoners in die gemeente. In 2023 neemt 's-Hertogenbosch een 23ste positie in (nr. 1 is de gemeente met relatief de meeste misdrijven). Hiermee doet 's-Hertogenbosch het onder andere (iets) beter dan de overige B5-gemeenten. In 2021 stond 's-Hertogenbosch nog op positie 18.

Afbeelding 4: Aantal misdrijven per 1.000 inwoners in Nederland en 25 gemeenten met relatief meeste misdrijven³

Bron: Politie, CBS

³ De gemeente Rozendaal heeft in 2023 een afwijkende score. Dit komt omdat er in 2023 veel meer misdrijven zijn geregistreerd dan in 2022 (resp. 353 en 44 misdrijven). Omdat Rozendaal een van de kleinste gemeenten van Nederland is, pakt het relatieve cijfer in 2023 extreem hoog uit. In 2022 stond Rozendaal op positie 283 met 25 misdrijven per 1.000 inwoners.

1.2 Algemene indicatie subjectieve veiligheid

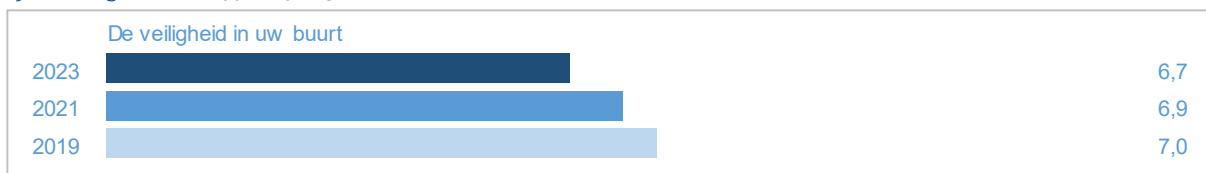
Doelstelling:

In 2026 is het rapportcijfer voor de veiligheid in de buurt min. een 7,0 gemiddeld voor alle buurten samen.

De respondenten uit de gemeente 's-Hertogenbosch beoordelen de veiligheid van hun buurt gemiddeld met een 6,7. In 2021 was dit een 6,9. Om aan de IVP-doelstelling te voldoen moet het rapportcijfer stijgen naar minimaal een 7,0 in 2026.

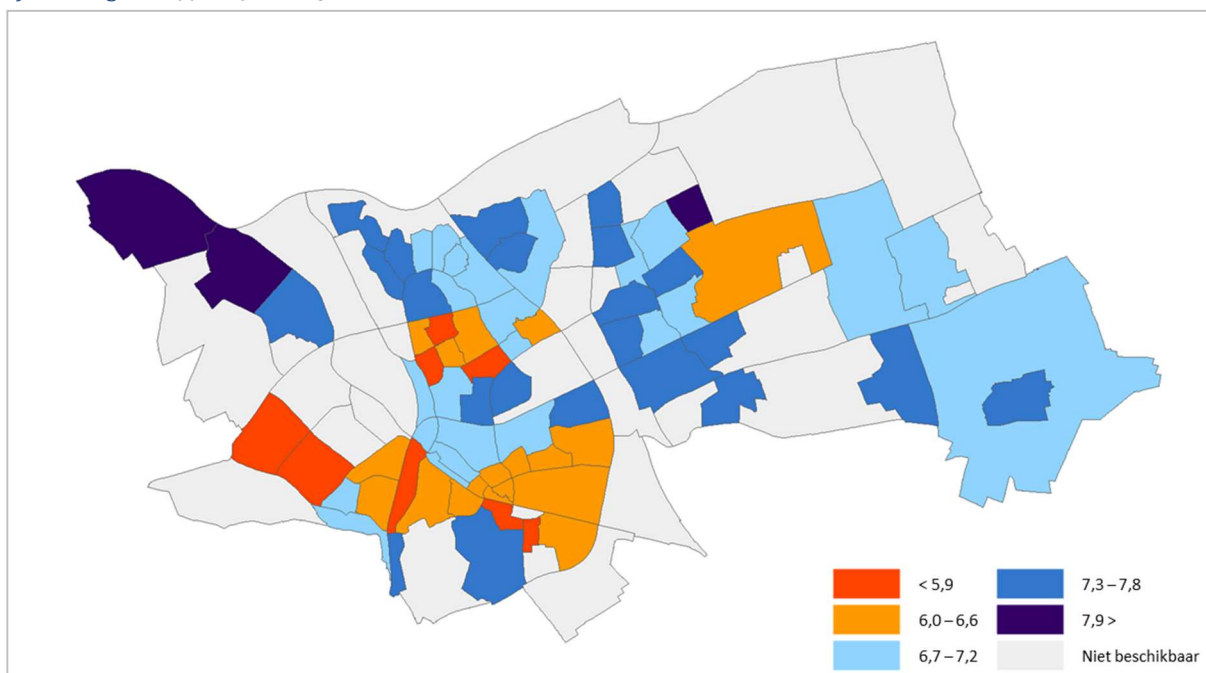
Afbeelding 5: Welk rapportcijfer geeft u voor...?

Bron: Vragenlijst leefbaarheid & veiligheid

De rapportcijfers lopen uiteen als er wordt gekeken naar de resultaten op buurniveau. Zo hebben acht buurten een rapportcijfer lager dan een 6: het Zand, Bazeldonk, de Gestelse buurt, de Slagen, de Sprookjesbuurt, de Edelstenenbuurt, de Schutskamp en de Kruiskamp. De respondenten uit deze buurten geven de veiligheid van hun buurt gemiddeld een rapportcijfer tussen de 5,1 en 5,9. De buurten met de hoogste rapportcijfers zijn de Watertuinen, de Haverleij en Bokhoven. Zij geven minimaal een 7,9 voor de veiligheid in hun buurt.

Afbeelding 6: Rapportcijfer veiligheid in uw buurt

Bron: Vragenlijst leefbaarheid & veiligheid 2023

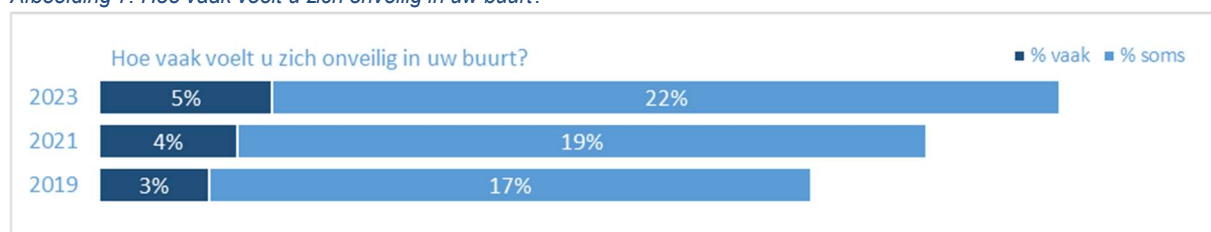
2. Veiligheidsbeleving

In §1.2 is het rapportcijfer voor de veiligheid in de buurt al aan bod gekomen. In dit hoofdstuk gaan we verder in op de veiligheidsbeleving van inwoners. Hoe vaak voelen inwoners zich onveilig in hun eigen buurt? Wie voelen zich vaker onveilig en waarom? Als laatste gaan we in op hoe inwoners de criminaliteit in hun buurt beoordelen.

2.1 Veiligheidsbeleving

Aan de respondenten is tevens gevraagd hoe vaak men zich onveilig voelt in de eigen buurt. Van de respondenten voelt 5% zich *vaak* onveilig in de eigen buurt. Nog eens 22% voelt zich hier *soms* onveilig. Sinds 2019 neemt het aandeel respondenten dat zich vaak of soms onveilig voelt toe.

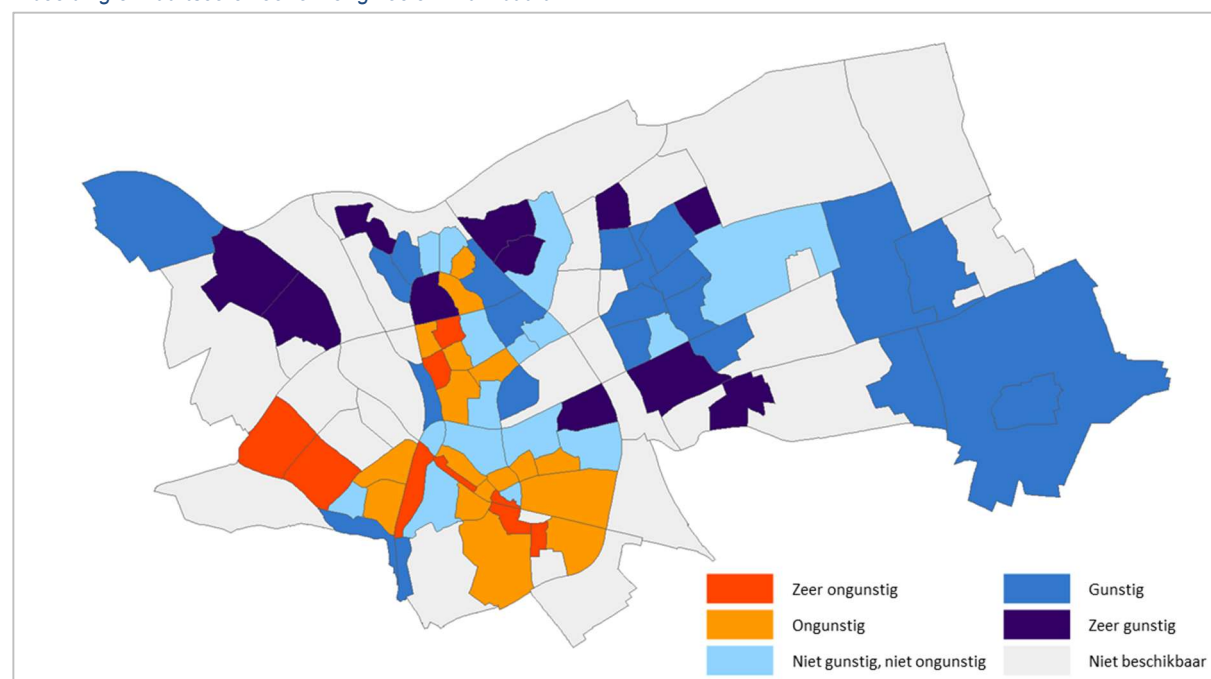
Afbeelding 7: Hoe vaak voelt u zich onveilig in uw buurt?

Bron: Vragenlijst leefbaarheid & veiligheid

Op basis van de antwoorden die respondenten hebben gegeven is de buurtscore voor onveilig voelen in de buurt berekend (zie bijlage A). De onveiligheidsgevoelens zijn relatief groot in de buurten: Binnenstad noord, het Zand, Bazeldonk, de Gestelse buurt, de Bossche Pad, de Sprookjesbuurt, de Edelstenenbuurt, de Schutskamp en de Kruiskamp.

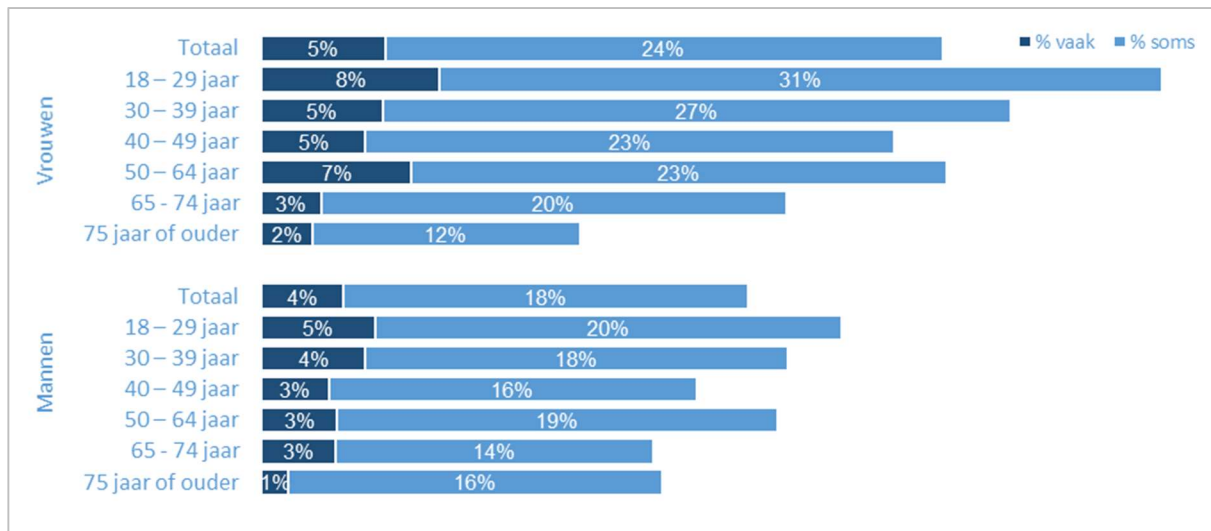
Afbeelding 8: Buurtscore voor onveilig voelen in uw buurt

Bron: Vragenlijst leefbaarheid & veiligheid 2023

Onderzocht is wie zich vaker wel eens onveilig voelen in de eigen buurt. Jonge vrouwen van 18 tot 30 jaar oud geven het vaakst aan dat zij zich wel eens onveilig voelen in hun buurt (39%). Zij geven dit vaker aan dan vrouwen in andere leeftijdsgroepen. Over het algemeen geven vrouwen vaker aan dat zij zich wel eens onveilig voelen in hun buurt dan mannen (respectievelijk 30% en 21%)⁴.

Afbeelding 9: Hoe vaak voelt u zich onveilig in uw buurt?

Bron: Vragenlijst leefbaarheid & veiligheid 2023

Ook voor andere (achtergrond)kenmerken is gekeken wie zich vaker wel eens onveilig voelen in hun buurt. De volgende groepen respondenten voelen zich vaker dan gemiddeld vaak of soms onveilig in hun buurt:

- Respondenten die het afgelopen jaar slachtoffer zijn geworden van een geweldsmisdrijf
- Respondenten die het afgelopen jaar slachtoffer zijn geworden van straatintimidatie
- Respondenten die het afgelopen jaar slachtoffer zijn geworden van een vermogensmisdrijf
- Lhbt's⁵
- Respondenten met een inkomen tot €1.850 netto per maand
- Respondenten met een huurwoning
- Alleenwonenden

Waarom mensen zich onveilig voelen in hun buurt heeft verschillende oorzaken. De 5 belangrijkste redenen zijn:

- Rondhangende jongeren
- Verkeer
- Personen die zich verdacht gedragen / er verdacht uitzien
- Drugsdealers en/of drugsverslaafden
- Donkere, slecht verlichte plekken

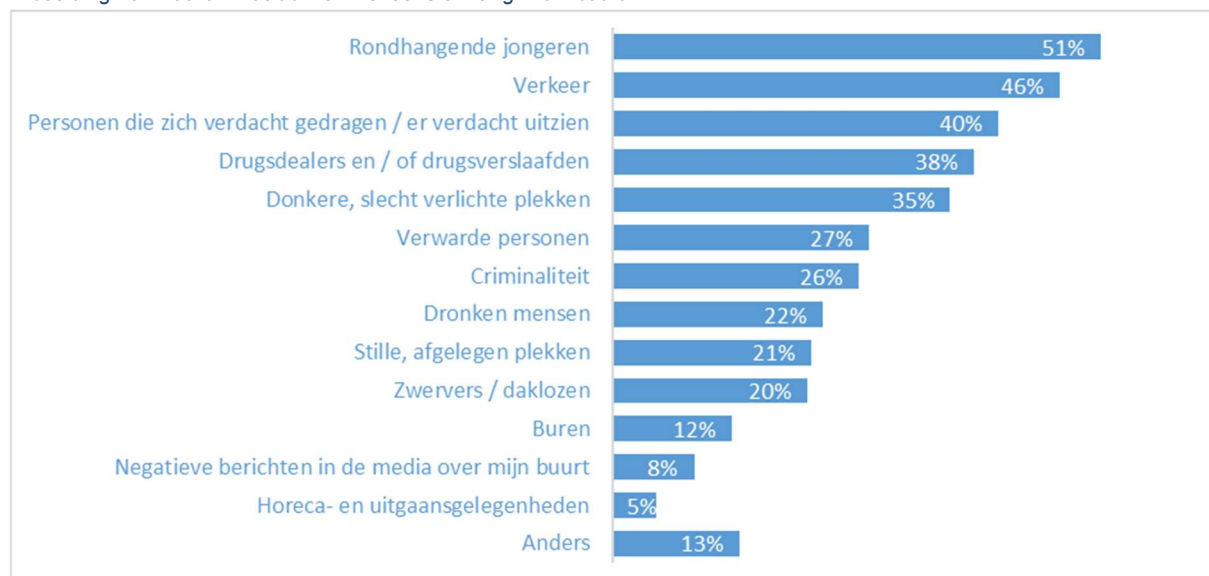
De top 5 bestaat uit dezelfde redenen als in 2021 en 2019. Bij de categorie 'anders, namelijk' wordt door relatief veel respondenten nog vuurwerk genoemd.

⁴ Ook uit de landelijke veiligheidsmonitor van het CBS (2023) blijkt de veiligheidsbeleving verschilt naar geslacht, leeftijd en seksuele oriëntatie. Vrouwen voelen zich vaker onveilig dan mannen, zowel in de eigen buurt als in het algemeen. Ook de jongere leeftijdsgroepen 15 tot 25 jarigen en 25 tot 45 jarigen voelen zich vaker onveilig dan 45 tot 65 jarigen en vooral 65-plussers. In alle leeftijdsgroepen voelen vrouwen zich vaker onveilig dan mannen. Het meest onveilig voelen zich jonge vrouwen (15 tot 25 jaar). Homoseksuele en biseksuele mannen voelen zich vaker onveilig dan heteroseksuele mannen, en biseksuele vrouwen voelen zich vaker onveilig dan heteroseksuele vrouwen, zowel in de buurt als in het algemeen.

Er is geen verschil in veiligheidsbeleving tussen homoseksuele vrouwen en heteroseksuele vrouwen.

⁵ Lhbt: De afkorting lhbt is een overkoepelende term voor mensen die lesbisch, homo, biseksueel of transgender zijn.

Afbeelding 10: Waarom voelt u zich wel eens onveilig in uw buurt?

Bron: Vragenlijst leefbaarheid & veiligheid 2023

2.2 Vermijdingsgedrag

In de vragenlijst zitten ook enkele vragen die gaan over vermijdingsgedrag. In 2023 doet 13% *vaak* de deur 's avonds niet open, omdat men dat niet veilig vindt. Nog eens 21% doet dat soms niet.

Van de respondenten geeft 4% aan dat zij *vaak* omlopen of omrijden om onveilige plekken in de buurt te vermijden. Nog eens 17% doet dat soms. Sinds 2019 geven meer respondenten aan dat zij dit wel eens doen.

Afbeelding 11: Hoe vaak komt het voor dat u:

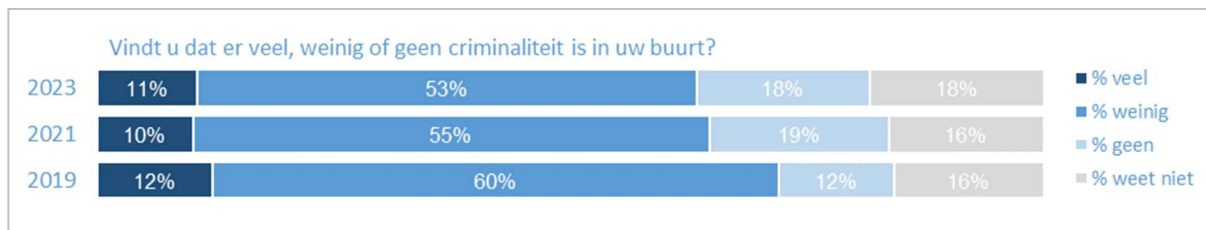

Bron: Vragenlijst leefbaarheid & veiligheid

2.3 Criminaliteitsperceptie

Aan de respondenten is gevraagd of zij vinden dat er veel, weinig of geen criminaliteit is in hun buurt. In 2023 geeft 11% van de respondenten aan dat er *veel* criminaliteit is in hun buurt. Volgens 53% is er *weinig* criminaliteit in hun buurt en volgens 18% *geen* criminaliteit. Dit is vergelijkbaar met 2021.

Afbeelding 12: Vindt u dat er veel, weinig of geen criminaliteit is in uw buurt?

Bron: Vragenlijst leefbaarheid & veiligheid

2.4 Positie 's-Hertogenbosch landelijk

Hoe doet de gemeente 's-Hertogenbosch het qua veiligheidsgevoelens vergeleken met andere (grote) gemeenten? In het najaar van 2023 is de landelijke veiligheidsmonitor uitgevoerd (publicatie maart 2024). Dit is een tweejaarlijks terugkerend bevolkingsonderzoek naar leefbaarheid, veiligheid en slachtofferschap van criminaliteit. De veiligheidsmonitor wordt uitgevoerd in opdracht van het ministerie van Justitie en Veiligheid en het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). De landelijke veiligheidsmonitor gaat niet alleen in op de landelijke situatie. Via een online databank zijn ook de resultaten van alle Nederlandse gemeenten met meer dan 70.000 inwoners te raadplegen, waaronder 's-Hertogenbosch. De vragenlijst is door 613 respondenten uit de gemeente 's-Hertogenbosch ingevuld.

Landelijk geeft 15% van de respondenten aan zich wel eens onveilig te voelen in de eigen buurt. In de G40⁶ is dit hoger (18%). In 's-Hertogenbosch is dit 16%⁷. Als er wordt gekeken naar de frequentie van de veiligheidsgevoelens, dan geven zowel in 's-Hertogenbosch als gemiddeld in Nederland 2% van de respondenten aan dat zij zich *vaak* onveilig voelen in hun buurt. In 's-Hertogenbosch geeft 11% van de respondenten dit aan dat zij denken dat er *veel* criminaliteit is in hun buurt. Ook in de G40 is dit gemiddeld 11%. In 's-Hertogenbosch is het rapportcijfer voor de veiligheid in de buurt gemiddeld een 7,4. Gemiddeld in de G40 is dit een 7,3.

In tabel 2 wordt een vergelijking gemaakt met de resultaten in de andere grote Noord-Brabantse gemeenten Breda, Eindhoven, Helmond en Tilburg. Respondenten uit 's-Hertogenbosch voelen zich (iets) minder vaak onveilig in de eigen buurt, ervaren minder vaak *veel* criminaliteit in hun buurt, en geven een hoger rapportcijfer voor de veiligheid in de buurt dan in Breda, Eindhoven, Helmond en Tilburg.

Tabel 2: % voelt zich wel eens onveilig in de eigen buurt, in 's-Hertogenbosch, B5-gemeenten, 70.000+ gemeenten, Nederland

	% voelt zich wel eens onveilig in buurt		% voelt zich <u>vaak</u> onveilig in buurt		% denkt dat er <u>veel</u> criminaliteit is in buurt		Rapportcijfer veiligheid	
	2021	2023	2021	2023	2021	2023	2021	2023
's-Hertogenbosch	15%	16%	2%	2%	12%	11%	7,4	7,4
Breda	14%	19%	2%	2%	11%	14%	7,3	7,3
Eindhoven	20%	20%	2%	3%	14%	13%	7,2	7,2
Helmond	20%	21%	3%	3%	13%	14%	7,2	7,3
Tilburg	23%	22%	5%	5%	13%	15%	7,2	7,1
G40	17%	18%	2%	3%	11%	11%	7,3	7,3
70.000+ gemeenten	19%	19%	3%	3%	13%	13%	7,2	7,2
Nederland	14%	15%	2%	2%	9%	9%	7,5	7,5

Bron: Databank Veiligheidsmonitor 2023, CBS / ABF Research

⁶ G40: Het gaat hier om het samenwerkingsverband van de 41 (middel) grote steden binnen het Nederlandse grotestedenbeleid (GSB), waaronder 's-Hertogenbosch, exclusief de G4 (Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Utrecht).

⁷ Er bestaan kleine verschillen in de uitkomsten voor 's-Hertogenbosch voor de lokale en landelijke Veiligheidsmonitor. Dit komt doordat het twee verschillende onderzoeken zijn, die verschillen betreft steekproef, methoden en vraagstelling.

3. Leefbaarheid en overlast woonbuurt

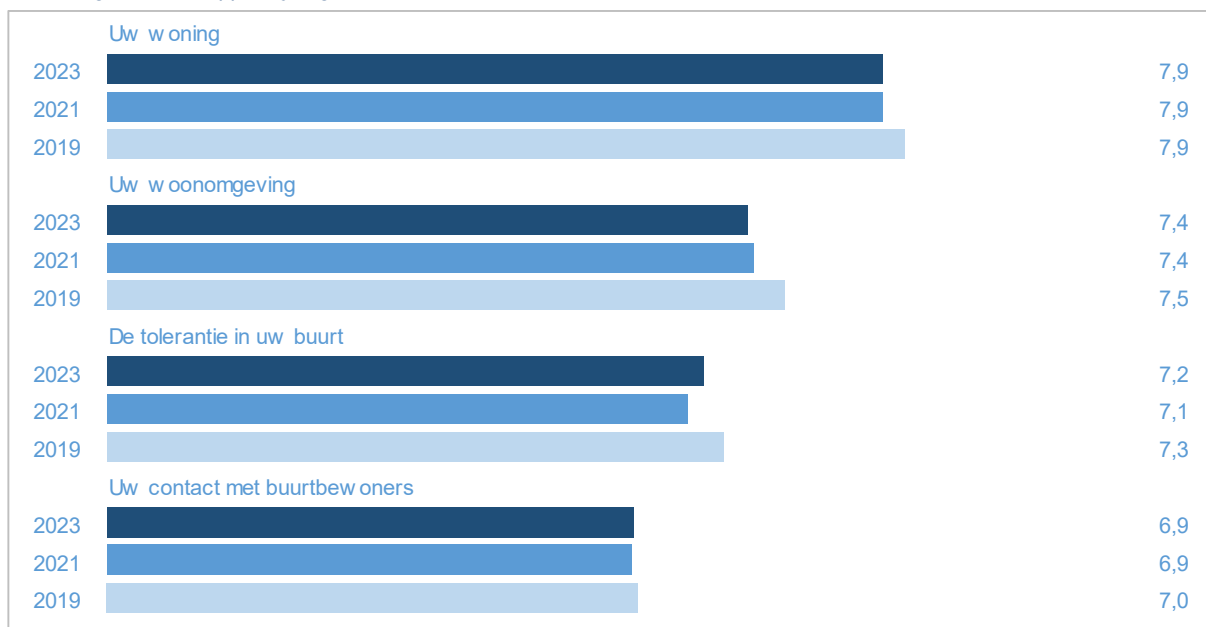
In dit hoofdstuk gaan we in op enkele onderwerpen die van invloed zijn op de leefbaarheid in de buurt. Iedereen woont graag in een schone woonomgeving, waar mensen op een prettige manier met elkaar omgaan. Hoe gaat het met de leefbaarheid van de buurten in de gemeente 's-Hertogenbosch? Hoe hebben deze zich ontwikkeld? En welke buurtproblemen en overlastsituaties vinden er plaats?

3.1 Rapportcijfers woonomgeving

De respondenten is gevraagd om rapportcijfers te geven over enkele zaken in hun buurt. In 2023 geven respondenten gemiddeld een 7,9 voor hun eigen woning, een 7,4 voor hun woonomgeving, een 7,2 voor de tolerantie in hun buurt en een 6,9 voor hun contact met buurtbewoners. De rapportcijfers zijn redelijk vergelijkbaar met twee jaar geleden. De rapportcijfers lopen uiteen als er wordt gekeken naar de resultaten op buurniveau. Zo hebben sommige buurten een gemiddeld rapportcijfer lager dan een 6:

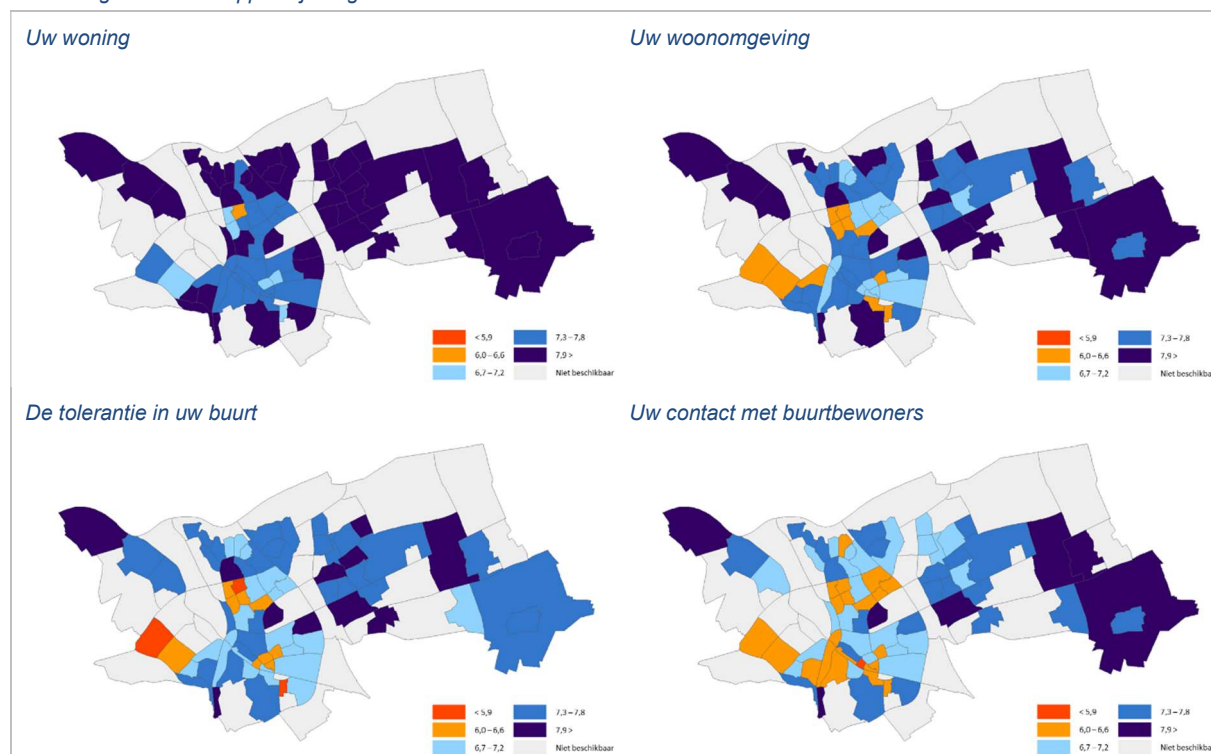
Tolerantie: de Gestelse buurt, de Sprookjesbuurt en de Kruiskamp
Contact met buurtbewoners: De Hofstad

Afbeelding 13: Welk rapportcijfer geeft u voor...?

Bron: Vragenlijst leefbaarheid & veiligheid

Afbeelding 14: Welke rapportcijfers geeft u voor...?

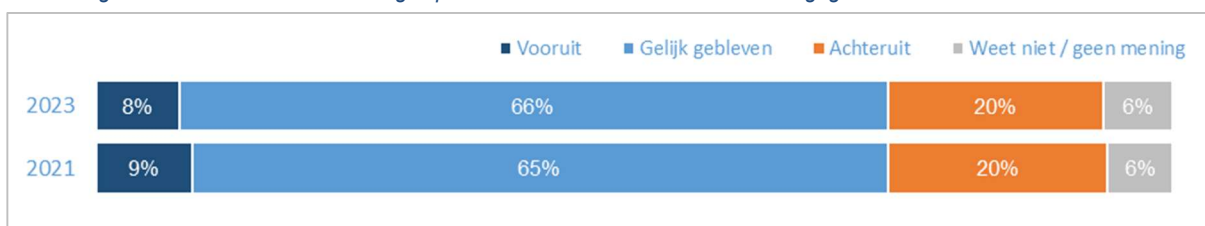

Bron: Vragenlijst leefbaarheid & veiligheid 2023

3.2 Ontwikkeling leefbaarheid buurten

In 2023 is aan de respondenten gevraagd of zij vinden dat hun buurt er in het afgelopen jaar op vooruit is gegaan, op achteruit is gegaan of dat dit gelijk is gebleven. De meeste respondenten geven aan dat de buurt waarin zij wonen het afgelopen jaar gelijk is gebleven (66%). Daarnaast geven meer respondenten aan dat hun buurt achteruit is gegaan (20%), dan vooruit gegaan (8%). Het saldo van de ontwikkeling van de buurt ligt daarmee op -12%. Deze resultaten zijn te vergelijken met 2021.

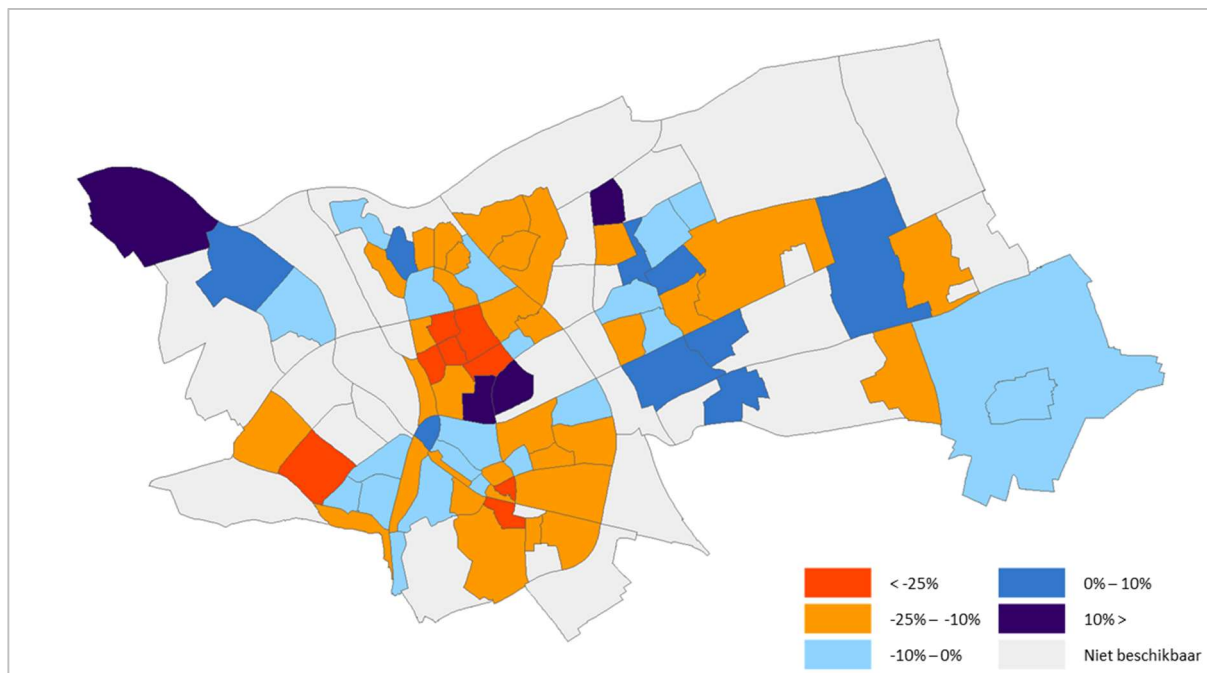
Afbeelding 15: Vindt u dat uw buurt de afgelopen 12 maanden vooruit of achteruit is gegaan?

Bron: Vragenlijst leefbaarheid & veiligheid

In 2023 wordt de ontwikkeling van de buurt het best beoordeeld in de Lanen, de Buitenpepers, de Herven en Bokhoven. In deze buurten geeft minimaal een kwart van de respondenten aan dat hun buurt het afgelopen jaar vooruit is gegaan, terwijl minder dan 15% aangeeft dat hun buurt achteruit is gegaan. In een aantal buurten geven relatief veel respondenten aan dat hun buurt achteruit is gegaan. Minimaal een kwart van de respondenten uit Bazeldonk, Grevelingen, de Slagen, de Rompert, de Hambaken, de Sprookjesbuurt, de Edelstenenbuurt en de Schutskamp geven aan dat hun buurt het afgelopen jaar achteruit is gegaan, terwijl maximaal 6% van de respondenten uit deze buurten aangeeft dat hun buurt erop vooruit is gegaan.

Afbeelding 16: Saldo ontwikkeling buurt in het afgelopen jaar (% vooruit gegaan minus % achteruit gegaan)

Bron: Vragenlijst leefbaarheid & veiligheid 2023

3.3 Sociale cohesie

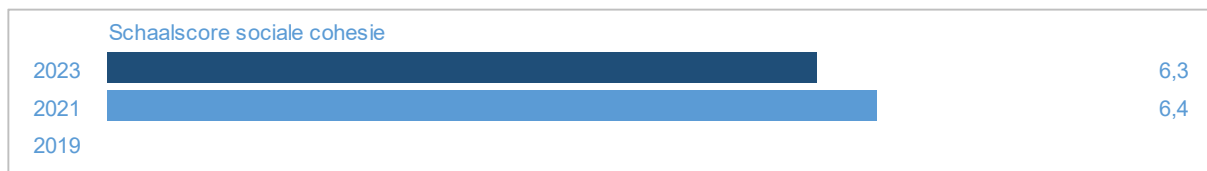
De sociale cohesie zegt iets over hoe mensen in een buurt met elkaar omgaan. Kennen mensen elkaar in de buurt? En hoe gaan zij met elkaar om? In de vragenlijst leefbaarheid & veiligheid zijn enkele vragen gesteld over hoe mensen in de buurt met elkaar omgaan. 70% van de respondenten geeft aan dat mensen in hun buurt op een prettige manier met elkaar omgaan, 59% dat zij zich thuis voelen bij de mensen die in hun buurt wonen en 53% dat zij in een gezellige buurt wonen waar mensen elkaar helpen⁸. Daarentegen geeft 28% van de respondenten aan dat de mensen in hun buurt elkaar nauwelijks kennen.

Op basis van de volgende vier stellingen doen we uitspraken over de *sociale cohesie* in een buurt:

- de mensen in mijn buurt kennen elkaar nauwelijks
- de mensen in mijn buurt gaan op een prettige manier met elkaar om
- ik woon in een gezellige buurt waar mensen elkaar helpen
- ik voel me thuis bij de mensen die in mijn buurt wonen

Aan de hand van deze stellingen wordt een schaalscore berekend. Deze loopt van 0 tot en met 10, waarbij een hogere score overeenkomt met een positiever oordeel over de sociale cohesie. In 2023 bedraagt de schaalscore sociale cohesie 6,3. In 2021 was dit een 6,4.

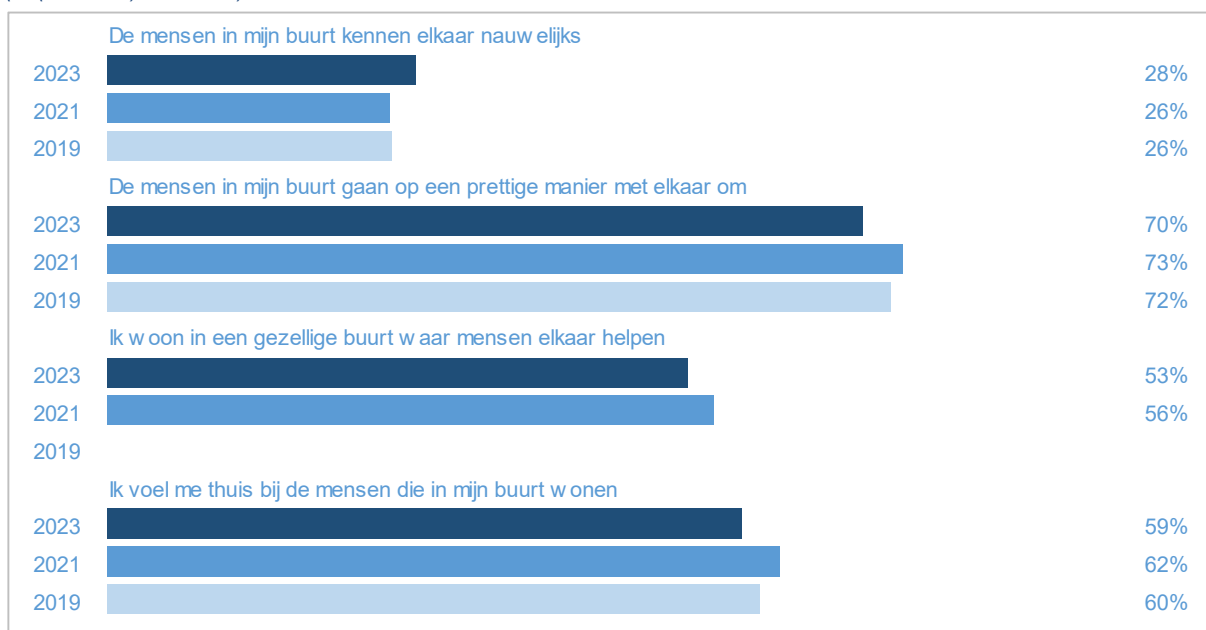
Afbeelding 17: Schaalscore sociale cohesie

Bron: Vragenlijst leefbaarheid & veiligheid

⁸ Deze stelling is in 2021 gewijzigd. Sinds 2021 is de stelling: "Ik woon in een gezellige buurt waar mensen elkaar helpen". In 2019 was dit: "Ik woon in een gezellige buurt waar mensen elkaar helpen en dingen samen doen". De stelling is gewijzigd, omdat deze ook in de vragenlijsten van het CBS werd gewijzigd. Door de gewijzigde formulering, kunnen de resultaten niet worden vergeleken met 2019.

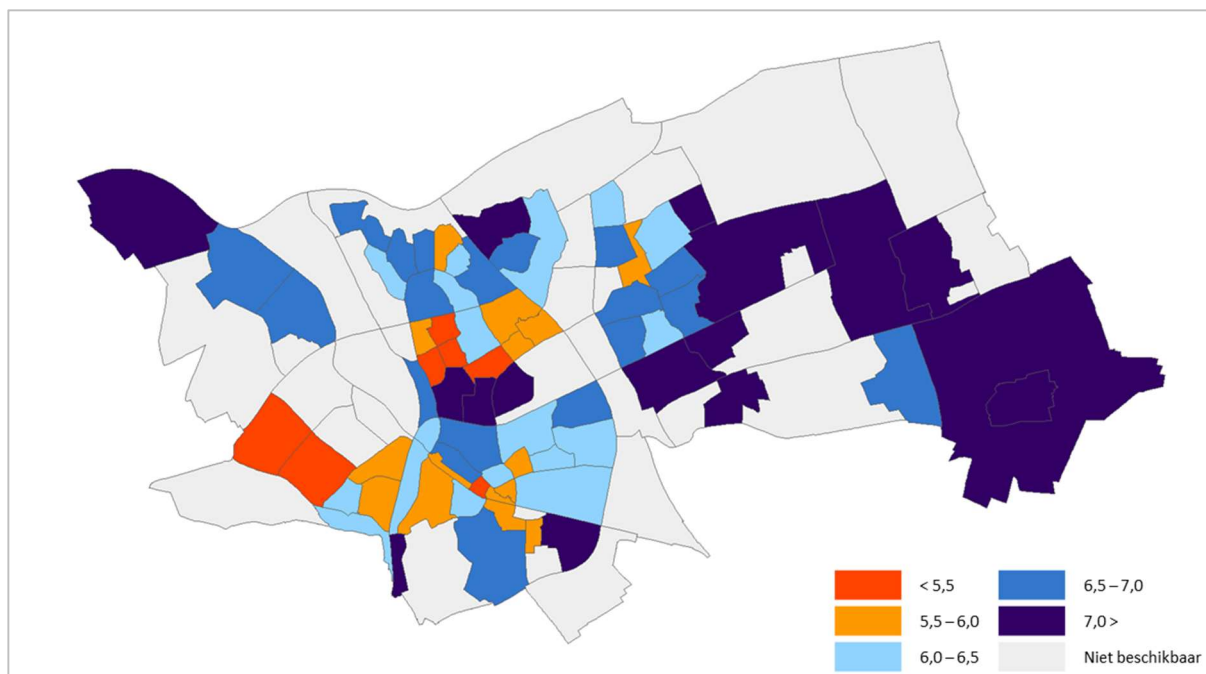
Afbeelding 18: In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen over de buurt waarin u woont (% (helemaal) mee eens)?

Bron: Vragenlijst leefbaarheid & veiligheid

De sociale cohesie wordt het best beoordeeld in de wijken en dorpen Rosmalen zuid, Nuland en Vinkel. Hier is de gemiddelde score voor de sociale cohesie minimaal een 7,0. In enkele buurten is de score voor sociale cohesie relatief laag (<5,5): de Hofstad, de Slagen, de Hambaken, de Sprookjesbuurt, de Edelstenenbuurt, de Schutskamp en de Kruiskamp.

Afbeelding 19: Schaalscore sociale cohesie

Bron: Vragenlijst leefbaarheid & veiligheid 2023

3.4 Sociale spanningen

In 2023 hebben we voor het eerst enkele vragen gesteld over samenleven en sociale spanningen. In 2023 geeft 65% aan dat mensen met steeds minder respect met elkaar omgaan en 58% dat er steeds meer conflicten zijn tussen mensen met verschillende (politieke) meningen. Ongeveer één op de tien respondenten is het met deze uitspraken oneens.

17% van de respondenten geeft aan dat zij wel eens spanningen in hun buurt ervaren tussen groepen mensen, bijvoorbeeld door verschil in (politieke) mening of cultuur. 59% is het hiermee oneens. De overige mensen zijn neutraal, weten het niet of hebben geen mening.

In de buurten de Gestelse buurt, de Meerendonk, de Muntel, de Hambaken, de Sprookjesbuurt, de Schutskamp, de Kruiskamp en Vinkeloord geven relatief veel respondenten aan wel eens spanningen in hun buurt te ervaren tussen groepen mensen. In deze buurten geeft minimaal 30% van de respondenten dit aan.

Afbeelding 20: In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende uitspraken?

Bron: Vragenlijst leefbaarheid & veiligheid 2023

3.5 Meest ervaren buurtproblemen

Op basis van de wijkveiligheidsplannen⁹ weten we dat inwoners qua veiligheid met name problemen in de nabije leefomgeving zien. Ten eerste ervaren mensen hinder van te hard rijden. Andere onderwerpen die veel werden genoemd bij de veiligheidsproblemen zijn jongerenoverlast, drugsoverlast en zwerfafval.

Om een beeld te krijgen van het vóórkomen van buurtproblemen is in de vragenlijst leefbaarheid & veiligheid voor 24 vormen van overlast en criminaliteit gevraagd hoe vaak deze voorkomen in de buurt. Gekeken is welke problemen door relatief veel respondenten ervaren worden. De top 5 van het vóórkomen van overlast en criminaliteit in de buurt is:

1. Te hard rijden
2. Rommel op straat
3. Hondenpoep
4. Overlast van vuurwerk
5. Agressief verkeersgedrag

In de volgende paragrafen gaan we dieper in op de verschillende vormen buurtproblemen en overlast.

3.6 Verkeersoverlast en verkeersveiligheid

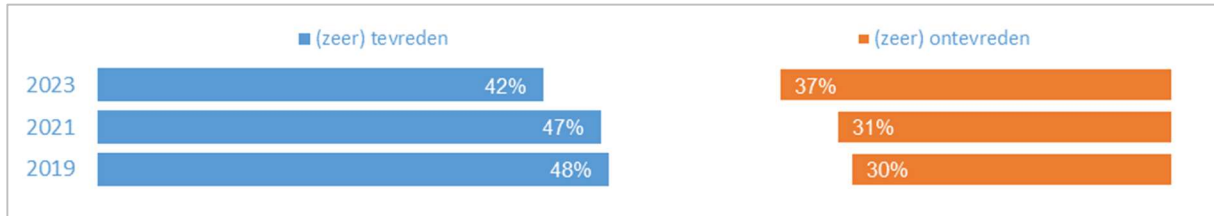
Verkeersveiligheid is een belangrijk maatschappelijk thema. We willen dat iedereen veilig in het verkeer deel kan nemen. In 2023 zijn er in de vragenlijst leefbaarheid & veiligheid daarom meer vragen gesteld over verkeersoverlast en verkeersveiligheid in buurten.

⁹ Bron: [Raadsinformatiebief evaluatie project wijkveiligheidsscans](#)

Ervaren verkeersveiligheid en verkeersoverlast

Aan de respondenten is allereerst gevraagd hoe tevreden zij zijn met de verkeersveiligheid in hun buurt. 42% van de respondenten is (zeer) tevreden met de verkeersveiligheid in hun buurt. Daarentegen is 37% hier (zeer) ontevreden over. Respondenten zijn minder tevreden met de verkeersveiligheid in hun buurt dan in 2021. Met name in de Binnenstad en West zijn respondenten minder tevreden over de verkeersveiligheid in hun buurt.

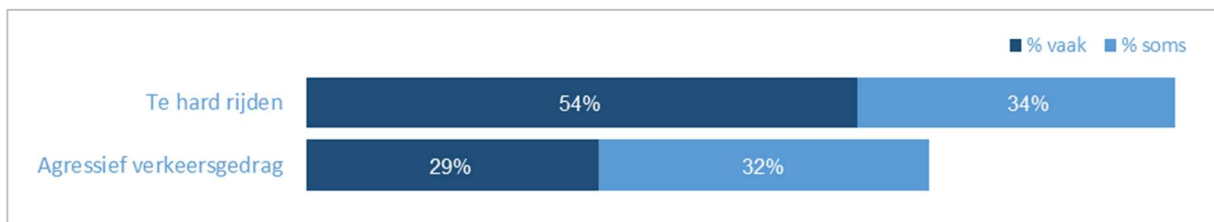
Afbeelding 21: Hoe tevreden of ontevreden bent u over de verkeersveiligheid in uw buurt?

Bron: Vragenlijst leefbaarheid & veiligheid

Daarnaast is respondenten in 2023 gevraagd hoe vaak er in hun buurt sprake is van te hard rijden of agressief verkeersgedrag. Meer dan de helft van de respondenten (54%) geeft aan dat er in hun buurt *vaak* te hard wordt gereden. Nog eens 34% geeft aan dat dit *soms* voorkomt. Daarnaast geeft 29% van de respondenten aan dat er in hun buurt *vaak* agressief verkeersgedrag is. 32% geeft aan dat dit *soms* voorkomt.

Afbeelding 22: Hoe vaak komt te hard rijden/agressief verkeersgedrag voor in uw buurt?

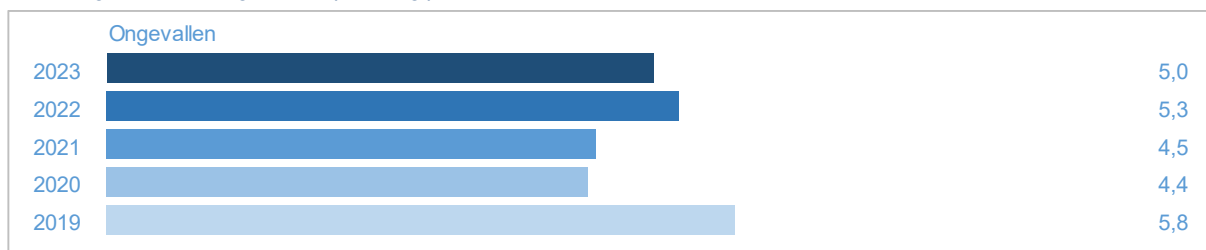
Bron: Vragenlijst leefbaarheid & veiligheid 2023

Op basis van de antwoorden die respondenten hebben gegeven zijn er buurtscores voor te hard rijden en agressief verkeersgedrag berekend. De score voor te hard rijden is relatief hoog in de buurten Binnenstad oost, Aawijk zuid, Graafsebuurt zuid, Kruisstraat, Broekland, Boschveld en de Kruiskamp. De score voor agressief rijgedrag is relatief hoog in de buurten Binnenstad oost, Aawijk zuid, Kruisstraat, Boschveld en de Kruiskamp.

Geregistreerde verkeersongevallen

Voor het in beeld brengen van de problematiek rondom verkeersongevallen gebruiken we gegevens van de politie. Echter, niet alle verkeersongevallen zijn bekend bij de politie. Ongevallen met enkel materiële schade, ongevallen die onderling opgelost worden of eenzijdige aanrijdingen met (zeer) licht letsel worden veelal niet geregistreerd omdat betrokkenen het ongeval veelal zelf afhandelen. De politie wordt bijvoorbeeld ingeschakeld wanneer er iemand gewond is geraakt, er een gevaarlijke situatie is ontstaan na het verkeersongeval of als emoties hoog oplopen. We nemen deze cijfers hier wel op, omdat ze een indicatie geven van de problematiek.

Afbeelding 23: Aantal ongevallen op de weg per 1.000 inwoners

Bron: Politie

Het afgelopen jaar registreerde de politie iets minder verkeersongevallen in de gemeente 's-Hertogenbosch dan in 2022. Het aantal verkeersongevallen was relatief hoog in de buurten Binnenstad centrum, Binnenstad oost, Orthenpoort, de Rompert, Orthen west, de Italiaanse buurt en Willemspoort. In deze buurten werden minimaal 10 verkeersongevallen per 1.000 inwoners geregistreerd.

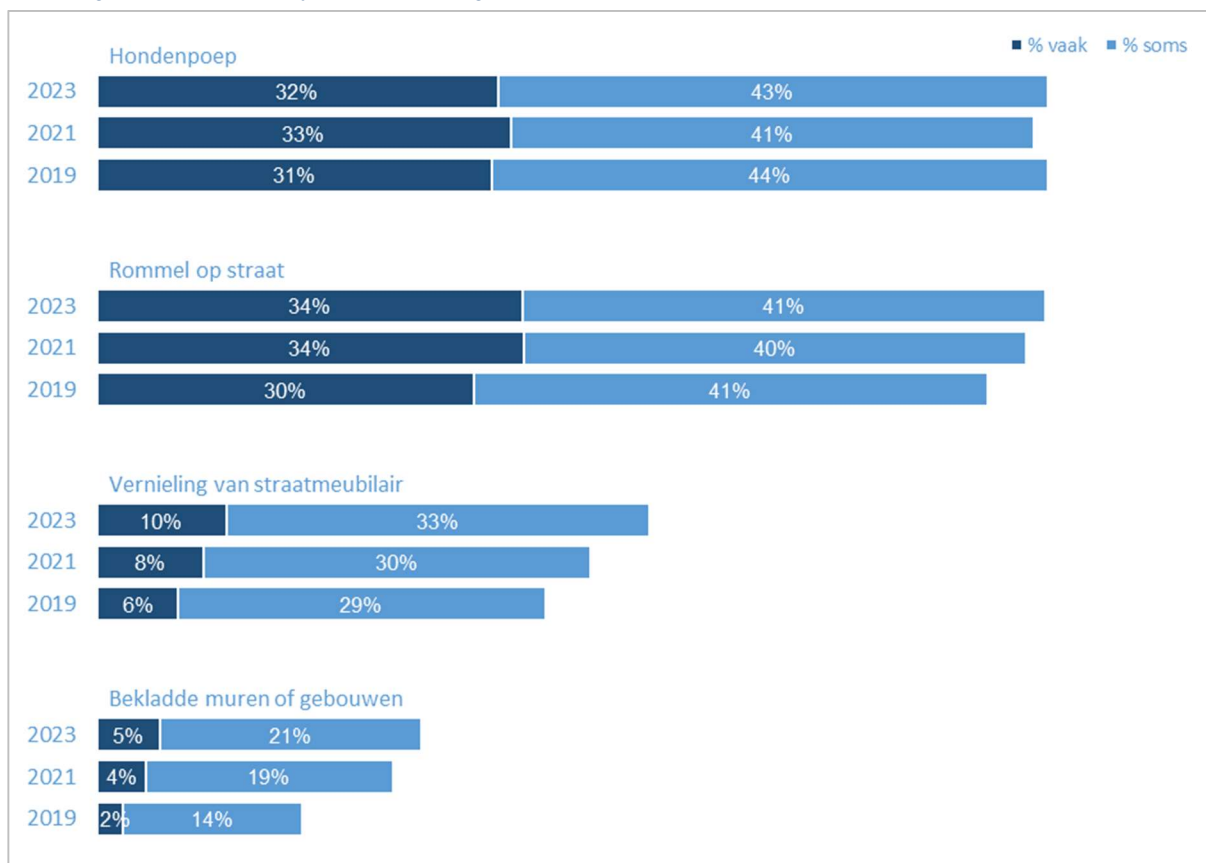
Bovenstaande cijfers betreffen zowel verkeersongevallen die plaatsvinden op gemeentelijke wegen, als op provinciale en rijkswegen binnen de gemeentegrenzen. De gemeente heeft alleen directe invloed bij ongevallen op wegen waarvan de gemeente zelf wegbeheerder is.

3.7 Fysieke verloedering

Ervaren overlast

Fysieke verloedering is één van de meest zichtbare problemen in wijken en buurten. Het varieert van de aanwezigheid van graffiti en vandalisme tot hondenpoep en zwerfvuil. Een verloederde leefomgeving vormt een grote bron van ergernis voor bewoners en is van invloed op de leefbaarheid van een buurt. In de vragenlijst leefbaarheid & veiligheid zijn hierover enkele vragen opgenomen. Sinds 2019 geven (iets) meer respondenten aan dat er in hun buurt wel eens sprake is van rommel op straat, vernieling van straatmeubilair en bekladde muren of gebouwen.

Afbeelding 24: Hoe vaak komt fysieke verloedering voor in uw buurt?

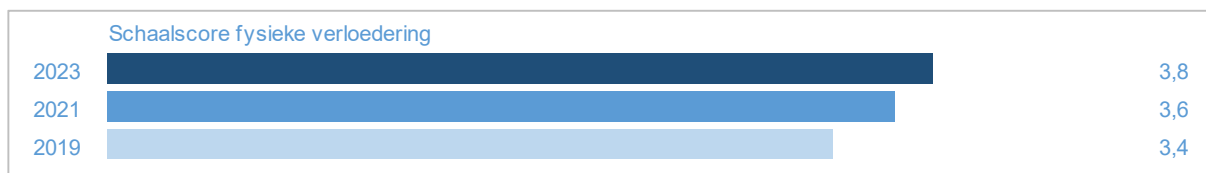
Bron: Vragenlijst leefbaarheid & veiligheid

Op basis van de volgende vier onderwerpen doen we uitspraken over de *fysieke verloedering* in een buurt:

- rommel op straat
- vernieling van straatmeubilair, zoals vuilnisbakken, bankjes of bushokjes
- bekladde muren of gebouwen
- hondenpoep

Aan de hand van deze onderwerpen is de schaalscore fysieke verloedering berekend. Deze schaalscore loopt van 0 tot en met 10, waarbij een hogere score overeenkomt met een negatiever oordeel over de fysieke verloedering. Sinds 2019 is de schaalscore fysieke verloedering gestegen van een 3,4 naar 3,8 in 2023.

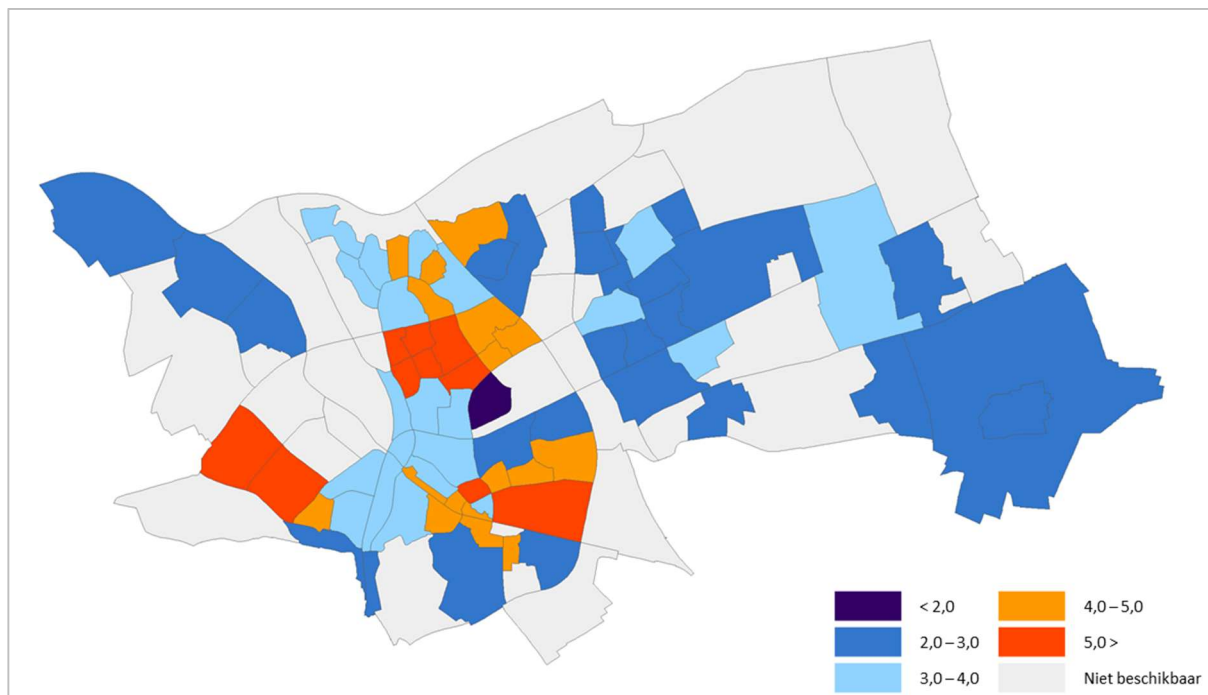
Afbeelding 25: Schaalscore fysieke verloedering

Bron: Vragenlijst leefbaarheid & veiligheid

De schaalscore fysieke verloedering is relatief hoog in de buurten Aawijk zuid, de Hinthamerpoort, de Slagen, de Rompert, de Hambaken, de Sprookjesbuurt, de Muziekinstrumentenbuurt, de Edelstenenbuurt, de Schutskamp en de Kruiskamp. In deze buurten is de schaalscore fysieke verloedering een 5,0 of hoger.

Afbeelding 26: Schaalscore fysieke verloedering

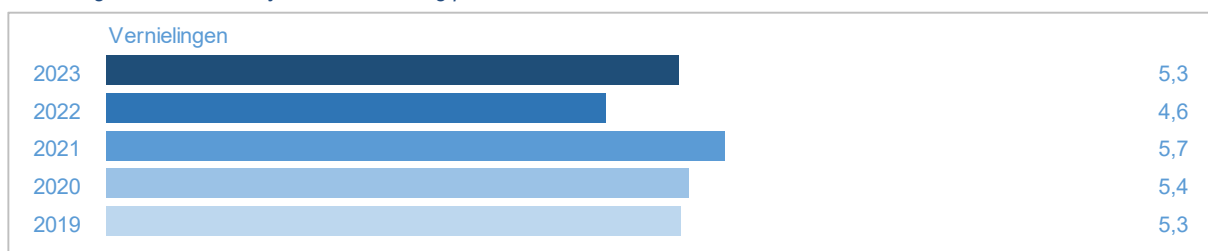

Bron: Vragenlijst leefbaarheid & veiligheid 2023

Geregistreerde vernielingen

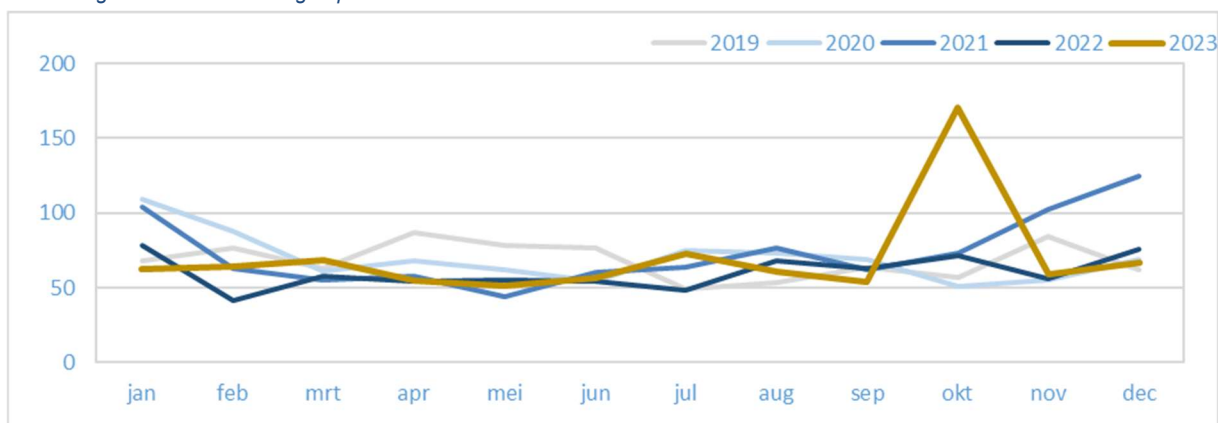
In 2023 zijn er gemiddeld 5,2 vernielingen per 1.000 inwoners geregistreerd. Het afgelopen jaar nam het aantal vernielingen in de gemeente toe, van 721 naar 839 misdrijven. Dit is een toename van 16%. Deze toename is voor het grootste deel te verklaren aan een gebeurtenis in oktober 2023 (zie afbeelding 28). Toen zijn in één nacht door een persoon vernielingen aangericht aan auto's, displays van verschillende tankstations en pinautomaten en de ramen van 2 bedrijfspanden. Deze vernielingen vonden plaats in verschillende buurten, maar de meeste vernielingen zijn geregistreerd in de Rompert en Hintham zuid.

Afbeelding 27: Aantal misdrijven van vernieling per 1.000 inwoners

Bron: Politie

Afbeelding 28: Aantal vernielingen per maand

Bron: Politie

In 2023 werden relatief de meeste vernielingen geregistreerd in de buurten Binnenstad centrum, Binnenstad oost, het Zand, Graafsebuurt zuid, Orthenpoort, de Rompert en de Sprookjesbuurt. In deze buurten werden er in het afgelopen jaar minimaal 10 vernielingen per 1.000 inwoners geregistreerd.

3.8 Sociale overlast

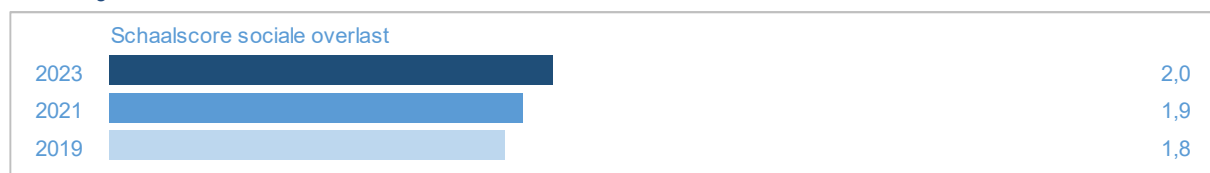
Het plaatsvinden van sociale overlast heeft een sterke invloed op de leefbaarheid van wijken en buurten. Het varieert van overlast van buurtbewoners tot alcohol en drugsoverlast en van overlast van personen met verward gedrag tot overlast van rondhangende jongeren. In de vragenlijst leefbaarheid & veiligheid zijn hierover enkele vragen gesteld. De grootste overlast in de sociale sfeer wordt ervaren van rondhangende jongeren, gevolgd door overlast door buurtbewoners en drugsgebruik/drugshandel.

Op basis van de volgende vijf onderwerpen doen we uitspraken over de *sociale overlast* in een buurt:

- dronken mensen op straat
- drugsgebruik of drugshandel, zoals op straat of rond coffeeshops
- overlast door buurtbewoners
- mensen die op straat worden lastiggevallen
- overlast van rondhangende jongeren

Aan de hand van deze onderwerpen is de schaalscore sociale overlast berekend. Deze schaalscore loopt van 0 tot en met 10, waarbij een hogere score overeenkomt met een negatiever oordeel over de sociale overlast. Sinds 2019 is de schaalscore sociale overlast licht gestegen van een 1,8 naar 2,0 in 2023.

Afbeelding 29: Schaalscore sociale overlast

Bron: Vragenlijst leefbaarheid & veiligheid

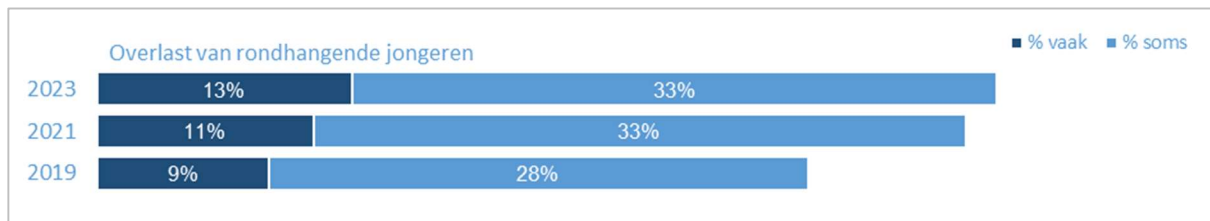
In de volgende paragrafen bespreken we de stand van zaken en ontwikkelingen van de verschillende vormen van sociale overlast.

3.8.1 Overlast van jongeren

Ervaren overlast van jongeren

Het aantal respondenten dat in hun buurt wel eens overlast ervaart van rondhangende jongeren neemt sinds 2019 toe. In 2023 ervaart 13% *vaak* en 33% *soms* overlast van rondhangende jongeren in hun buurt.

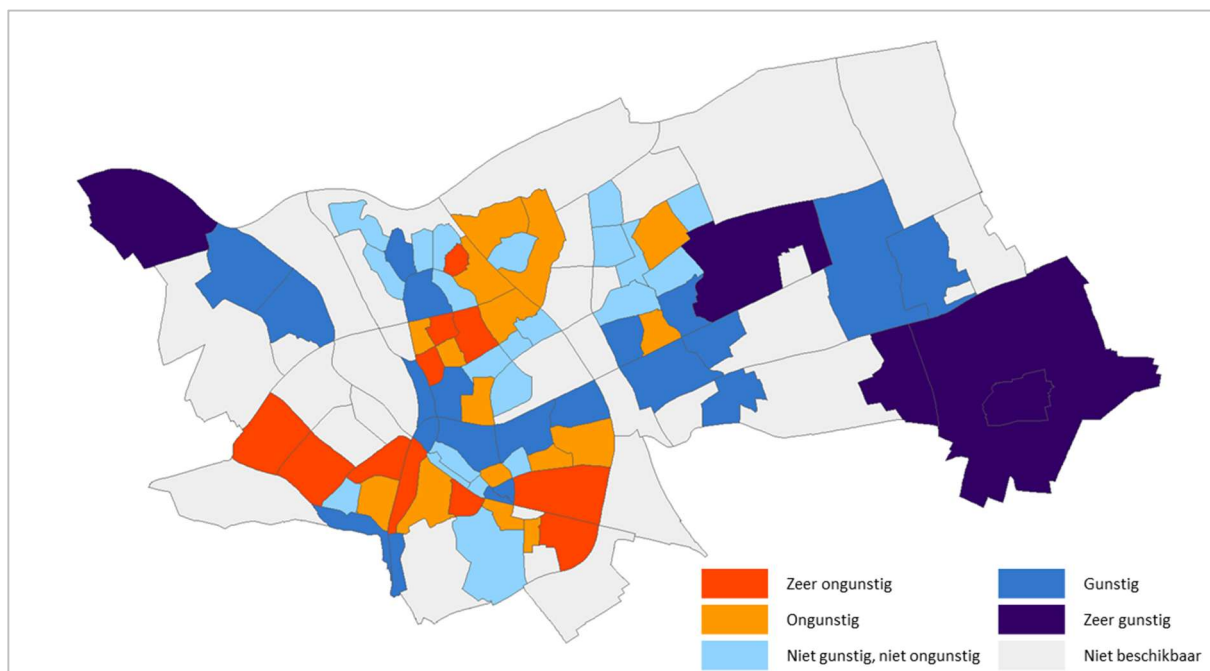
Afbeelding 30: Hoe vaak komt overlast van rondhangende jongeren voor in uw buurt?

Bron: Vragenlijst leefbaarheid & veiligheid

Op basis van de antwoorden die respondenten hebben gegeven is de buurtscore voor overlast van rondhangende jongeren in de buurt berekend. De ervaren overlast is relatief groot in de buurten Binnenstad oost, het Zand, de Meerendonk, Aawijk zuid, de Rompert, de Sprookjesbuurt, de Edelstenenbuurt, Lokeren, Boschveld, de Schutskamp en de Kruiskamp.

Afbeelding 31: Buurtscore voor overlast van rondhangende jongeren in de buurt

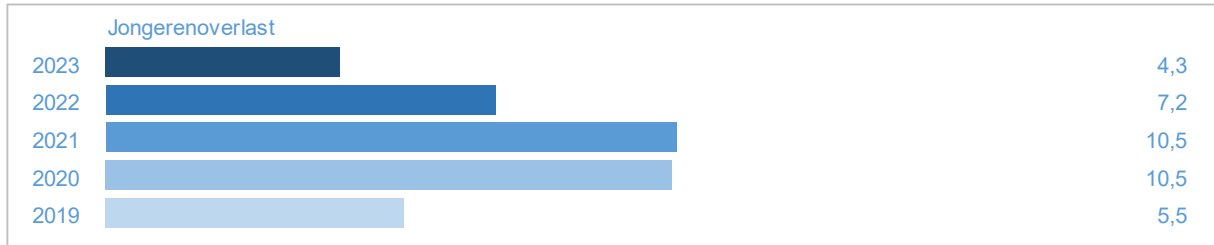
Bron: Vragenlijst leefbaarheid & veiligheid 2023

Geregistreerde overlast van jongeren

Bij de politiecijfers zien we een andere ontwikkeling met betrekking tot jongerenoverlast dan in de enquêtegegevens. Tijdens de coronapandemie werden er relatief veel incidenten van jongerenoverlast geregistreerd. In 2019 waren er 5,5 incidenten van jongerenoverlast per 1.000 inwoners. Dit steeg naar ca. 10,5 incidenten per 1.000 inwoners in 2020 en 2021, een toename van 93%. Daarna daalde het aantal incidenten van jongerenoverlast weer naar 7,2 incidenten per 1.000 inwoners in 2022 en naar 4,3 incidenten per 1.000 inwoners in 2023. In 2023 waren er 39% minder incidenten dan in 2022 en 58% minder dan in 2021. Ook werden er in 2023 minder incidenten van jongerenoverlast door de politie geregistreerd dan voor corona (2019).

Landelijk en in de B5-gemeenten is een soortgelijke ontwikkeling te zien. Tussen 2021 en 2023 daalde het aantal incidenten van jongerenoverlast landelijk met 33% en in de B5-gemeenten met 39%. Van de B5-gemeenten is de afname van het aantal incidenten van jongerenoverlast het grootst in 's-Hertogenbosch.

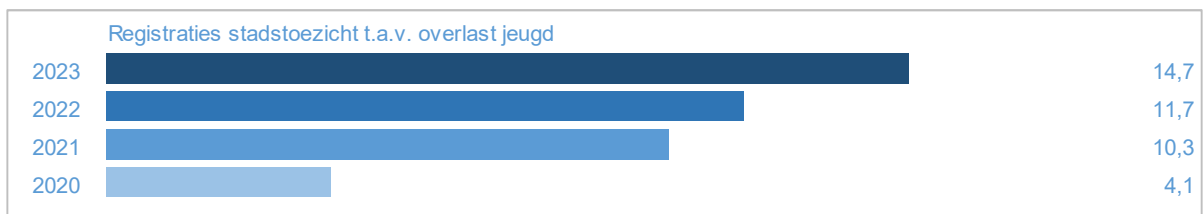
Afbeelding 32: Aantal incidenten van overlast jeugd per 1.000 inwoners

Bron: Politie

Ook door de afdeling stadstoezicht wordt overlast door jeugd geregistreerd. In tegenstelling tot de politiecijfers, zien we bij de registraties van stadstoezicht een toename van de jongerenoverlast. Tussen 2022 en 2023 nam het aantal meldingen bij stadstoezicht met 28% toe.

Afbeelding 33: Aantal registraties van stadstoezicht mb.t. overlast jeugd per 1.000 inwoners

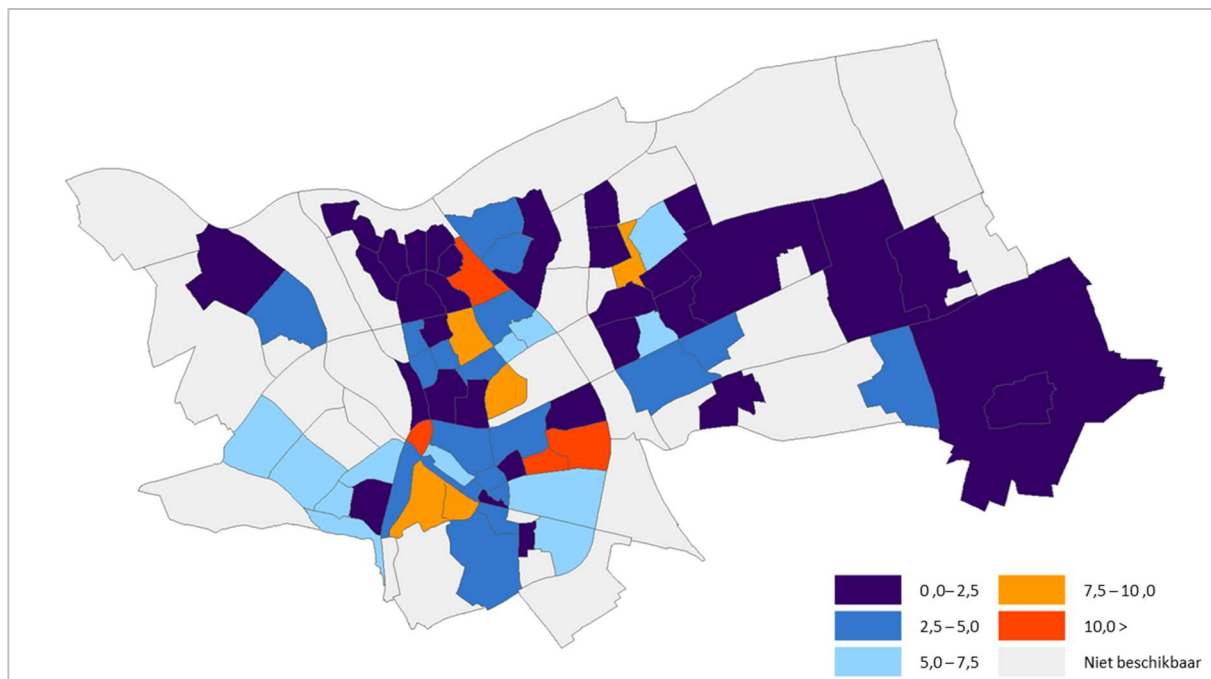
Bron: Stadstoezicht

In 2023 was er volgens de politie relatief veel jongerenoverlast in de buurten: Aawijk noord, Hintham zuid, Orthenpoort en Abdijenbuurt. Hier werden minimaal 10 incidenten van jongerenoverlast per 1.000 inwoners geregistreerd (zie afbeelding 34).

Stadstoezicht registreerde in 2023 relatief de meeste incidenten van jongerenoverlast in de buurten: Binnenstad centrum, de Meerendonk, Aawijk zuid, Hintham zuid, Vlietdijk, Broekland, de Reit, de Rompert, de Edelstenenbuurt, Boschveld, Deuteren en Kom Engelen. Hier werden minimaal 20 incidenten van jongerenoverlast per 1.000 inwoners geregistreerd (zie afbeelding 35).

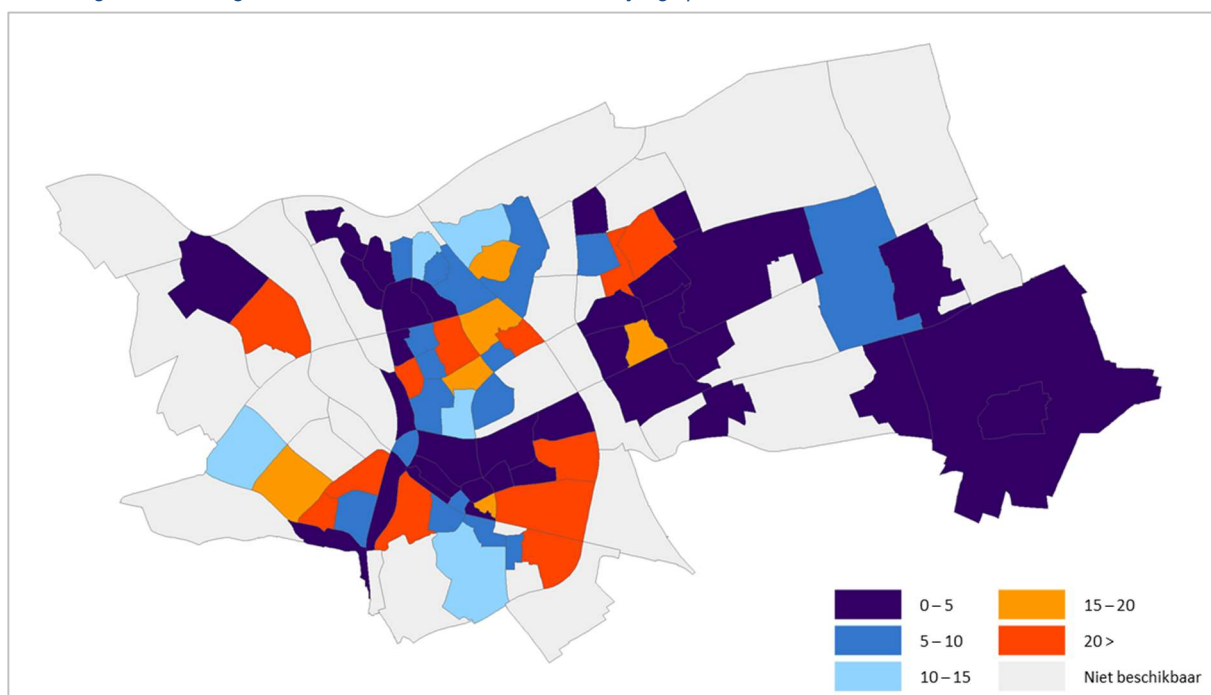
Door de politie en stadstoezicht wordt deels in dezelfde buurten relatief veel jongerenoverlast geregistreerd, maar op onderstaande kaarten zijn ook enkele verschillen te zien tussen de politie en stadstoezicht.

Afbeelding 34: Aantal incidenten van overlast jeugd per 1.000 inwoners per buurt

Bron: Politie 2023

Afbeelding 35: Aantal registraties van stadstoezicht mb.t. overlast jeugd per 1.000 inwoners

Bron: Stadstoezicht 2023

3.8.2 Overlast door buurtbewoners

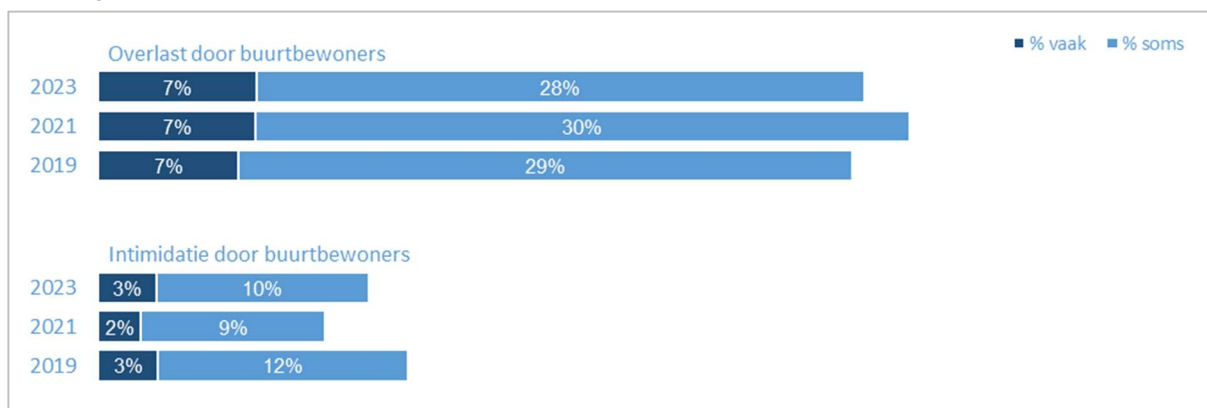
In 2023 ervaart 7% van de respondenten *vaak* overlast door buurtbewoners. Nog eens 28% ervaart hier *soms* overlast van. Dit is vergelijkbaar met de afgelopen jaren.

Op basis van de antwoorden die respondenten hebben gegeven is de buurtscore voor overlast van buurtbewoners berekend. De ervaren overlast is relatief groot in de buurten de Hofstad, Bazeldonk, de Bossche Pad, de Hinthamerpoort, Graafsebuurt zuid, de Sprookjesbuurt, de Muziekinstrumentenbuurt, de Edelstenenbuurt en de Kruiskamp.

In 2023 ervaart 3% van de respondenten *vaak* intimidatie door buurtbewoners. Nog eens 10% ervaart hier *soms* overlast van. Dit is vergelijkbaar met de afgelopen jaren.

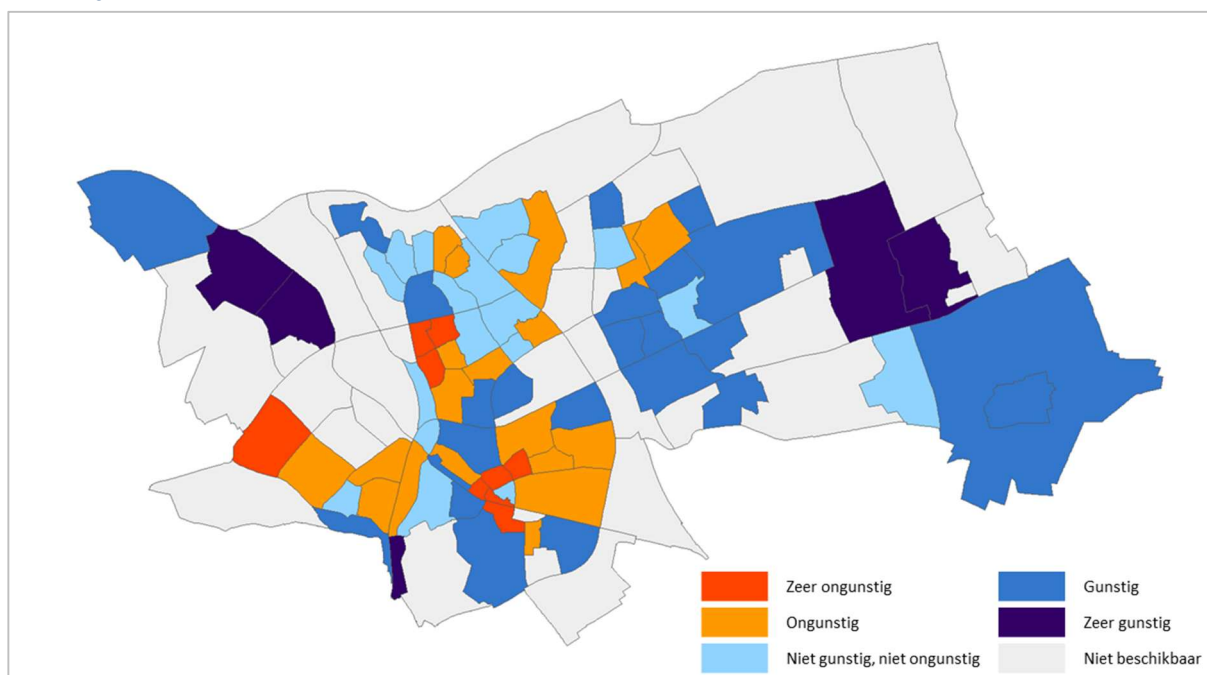
Op basis van de antwoorden die respondenten hebben gegeven is de buurtscore voor intimidatie door buurtbewoners berekend. De ervaren intimidatie door buurtbewoners is relatief groot in de Bossche Pad en de Sprookjesbuurt.

Afbeelding 36: Hoe vaak komt overlast/intimidatie door buurtbewoners voor in uw buurt?

Bron: Vragenlijst leefbaarheid & veiligheid

Afbeelding 37: Buurtscore voor overlast door buurtbewoners

Bron: Vragenlijst leefbaarheid & veiligheid 2023

3.8.3 Alcohol- en drugsoverlast

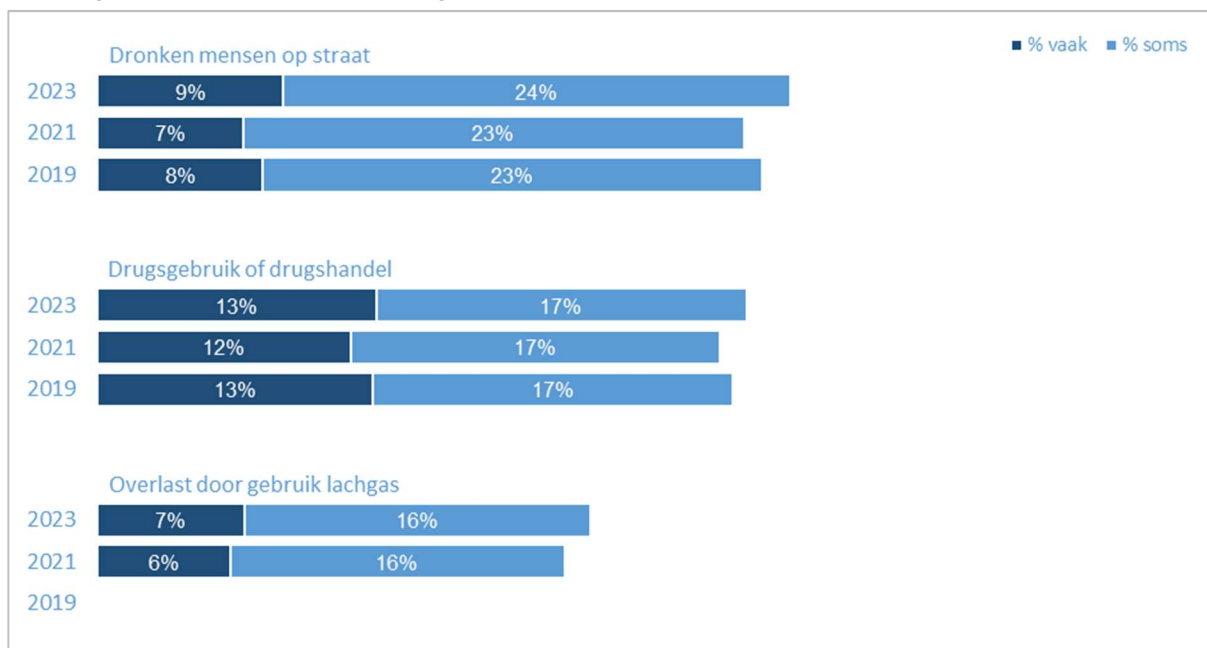
Ervaren alcohol- en drugsoverlast

In 2023 geeft 9% van de respondenten aan dat er in hun buurt *vaak* dronken mensen op straat zijn. Nog eens 24% geeft aan dat dit *soms* voorkomt. Dit is vergelijkbaar met de afgelopen jaren. Op basis van de antwoorden die respondenten hebben gegeven is de buurtscore voor dronken mensen op straat berekend. Veruit de meeste overlast wordt ervaren in de Binnenstad. Ook in Bazeldonk, de Bossche Pad, Hinthamerpoort, Graafsebuurt zuid, de Muntel, Orthenpoort, Boschveld en Paleiskwartier ervaren respondenten relatief veel overlast door dronken mensen op straat.

Aan de respondenten is ook gevraagd hoe vaak drugsgebruik of drugshandel, zoals op straat of rond coffeeshops, voorkomt in hun buurt. In 2023 geeft 13% van de respondenten aan dat in hun buurt *vaak* sprake is van drugsgebruik of drugshandel en volgens 17% *soms*. Dit is vergelijkbaar met de afgelopen jaren. Op basis van de antwoorden die respondenten hebben gegeven is de buurtscore voor drugsgebruik of drugshandel berekend. Ook hiervan is de ervaren overlast het hoogst in de Binnenstad. Maar ook in Bazeldonk, de Gestelse buurt, de Meerendonk, de Bossche Pad, Grevelingen, de Slagen, de Rompert, de Sprookjesbuurt, de Edelstenenbuurt, Boschveld, de Schutskamp en de Kruiskamp ervaren respondenten relatief veel drugsgebruik of drugshandel.

Landelijk en lokaal zijn er signalen over een toename van (overlast door) het gebruik van lachgas. Sinds 2021 vragen we daarom in welke mate mensen overlast ervaren door het gebruik van lachgas, zoals metalen patronen op straat. In 2023 ervaart 7% van de respondenten hier *vaak* overlast van en 16% *soms*. Dit is vergelijkbaar met 2021. Overlast door het gebruik van lachgas wordt relatief veel ervaren in de buurten Bazeldonk, de Sprookjesbuurt en de Muziekinstrumentenbuurt.

Afbeelding 38: Hoe vaak komt alcohol- en drugsoverlast voor in uw buurt?

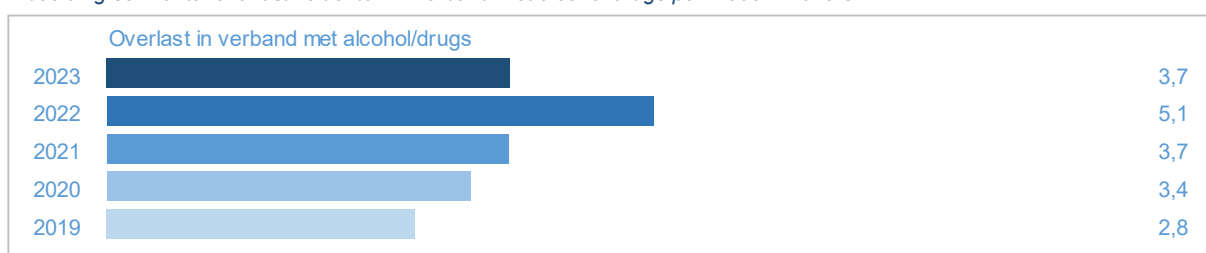

Bron: Vragenlijst leefbaarheid & veiligheid

Geregistreerde alcohol- en drugsoverlast

Nadat het aantal overlastincidenten in verband met alcohol en/of drugs enkele jaren op rij toenam, was er het afgelopen jaar sprake van een daling van de overlast. In 2023 waren er 3,7 overlastincidenten in verband met alcohol of drugs per 1.000 inwoners. Dit is 25% minder dan in 2022. In 2023 zijn relatief de meeste overlastincidenten geregistreerd in de Binnenstad en in de buurten, de Bossche Pad, de Muntel, Orthenpoort en Abdijenbuurt. In deze buurten werden minimaal 8 overlastincidenten in verband met alcohol/drugs per 1.000 inwoners geregistreerd.

Afbeelding 39: Aantal overlastincidenten in verband met alcohol/drugs per 1.000 inwoners

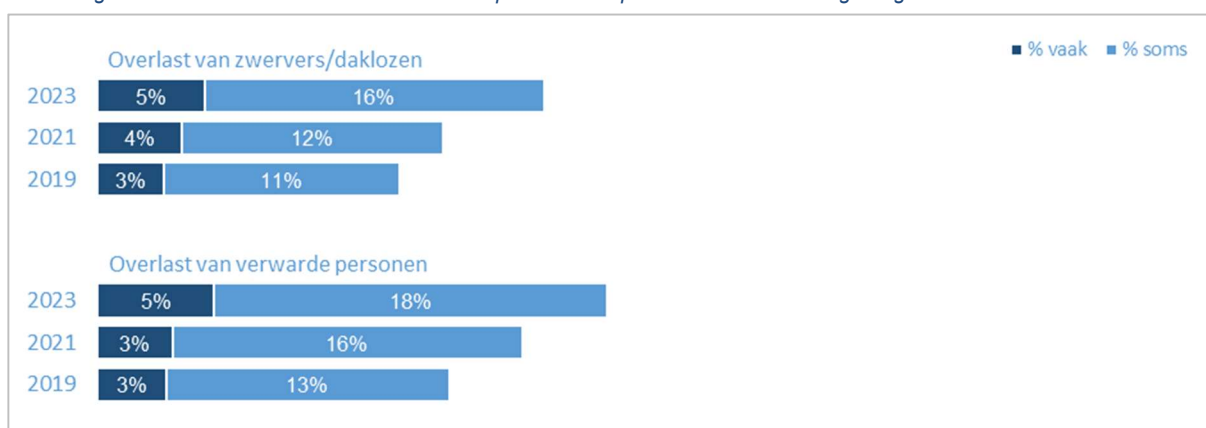
Bron: Politie

3.8.4 Overlast van dakloze personen en personen met verward gedrag

Ervaren overlast

Het aantal respondenten dat in hun buurt wel eens overlast ervaart van dakloze personen neemt sinds 2019 toe. In 2023 ervaart 5% *vaak* en 16% *soms* overlast van dakloze personen. Op basis van de antwoorden die respondenten hebben gegeven is de buurtscore voor overlast van dakloze personen berekend. Veruit de meeste overlast wordt ervaren in de Binnenstad. Vooral in het Zand ervaren relatief veel respondenten overlast van dakloze personen. Ook in de buurten Zuid, Bazeldonk, de Gestelse buurt, de Bossche Pad, de Hinthamerpoort, Graafsebuurt zuid, Orthenpoort, de Sprookjesbuurt, Boschveld en Paleiskwartier ervaren relatief veel respondenten overlast.

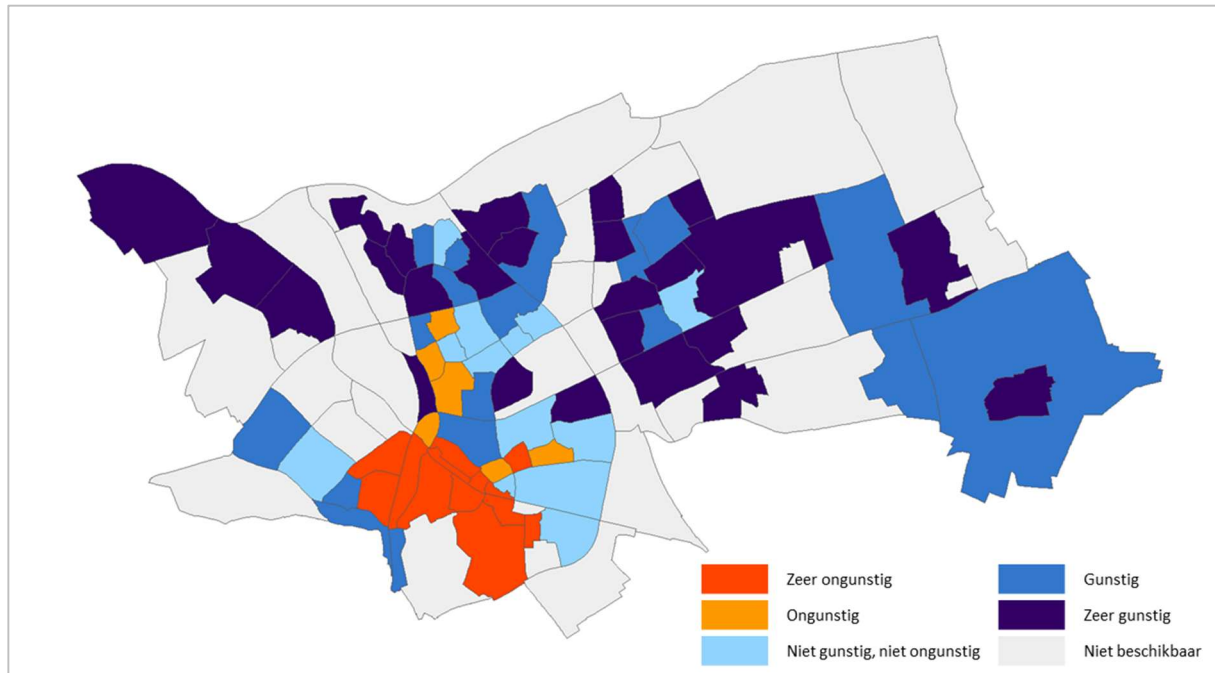
Afbeelding 40: Hoe vaak komt overlast van dakloze personen en personen met verward gedrag voor in uw buurt?

Bron: Vragenlijst leefbaarheid & veiligheid

Ook het aantal respondenten dat aangeeft dat er in hun buurt wel eens sprake is van overlast van personen met verward gedrag neemt sinds 2019 toe. In 2021 geeft 5% van de respondenten aan dat in hun buurt *vaak* overlast is van personen met verward gedrag en nog eens 18% geeft aan dat dit *soms* voorkomt. Op basis van de antwoorden die respondenten hebben gegeven is de buurtscore voor overlast van personen met verward gedrag in de buurt berekend. Veruit de meeste overlast wordt ervaren in de Binnenstad. Vooral in het Zand ervaren relatief veel respondenten overlast van personen met verward gedrag. Ook in de buurten Zuid, Bazeldonk, de Gestelse buurt, de Bossche Pad, Graafsebuurt zuid, de Muntel, Boschveld en Paleiskwartier ervaren relatief veel respondenten overlast.

Afbeelding 41: Buurtscore voor overlast van personen met verward gedrag in de buurt

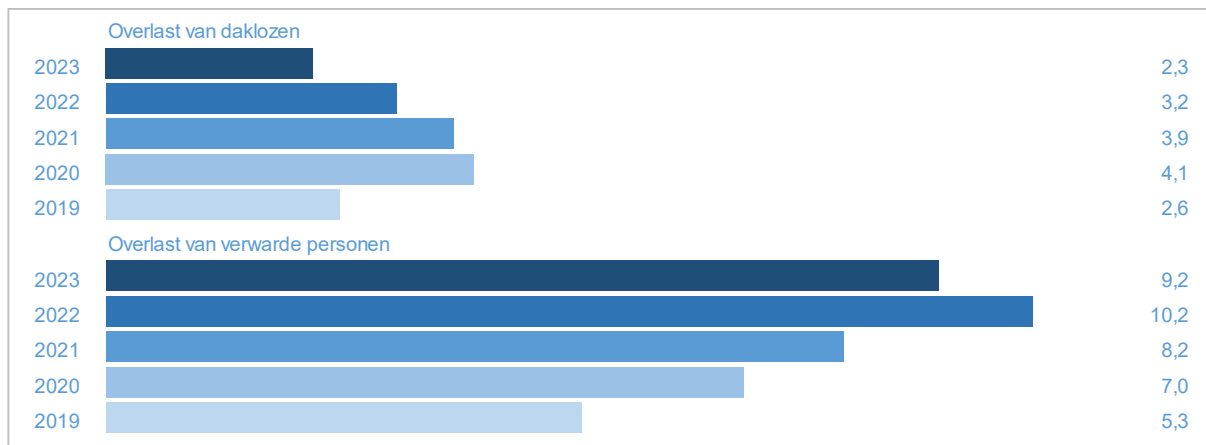
Bron: Vragenlijst leefbaarheid & veiligheid 2023

Geregistreerde overlast

Bij de politiecijfers zien we een andere ontwikkeling met betrekking tot overlast van dakloze personen dan in de enquêtegegevens. Sinds 2020 neemt het aantal incidenten van overlast van dakloze personen elk jaar iets af. In 2023 zijn er 2,3 incidenten van overlast van dakloze personen per 1.000 inwoners geregistreerd. Het aantal overlastincidenten van dakloze personen ontwikkelt zich in de gemeente 's-Hertogenbosch positief vergeleken met gemiddeld in Nederland en de B5-gemeenten samen. Hier nam het aantal incidenten van overlast van dakloze personen het afgelopen jaar juist toe met respectievelijk 22% en 29%. In de B5-gemeenten nam het aantal incidenten af in 's-Hertogenbosch (-28%), Helmond (-19%), en Tilburg (-8%), terwijl het aantal incidenten in Breda (+74%) en Eindhoven (+59%) sterk toenam.

In 2023 werden relatief de meeste overlastincidenten van dakloze personen geregistreerd in de buurten Binnenstad centrum, het Zand en Orthenpoort. In deze buurten werden minimaal 10 incidenten van overlast van dakloze personen per 1.000 inwoners geregistreerd.

Afbeelding 42: Aantal incidenten van overlast van dakloze personen en personen met verward gedrag per 1.000 inwoners

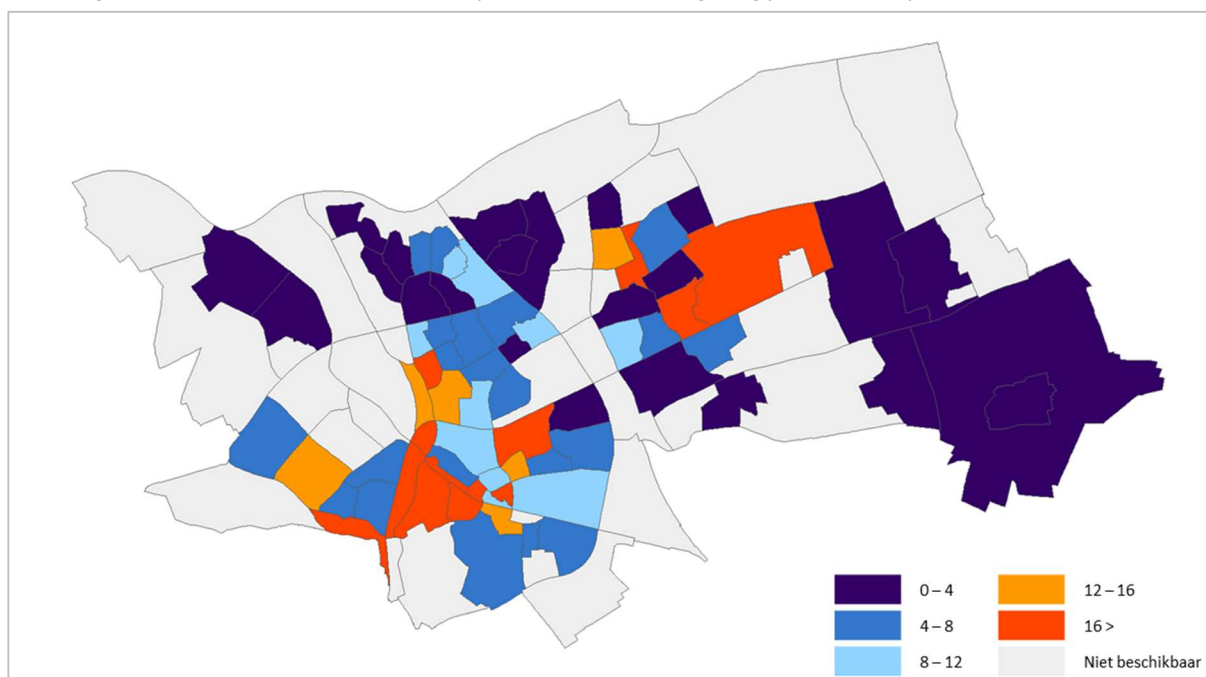

Bron: Politie

Nadat het aantal overlastincidenten van personen met verward gedrag enkele jaren op rij toenam, was er het afgelopen jaar sprake van een daling van de overlast. In 2023 werden er 9,2 overlastincidenten van personen met verward gedrag per 1.000 inwoners geregistreerd door de politie. Dit is 9% minder dan in 2022. Het aantal overlastincidenten van personen met verward gedrag ontwikkelt zich in de gemeente 's-Hertogenbosch positief vergeleken met gemiddeld in Nederland (+2%) en de B5-gemeenten samen (-1%). Binnen de B5 zijn grote verschillen te zien. Zo daalde tussen 2022 en 2023 het aantal incidenten in Eindhoven (-17%), terwijl het aantal incidenten (iets) toenam in Breda (+4%), Tilburg (+26%) en Helmond (+28%).

In 2023 was er relatief veel overlast van personen met verward gedrag in de Binnenstad en in de buurten Grevelingen, Graafsebuurt noord, Orthenpoort, Hondenberg, Kruisstraat, Vlietdijk, de Edelstenenbuurt en Willemspoort. Hier werden minimaal 16 incidenten van overlast van personen met verward gedrag per 1.000 inwoners geregistreerd.

Afbeelding 43: Aantal incidenten van overlast van personen met verward gedrag per 1.000 inw. per buurt

Bron: Politie 2023

Het Crisis- en Interventie Team (CIT) van Farent is een integraal team dat 24/7 bereikbaar en inzetbaar is voor mensen die (acuut) psychosociale ondersteuning nodig hebben. Het aantal casussen¹⁰ rondom personen met zorgwekkend gedrag dat door het CIT wordt opgepakt is tussen 2021 en 2023¹¹ fors gestegen (2021: 571, 2023: 1.406). Wel waren er in 2023 minder crisisinterventies dan in 2021 (2021: 618, 2023: 473).

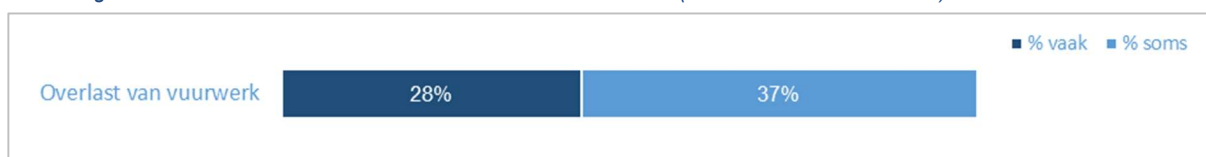
3.9 Overlast van vuurwerk

Ervaren overlast

In de vragenlijst leefbaarheid & veiligheid wordt aan de respondenten gevraagd hoe vaak men overlast ervaart van vuurwerk. 28% van de respondenten geeft aan dat er *vaak* overlast is van vuurwerk in hun buurt en nog een 37% geeft aan dat dit soms voorkomt. Bij dit onderwerp is het belangrijk om op te merken dat de vragenlijst uitstond van ongeveer half oktober tot half december¹². Naarmate de vragenlijst op een later moment werd ingevuld, hoe meer overlast van vuurwerk respondenten ervaren.

De ervaren overlast is relatief groot in de buurten Maasakker, de Rompert, Maasdal, Lokeren en de Schutskamp. In deze buurten geeft minimaal de helft van de respondenten aan dat er in hun buurt *vaak* overlast van vuurwerk is.

Afbeelding 44: Hoe vaak komt overlast van vuurwerk voor in uw buurt? (half oktober-half december)

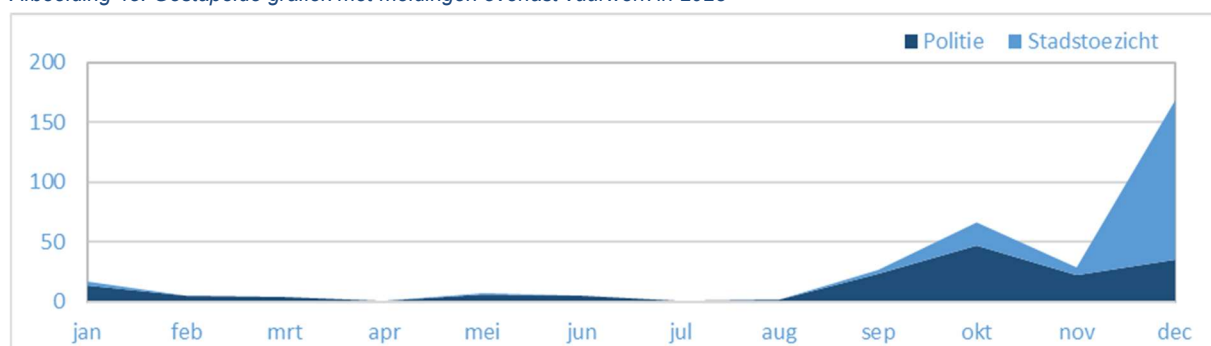

Bron: Vragenlijst leefbaarheid & veiligheid 2023

Geregistreerde overlast

Door de politie en stadstoezicht worden incidenten van vuurwerkoverlast geregistreerd. Bij beide zijn ruim 160 incidenten/meldingen in 2023 geregistreerd (politie: 166, stadstoezicht: 164). Vanaf september worden er meer incidenten van vuurwerkoverlast geregistreerd, met een piek in december. Wat hierbij opvalt is dat er door stadstoezicht meer incidenten in december worden geregistreerd dan door de politie. Door de politie werd in 2023 de meeste vuurwerkoverlast geregistreerd in de buurten Orthenpoort (11), de Hoven (10) en Maasakker (10), terwijl stadstoezicht de meeste overlast registreerde in de Rompert (17), Aawijk zuid (16) en de Kruiskamp (14).

Afbeelding 45: Gestapelde grafiek met meldingen overlast vuurwerk in 2023

Bron: Politie en stadstoezicht 2023

¹⁰ Casussen betreffen CIT consultatie, advies en meldingen zorgwekkend gedrag en Wvvgz taken horen, aannemen, verwerken

¹¹ De cijfers van 2023 zijn voorlopige cijfers (conceptcijfers)

¹² Deze vraag is in 2021 ook gesteld, maar omdat de vragenlijst toen iets eerder uitstond (vanaf eind september), schetsen we voor dit onderwerp geen ontwikkeling.

4. Vermogenscriminaliteit

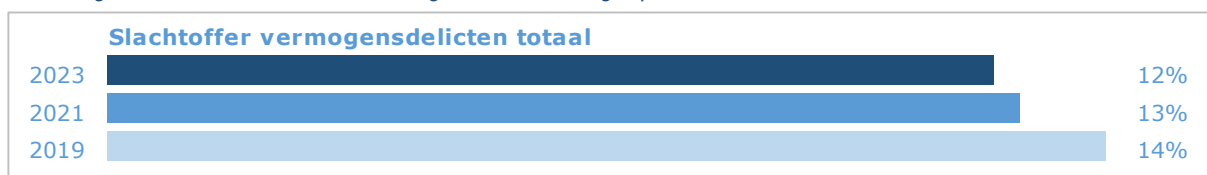
In dit hoofdstuk gaan we in op vermogenscriminaliteit. Het gaat hierbij om criminaliteit zoals woninginbraak, fietsdiefstal, auto-inbraak, autodiefstal, zakkenrollen en winkeldiefstal. Hierbij wordt gekeken hoeveel respondenten aangeven hier slachtoffer van te zijn en naar de mate waarin zij vermogenscriminaliteit ervaren in hun eigen buurt. Daarnaast kijken we ook naar hoe vaak deze delicten door de politie worden geregistreerd.

4.1 Slachtofferschap vermogensmisdrijven

In 2023 werd gemiddeld 12% van de respondenten slachtoffer van één of meerdere vermogensmisdrijven in het afgelopen jaar. In 2019 was dit nog 14%. Als we kijken naar de onderliggende delicten, dan waren respondenten het afgelopen jaar het vaakst slachtoffer van fietsdiefstal (7%), diefstal van auto-onderdelen (3%) en woninginbraak (3%). Daarnaast waren respondenten ook slachtoffer van diefstal van een elektrische fiets (2%), diefstal van spullen uit de auto (2%), diefstal van de auto (<0,5%) en diefstal van een ander motorvoertuig, zoals een motor of scooter (1%).

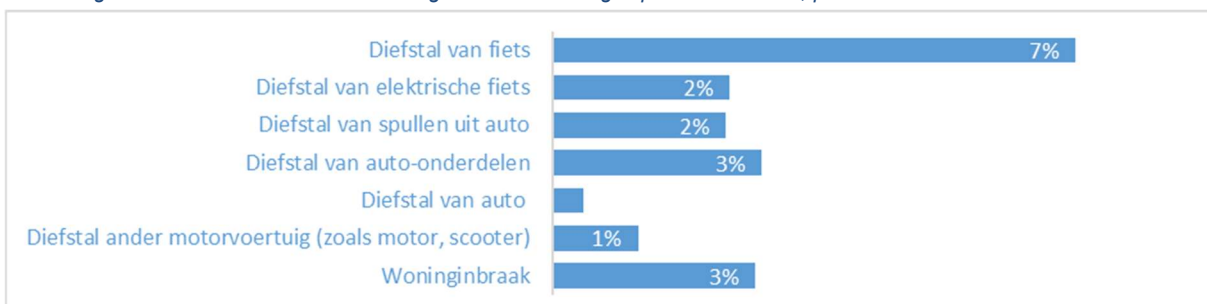
Er is respondenten ook gevraagd of zij nog slachtoffer zijn geworden van andere misdrijven. Hier noemden respondenten onder andere vernieling van de auto, inbraak/diefstal uit de schuur/garage/tuin en diefstal van overige spullen, zoals een telefoon of onderdelen van de fiets/fietstassen. Ook gaven enkele respondenten aan slachtoffer te zijn van een babbeltruc, phishing of oplichting.

Afbeelding 46: % slachtoffers van een vermogensdelict in de afgelopen 12 maanden

Bron: Vragenlijst leefbaarheid & veiligheid

Afbeelding 47: % slachtoffers van een vermogensdelict in de afgelopen 12 maanden, per delictsoort¹³

Bron: Vragenlijst leefbaarheid & veiligheid 2023

¹³ In 2023 is de vraagstelling van enkele delictsoorten aangepast. In 2021 vroegen we naar 'diefstal van (elektrische) fiets' en 'diefstal uit auto of diefstal van auto-onderdelen'. Deze vragen zijn opgesplitst naar ieder twee vragen. Vanwege deze aanpassing worden de ontwikkelingen per delictsoort niet gepresenteerd.

Aan de respondenten is gevraagd waar het misdrijf plaatsvond. De slachtoffers geven het vaakst aan dat het misdrijf in de eigen buurt plaatsvond. Bij ongeveer 85 procent van de slachtoffers vond de diefstal van spullen uit de auto en diefstal van auto-onderdelen plaats in de eigen buurt. Hetzelfde geldt voor ongeveer twee derde van de slachtoffers van diefstal van een ander motorvoertuig en de helft van diefstal van een (elektrische) fiets. Bij de slachtoffers van diefstal van een ander motorvoertuig en van diefstal van een (elektrische) fiets geeft ongeveer een derde aan dat het misdrijf plaatsvond in de Binnenstad. In mindere mate worden de verschillende vermogensmisdrijven op andere plekken in de gemeente gepleegd.

In de buurten Binnenstad noord, het Zand, Vugterpoort, de Meerendonk, de Muntel, de Abdijenbuurt en Willemspoort zijn meer respondenten dan gemiddeld slachtoffer geworden van een vermogensdelict. In deze buurten geeft minimaal 20% van de respondenten aan slachtoffer te zijn geworden van één of meerdere vermogensdelicten.

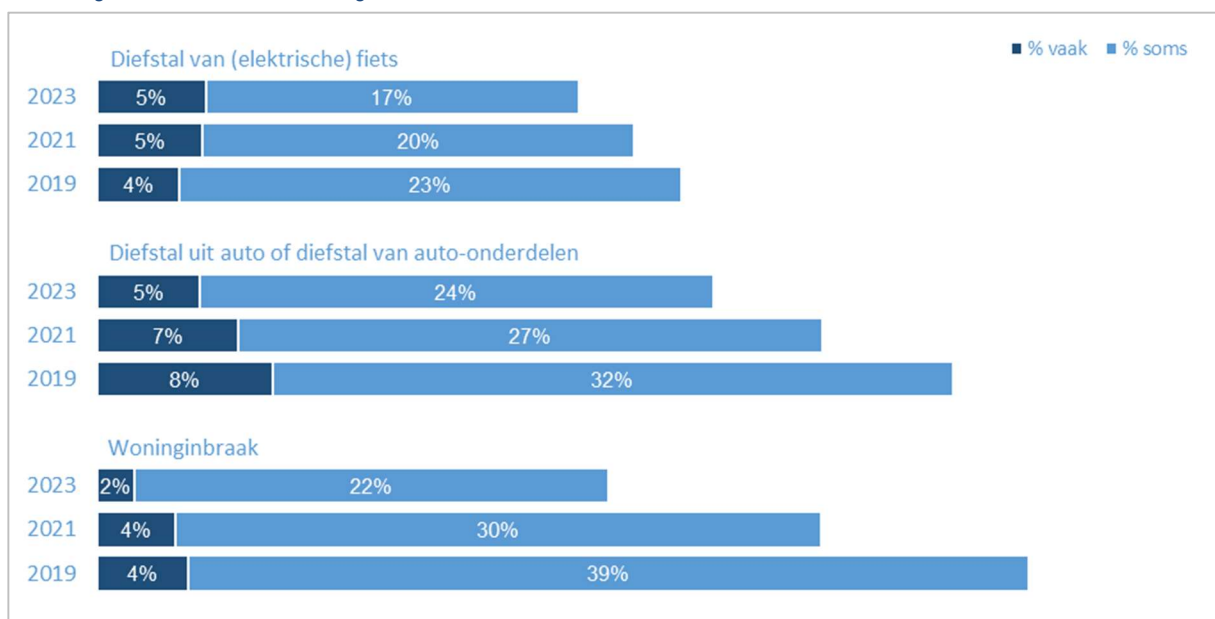
4.2 Ervaren vermogenscriminaliteit in de buurt

Sinds 2019 geven minder respondenten aan dat er wel eens sprake is van vermogenscriminaliteit in hun buurt, zoals fietsdiefstal, diefstal uit auto's of diefstal van auto-onderdelen en woninginbraak.

In 2023 worden er volgens 5% van de respondenten *vaak* (elektrische) fietsen gestolen in hun buurt. Volgens nog eens 17% komt dit *soms* voor. In 2019 was dit respectievelijk 4% en 23%. Op basis van de antwoorden die respondenten hebben gegeven is de buurtscore voor fietsdiefstal berekend. Respondenten uit Binnenstad oost, het Zand, Vugterpoort, Orthenpoort, Paleiskwartier, Willemspoort en de Schutskamp geven het vaakst aan dat fietsdiefstal wel eens voorkomt in hun buurt.

In 2023 geeft 5% van de respondenten aan dat er in hun buurt *vaak* diefstal is uit auto's of diefstal van auto-onderdelen en nog eens 24% geeft aan dat dit *soms* voorkomt. In 2019 was dit nog respectievelijk 8% en 32%. Op basis van de antwoorden die respondenten hebben gegeven is een buurtscore berekend. Respondenten uit Vugterpoort, Maasakker, het Zilverpark, Boschveld, Willemspoort, de Schutskamp en de Kruiskamp geven het vaakst aan dat diefstal uit en vanaf auto's wel eens voorkomt in hun buurt.

Afbeelding 48: Hoe vaak komt vermogenscriminaliteit voor in uw buurt?

Bron: Vragenlijst leefbaarheid & veiligheid

Aan de respondenten is ook gevraagd hoe vaak woninginbraak voorkomt in hun buurt. In 2023 geeft 2% van de respondenten aan dat dit in hun buurt *vaak* voorkomt en nog eens 22% soms. In 2019 was dit nog respectievelijk 4% en 39%. Op basis van de antwoorden die respondenten hebben gegeven is een buurtscore berekend. Respondenten uit Vughterpoot, Maliskamp oost, de Overlaet west en landelijk gebied Vinkel geven het vaakst aan dat woninginbraak wel eens voorkomt in hun buurt.

4.3 Geregistreeerde vermogenscriminaliteit

4.3.1 Diefstal/inbraak in en rond de woning

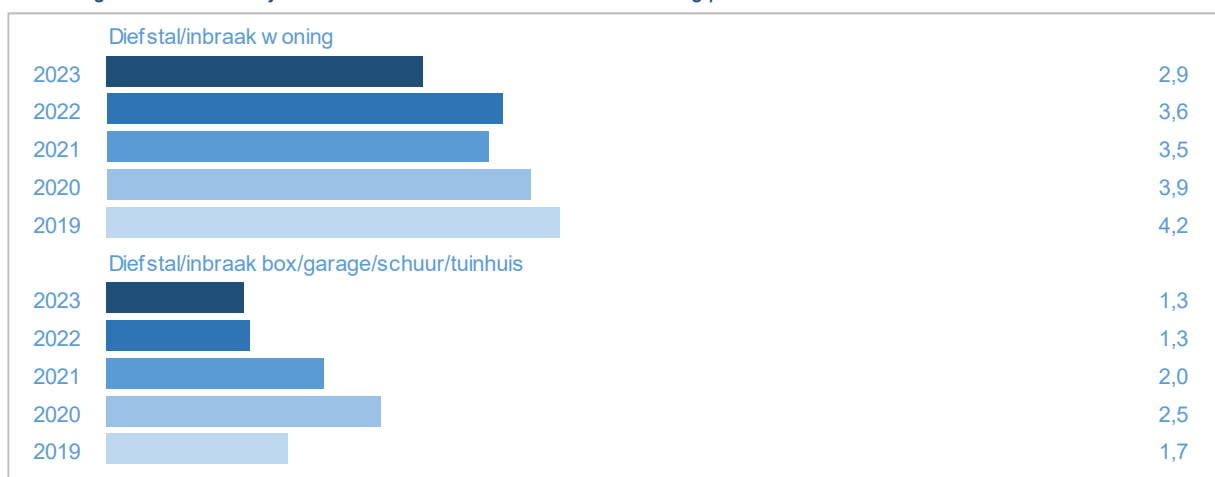
Tussen 2022 en 2023 daalde het aantal geregistreeerde (poging tot) woninginbraken van 264 naar 213. Dit is een afname van 19%. Deze afname is groter dan gemiddeld in Nederland (-7%) en de B5-gemeenten samen (-6%). Van de B5-gemeenten nam het aantal woninginbraken het afgelopen jaar het sterkst af in 's-Hertogenbosch (-19%), gevolgd door Eindhoven (-10%) en Breda (-6%). Het aantal inbraken bleef in Helmond ongeveer gelijk (+1%) en steeg in Tilburg (+8%).

Gemiddeld waren er in de gemeente 's-Hertogenbosch 2,9 woninginbraken per 1.000 huishoudens in 2023. Bij ongeveer een kwart van de misdrijven gaat het om een poging tot inbraak. Relatief de meeste (poging tot) woninginbraken zijn geregistreerd in de buurten Binnenstad noord, Bazeldonk, Kruisstraat en Kom Empel. In deze buurten werden minimaal 8 woninginbraken per 1.000 huishoudens geregistreerd.

Naast woninginbraken registreert de politie ook (poging tot) diefstallen/inbraken in boxen, garages, schuurtjes en tuinhuisen. Hiervan zijn in 2023 93 misdrijven geregistreerd. Dit komt neer op 1,3 diefstallen/inbraken in boxen, garages, schuurtjes en tuinhuisen per 1.000 huishoudens. Dit is vergelijkbaar met een jaar eerder.

Er zijn geen buurten met opvallend meer diefstallen/inbraken in boxen, garages, schuurtjes en tuinhuisen. Dit is in alle woonbuurten minder dan 5 misdrijven per 1.000 huishoudens.

Afbeelding 49: Aantal misdrijven van diefstal/inbraak in en rond de woning per 1.000 huishoudens

Bron: Politie

4.3.2 Voertuigcriminaliteit

Onder voertuigcriminaliteit verstaan we diefstal *van* voertuigen (zoals diefstal van fietsen, brommers, motoren, auto's), diefstal *uit* motorvoertuigen (zoals diefstal van geld, laptop of gereedschappen uit een voertuig) en diefstallen *vanaf* motorvoertuigen (zoals diefstal van airbags, wioldoppen of andere auto-onderdelen). Hieronder gaan we dieper in op de onderliggende delicten.

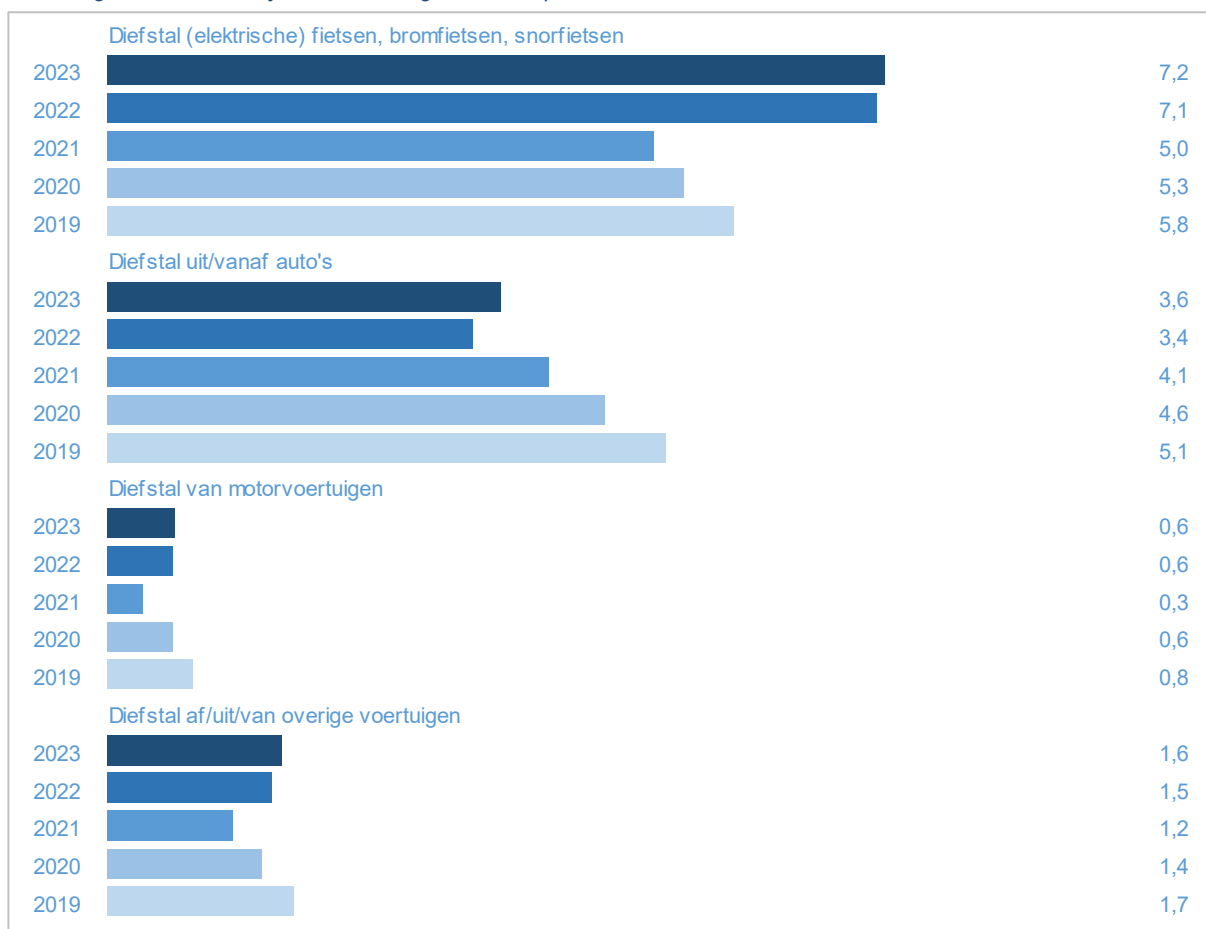
Diefstal van (elektrische) fietsen en bromfietsen

Gemiddeld waren er in de gemeente 's-Hertogenbosch 7,2 diefstallen van (elektrische) fietsen en bromfietsen per 1.000 inwoners in 2023. In 2022 en 2023 werden er meer diefstallen geregistreerd dan in de jaren ervoor. Tussen 2021 en 2023 nam het aantal diefstallen van (elektrische/brom)fietsen toe van 785 naar 1.139. Dit is een toename van 45%. Ook landelijk (+36%) en in de B5-gemeenten samen (+34%) steeg het aantal diefstallen in deze periode. Ook bij de B5-gemeenten Eindhoven (+58%) en Helmond (+65%) was er sprake van een flinke stijging van het aantal diefstallen van (elektrische/brom)fietsen ten opzichte van 2021. Deze stijging was minder groot in Tilburg (+19%) en Breda (+5%).

In 2023 gaat het bij ongeveer 14% van de diefstallen om diefstallen van brom- of snorfietsen, en bij ongeveer 86% om diefstal van (elektrische) fietsen. In de politieregistraties wordt geen onderscheid gemaakt tussen diefstal van 'gewone' fietsen en elektrische fietsen. Volgens de ANWB is de e-bikediefstal in Nederland sinds begin 2020 met maar liefst 74 procent toegenomen¹⁴.

In 2023 werden veruit de meeste fietsdiefstallen geregistreerd in de Binnenstad. Hier vinden 42% van alle fietsdiefstallen in de gemeente plaats (38,1 fietsdiefstallen per 1.000 inwoners). Deze vinden vooral plaats in Binnenstad centrum, Binnenstad oost en het Zand. Ook is in de Binnenstad het aantal fietsdiefstallen in de afgelopen twee jaar met 80% toegenomen.

Afbeelding 50: Aantal misdrijven van voertuigcriminaliteit per 1.000 inwoners

Bron: Politie

¹⁴ Bron: [ANWB](#)

Ook in enkele buurten buiten de Binnenstad vonden in 2023 relatief veel fietsdiefstallen plaats: Graafsebuurt noord, Orthenpoort, Rosmalen centrum, Paleiskwartier en Willemspoort. In deze buurten werden minimaal 14 diefstallen van (brom)fietsen per 1.000 inwoners geregistreerd. Ook zijn er twee niet-woonbuurten die opvallen doordat er relatief veel fietsen zijn gestolen: de Groote Vliet en bedrijventerrein de Herven, met respectievelijk 17 en 14 gestolen fietsen.

Diefstal uit of vanaf auto's

In 2023 waren er gemiddeld 3,6 diefstallen uit of vanaf auto's per 1.000 inwoners. Nadat het aantal diefstallen uit of vanaf auto's enkele jaren op rij daalde, is het aantal het afgelopen jaar weer iets gestegen. Tussen 2022 en 2023 steeg het aantal diefstallen uit of vanaf auto's van 529 naar 577 misdrijven. Dit is een toename van 9%. Ook in de B5-gemeenten steeg het aantal diefstallen uit of vanaf auto's het afgelopen jaar (+8%), terwijl dit gemiddeld in Nederland ongeveer gelijk bleef (+1%). Binnen de B5 zijn er verschillen tussen de verschillende gemeenten. Zo steeg het aantal diefstallen uit of vanaf auto's het afgelopen jaar in Eindhoven (+39%) en 's-Hertogenbosch (+9%), maar nam het aantal af in Helmond (-11%), Breda (-12%) en Tilburg (-17%).

Binnen de gemeente 's-Hertogenbosch vonden in 2023 relatief de meeste diefstallen uit/vanaf auto's plaats in Zuid, Maliskamp oost, Rosmalen centrum en Willemspoort. In deze buurten werden meer dan 8 misdrijven per 1.000 inwoners geregistreerd.

Diefstal van motorvoertuigen

In 2023 waren er 98 diefstallen van motorvoertuigen. Dit komt neer op 0,6 misdrijven per 1.000 inwoners. Dit is vergelijkbaar met een jaar eerder. Bij de registraties van diefstallen van motorvoertuigen wordt onderscheid gemaakt naar verschillende type voertuigen. Hieruit blijkt dat in 2023 personenauto's (67%) het meest zijn gestolen, gevolgd door vrachtauto's/bestelauto's (19%) en motoren (15%).

Diefstal af/uit/van andere motorvoertuigen

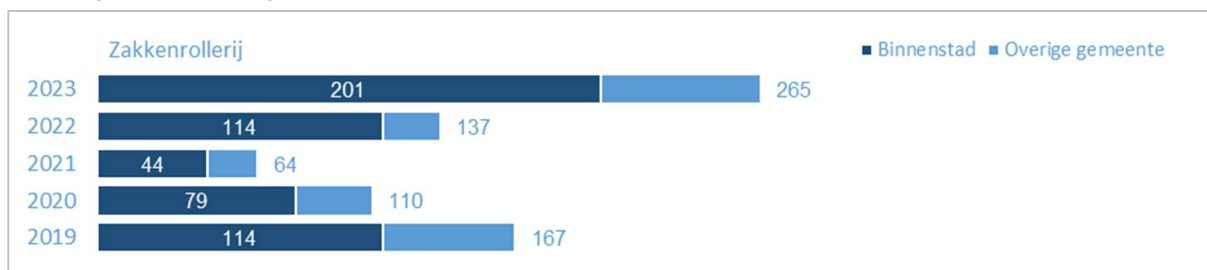
In 2023 waren er 256 diefstallen af/uit/van andere motorvoertuigen. Dit komt neer op 1,6 misdrijven per 1.000 inwoners. Het aantal diefstallen af/uit/van andere voertuigen is ten opzichte van 2022 licht toegenomen (+7%). Uit de registraties blijkt dat het in 2023 veelal gaat om diefstal uit/vanaf andere motorvoertuigen (91%), en in mindere mate om diefstal van andere motorvoertuigen (9%).

4.3.3 Zakkenrollen

Tijdens de coronajaren waren er minder registraties van zakkenrollen dan in de jaren daarvoor. Daarna steeg het aantal misdrijven weer. Het afgelopen jaar is het aantal misdrijven van zakkenrollen sterk gestegen, van 137 misdrijven in 2022 naar 265 misdrijven in 2023. Dit is een toename van 93%. Ook landelijk (+21%) en in de B5-gemeenten (+29%) steeg het aantal misdrijven van zakkenrollen, al is deze stijging minder groot dan in 's-Hertogenbosch. Van de B5-gemeenten is de toename het grootst in 's-Hertogenbosch (+93%), gevolgd door Eindhoven (+36%) en Breda (+9%). In Tilburg (-3%) en Helmond (-23%) nam het aantal misdrijven (iets) af.

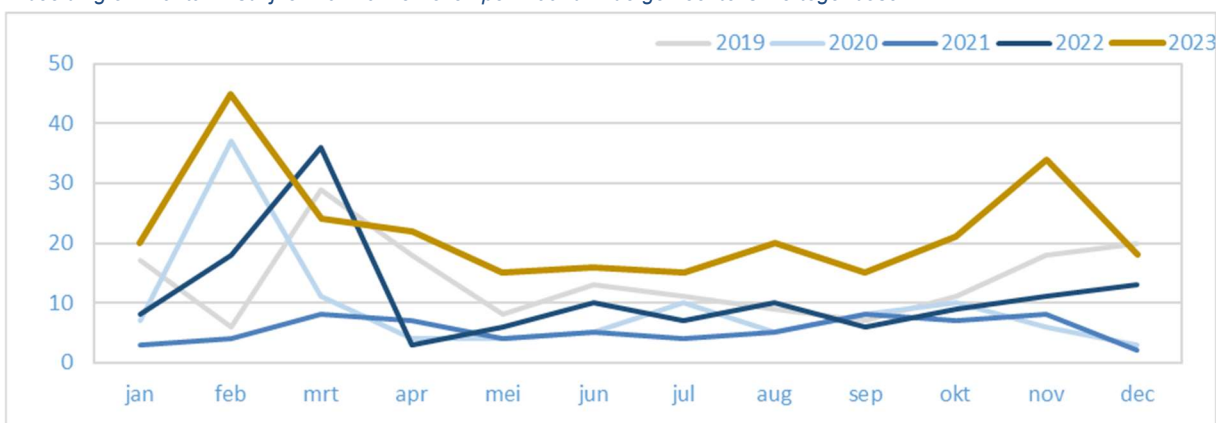
Het grootste deel van de misdrijven vindt plaats in de Binnenstad, met name in Binnenstad centrum (81) en het Zand (116). Van de 265 misdrijven van zakkenrollen die in 2023 in de gemeente plaatsvonden, vonden er 45 plaats in de maand februari. Van vrijdag 17 t/m dinsdag 21 februari was carnaval. In deze periode vindt er doorgaans relatief veel zakkenrollen plaats. Tijdens deze dagen in 2023 zijn er 30 misdrijven van zakkenrollen geregistreerd. Deze vonden haast allemaal in de Binnenstad plaats. Ook in andere jaren vinden er relatief veel misdrijven van zakkenrollen plaats in de carnavalsmaand (zie afbeelding 52).

Afbeelding 51: Aantal misdrijven van zakkenrollen

Bron: Politie

Afbeelding 52: Aantal misdrijven van zakkenrollen per maand in de gemeente 's-Hertogenbosch

Bron: Politie

Naast de Binnenstad werden er het afgelopen jaar ook relatief veel misdrijven geregistreerd in het Veemarktkwartier. Hier steeg het aantal misdrijven tussen 2022 en 2023 van 2 naar 27 misdrijven. Het grootste deel van deze misdrijven vond plaats tijdens een viertal evenementen georganiseerd in de Brabanthallen (Western Experience, 25 jaar Flügel, Masters of Hardcore en The Rock Circus).

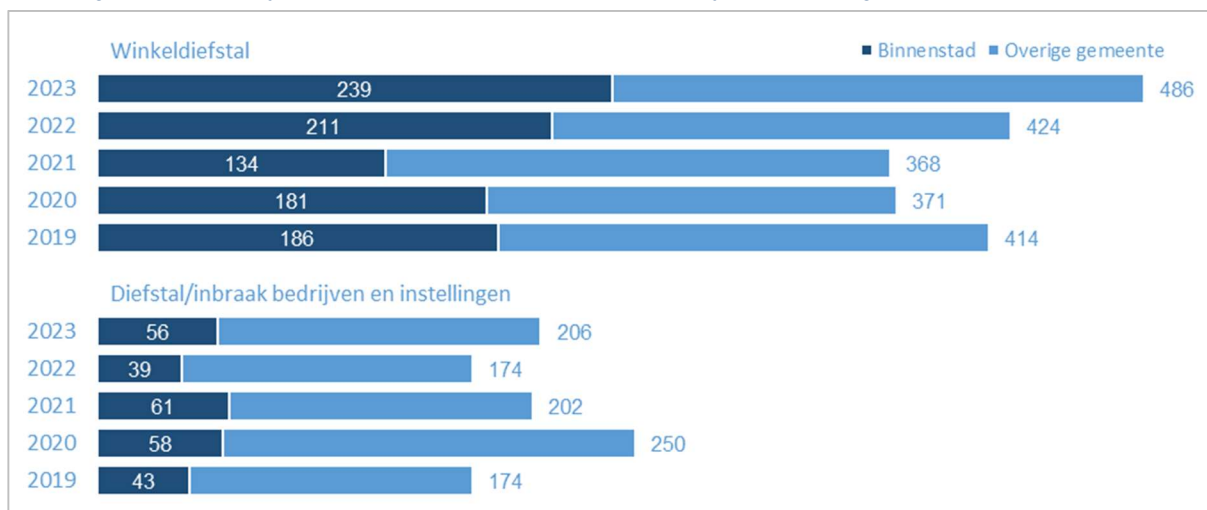
4.3.4 Bedrijfscriminaliteit

Winkeldiefstal

Tijdens de coronajaren waren er minder geregistreerde winkeldiefstallen dan in de jaren daarvoor. Daarna steeg het aantal misdrijven weer. Het afgelopen jaar steeg het aantal winkeldiefstallen verder, van 424 misdrijven in 2022 naar 486 misdrijven in 2023. Dit is een toename van 15%. Ook landelijk (+12%) en in de B5-gemeenten (+7%) steeg het aantal winkeldiefstallen het afgelopen jaar.

In 2023 vond bijna de helft van de winkeldiefstallen plaats in Binnenstad centrum (45%). Ook in het Zand (station) zijn relatief veel winkeldiefstallen. De overige winkeldiefstallen vinden voornamelijk plaats in buurten met grote winkelcentra/-gebieden, zoals Graafsebuurt noord, Orthenpoort, Rosmalen centrum en de Schutskamp.

Afbeelding 53: Aantal misdrijven van winkeldiefstal en diefstal/inbraak bedrijven en instellingen

Bron: Politie

Diefstal/inbraak in winkels, bedrijven en instellingen

Tussen 2022 en 2023 is het aantal diefstallen en inbraken in winkels, bedrijven, kantoren en instellingen gestegen van 174 naar 206 misdrijven. Dit is een toename van 18%. In 2023 vonden de meeste diefstallen en inbraken in winkels, bedrijven, kantoren en instellingen plaats in Binnenstad centrum (40), het Zand (13) en bedrijventerreinen de Herven (18), de Rietvelden (24) en de Groote Vliet (10). Ook in andere buurten met weinig huishoudens (zoals bedrijventerreinen en buitengebied) zijn veel diefstallen/inbraken in winkels, bedrijven en instellingen. In alle buurten met minder dan 100 huishoudens samen vinden 90 van de in totaal 206 misdrijven plaats. Dit komt neer op 44% van alle misdrijven in de gemeente.

5. Fraude en online criminaliteit

In dit hoofdstuk gaan we in op fraude en online criminaliteit. De samenleving digitaliseert steeds verder waardoor nieuwe criminele gedraging en vormen zijn ontstaan, zoals via fake news, DDoS-aanvallen en hacken. Maar ook oude gedragingen worden in een 'nieuw jasje' gestoken, zoals bij oplichting, (identiteits)fraude en digitaal pesten. Hierbij wordt gekeken hoeveel respondenten aangeven slachtoffer te zijn van online criminaliteit en welke maatregelen zij nemen om hun digitale gegevens te beschermen. Daarnaast kijken we ook naar hoe de politie misdrijven van cybercrime en fraude registreert.

5.1 Slachtofferschap online criminaliteit

In het najaar van 2023 is de landelijke veiligheidsmonitor uitgevoerd (publicatie maart 2024). De landelijke veiligheidsmonitor gaat niet alleen in op de landelijke situatie. Via een online databank zijn ook de resultaten van alle Nederlandse gemeenten met meer dan 70.000 inwoners te raadplegen, waaronder 's-Hertogenbosch.

In de landelijke veiligheidsmonitor wordt naast slachtofferschap van traditionele criminaliteit ook aandacht besteed aan slachtofferschap van online criminaliteit. Het betreft delicten en incidenten die via internet, e-mail of app plaatsvinden. Het gaat om strafbare feiten in de sfeer van oplichting en fraude (aan- en verkoopfraude, fraude betalingsverkeer, ID-fraude en phishing), computervrederebreuk (hacken) en om incidenten in de interpersoonlijke sfeer die niet altijd strafbaar zijn zoals bedreigen, pesten, stalken en shamesexting.

In 2023 is 16% van de Nederlanders slachtoffer geweest van een of meer online delicten of incidenten. Ook in 's-Hertogenbosch is dit 16%. In 's-Hertogenbosch was 10% slachtoffer van online oplichting en fraude, 5% van hacken, 3% van online bedreiging en intimidatie en minder dan 1% van overige online delicten.

Tabel 3: % slachtoffers van online criminaliteit in de afgelopen 12 maanden

	's-Hertogenbosch		Nederland	
	2021	2023	2021	2023
Online criminaliteit totaal	17,1%	16,0%	16,9%	15,6%
Online oplichting en fraude	9,8%	10,1%	9,7%	9,3%
- Aankoopfraude	7,1%	6,6%	6,9%	6,9%
- Verkoopfraude	1,4%	1,9%	1,4%	1,4%
- Fraude betalingsverkeer	1,7%	0,6%	1,3%	1,1%
- Identiteitsfraude	0,5%	1,9%	0,8%	0,8%
- Phishing	0,2%	0,6%	0,8%	0,8%
Hacken	7,0%	5,4%	6,9%	5,5%
- Hacken apparaat	2,0%	2,0%	2,9%	2,4%
- Hacken account	6,5%	4,2%	5,7%	4,5%
Online bedreiging en intimidatie	1,6%	2,8%	2,3%	2,5%
- Online bedreigen	0,6%	0,7%	0,9%	0,9%
- Online pesten	0,6%	0,5%	0,8%	0,9%
- Online stalking	0,5%	1,2%	0,8%	0,8%
- Shamesexting	0,2%	0,9%	0,4%	0,4%
Overige online delicten	0,4%	0,4%	0,6%	0,5%

Bron: Databank Veiligheidsmonitor 2023, CBS / ABF Research

Aankoopfraude en hacken komen het meeste voor. Bij aankoopfraude worden online gekochte producten of diensten niet geleverd terwijl ze wel betaald zijn. Hier is 7% van de respondenten slachtoffer van. In het geval van hacken breekt iemand met kwade bedoelingen zonder toestemming in op een apparaat (zoals een computer of tablet) of een account (zoals e-mail of bankaccount). Meer mensen zijn slachtoffer van het hacken van een account (4%) dan van het hacken van een apparaat (2%).

Van de overige vormen van online criminaliteit werd minder dan 2% van de respondenten uit 's-Hertogenbosch slachtoffer.

Landelijk daalde het aantal slachtoffers van online criminaliteit tussen 2021 en 2023 van 17% naar 16%. In 2023 zijn minder respondenten slachtoffer geweest van hacken, en dan met name van hacken van een account. Het slachtofferschap van online oplichting en fraude is niet veranderd ten opzichte van twee jaar geleden. Soortgelijke ontwikkelingen zien we ook voor 's-Hertogenbosch, als zijn de verschillen op gemeenteniveau niet significant.

Landelijk zijn er verschillen naar leeftijd bij online criminaliteit. Jongeren (15-25 jaar) zijn vaker slachtoffer van online criminaliteit dan ouderen. Vooral met online bedreiging en intimidatie hebben jongeren vaker te maken dan ouderen. 25-65 jarigen zijn vaker slachtoffer van aankoopfraude en fraude in het betalingsverkeer en phishing gebeurt het vaakst bij 65-plussers.

Uit de landelijke cijfers blijkt dat mannen en vrouwen vrijwel even vaak slachtoffer zijn van online criminaliteit. Ze krijgen in gelijke mate met de verschillende online delictsoorten te maken. Alleen van online stalken zijn vrouwen vaker slachtoffer.

5.2 Preventie digitale gegevens

In de landelijke veiligheidsmonitor is ook onderzocht welke maatregelen mensen nemen om de eigen digitale gegevens te beschermen. In 's-Hertogenbosch zegt 74% sterke wachtwoorden te kiezen, 50% gebruikt een virusscanner, 56% voert updates uit of maakt back-ups. Minder vaak gebruikte maatregelen om eigen digitale gegevens te beschermen zijn een firewall (37%), het regelmatig veranderen van wachtwoorden (27%) en het gebruik van een wachtwoordmanager (16%).

Landelijk geven respondenten in 2023 vaker dan in 2021 aan een wachtwoordmanager te gebruiken. Een virusscanner of firewall wordt juist minder vaak gebruikt. Soortgelijke ontwikkelingen zien we ook voor 's-Hertogenbosch, als zijn de verschillen op gemeenteniveau niet significant.

Tabel 4: Digitale gegevensbescherming

	's-Hertogenbosch		Nederland	
	2021	2023	2021	2023
Sterke wachtwoorden kiezen die moeilijk te raden zijn	72%	74%	72%	73%
Wachtwoorden regelmatig veranderen	25%	27%	28%	27%
Wachtwoordmanager gebruiken	13%	16%	13%	17%
Virusscanner gebruiken	54%	50%	55%	50%
Firewall gebruiken	40%	37%	40%	36%
Updates uitvoeren of back-ups maken (evt. automatisch)	54%	56%	52%	52%

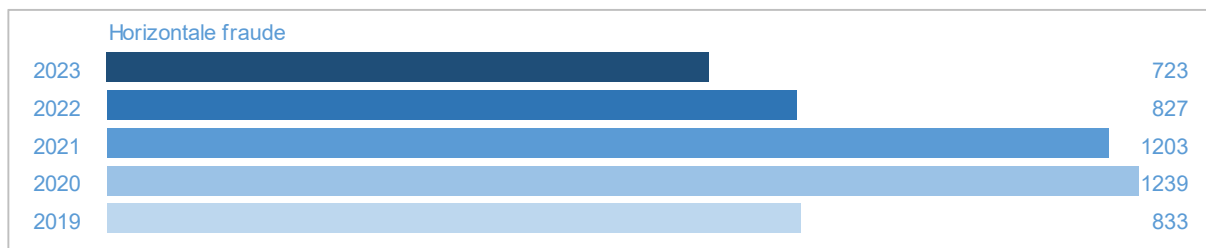
Bron: Databank Veiligheidsmonitor 2023, CBS / ABF Research

5.3 Geregistreeerde fraude en cybercrime

Horizontale fraude is een fraudevorm die is gericht tegen burgers, bedrijven en financiële instellingen. Denk hierbij aan fraude met betaalproducten of online handel, identiteitsfraude of online oplichting via WhatsApp. Het aantal misdrijven van horizontale fraude nam tussen 2019 en 2020 toe van 833 naar 1.239 misdrijven. Sindsdien is het aantal weer gedaald naar 723 misdrijven van horizontale fraude in 2023. Dit komt neer op 4,6 misdrijven per 1.000 inwoners. Landelijk is een soortgelijke trend te zien.

In 2023 werden de meeste misdrijven geregistreerd in de buurten Binnenstad centrum (51), de Kruiskamp (37), de Schutskamp (26), Paleiskwartier (22).

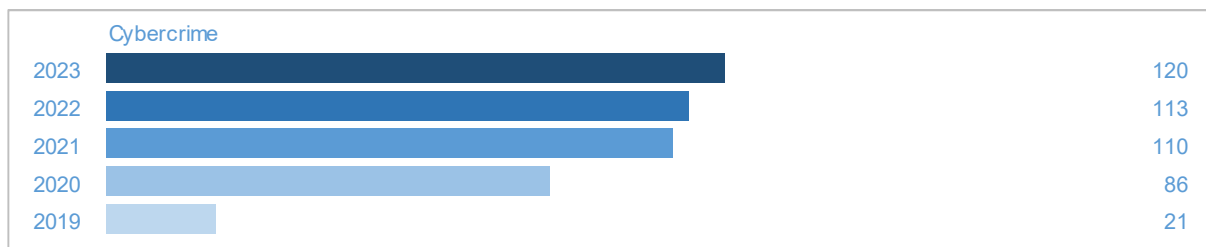
Afbeelding 54: Aantal misdrijven van horizontale fraude per 1.000 inwoners

Bron: Politie

Bij cybercrime gaat het om delicten die zich richten op ICT, dat zowel als middel als doelwit ingezet wordt (bijvoorbeeld hacken of het plegen van een DDOS-aanval). Het aantal misdrijven van cybercrime is sinds 2019 sterk gestegen. In 2019 waren er 21 misdrijven van cybercrime in de gemeente, dit is de afgelopen jaren gestegen tot 120 misdrijven in 2023. De misdrijven vinden verspreidt over de gemeente plaats.

Afbeelding 55: Aantal misdrijven van cybercrime

Bron: Politie

6. Straatintimidatie

Straatintimidatie vindt plaats in de openbare ruimte. Dader en slachtoffer kennen elkaar meestal niet. De aanleiding voor straatintimidatie is in het algemeen niet meer dan iemands (vermeende) geslacht of seksuele oriëntatie. Straatintimidatie gericht op meisjes en vrouwen is daarbij meestal seksueel getint. In dit hoofdstuk besteden we aandacht aan de straatintimidatie in de gemeente 's-Hertogenbosch.

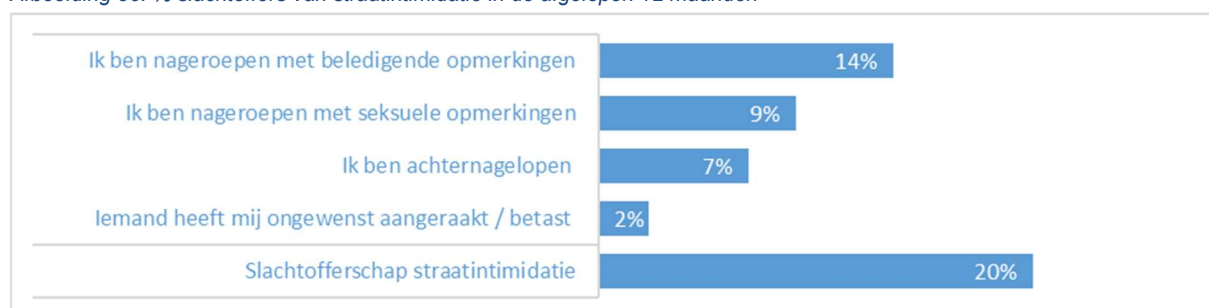
6.1 Slachtofferschap straatintimidatie

We hebben in 2023 aan respondenten gevraagd of zij in de gemeente 's-Hertogenbosch buiten op straat te maken hebben gehad met een of meerdere vormen van straatintimidatie. In 2023 was gemiddeld 20% van de respondenten hier slachtoffer van. Als we kijken naar de onderliggende delicten, dan blijkt dat van 14% werd nageroepen met beledigende opmerkingen, 9% werd nageroepen met seksuele opmerkingen, nagefloten of nagesist, 7% werd achternagelopen en 2% werd ongewenst aangeraakt of betast.

Aan de slachtoffers is gevraagd waar het voorval plaatsvond¹⁵.

- Van de personen die werden nageroepen met beledigende opmerkingen, geeft 57% aan dat dit gebeurde in de eigen buurt, 48% geeft aan dat dit was in de Binnenstad en 25% geeft aan dat dit ergens anders plaatsvond in de gemeente.
- Van de personen die werden nageroepen met seksuele opmerkingen, werden nagefloten of nagesist, geeft 56% aan dat dit was in de Binnenstad, 48% dat dit in de eigen buurt gebeurde en 30% dat dit ergens anders in de gemeente plaatsvond.
- Van de personen die werden achternagelopen, geeft 61% aan dat dit gebeurde in de eigen buurt, 38% dat dit was in de Binnenstad en 22% geeft aan dat dit ergens anders plaatsvond in de gemeente.
- Van de personen die ongewenst werden aangeraakt of betast, geeft 71% aan dat dit was in de Binnenstad, 21% dat dit in de eigen buurt gebeurde en 17% dat dit ergens anders in de gemeente plaatsvond.

Afbeelding 56: % slachtoffers van straatintimidatie in de afgelopen 12 maanden

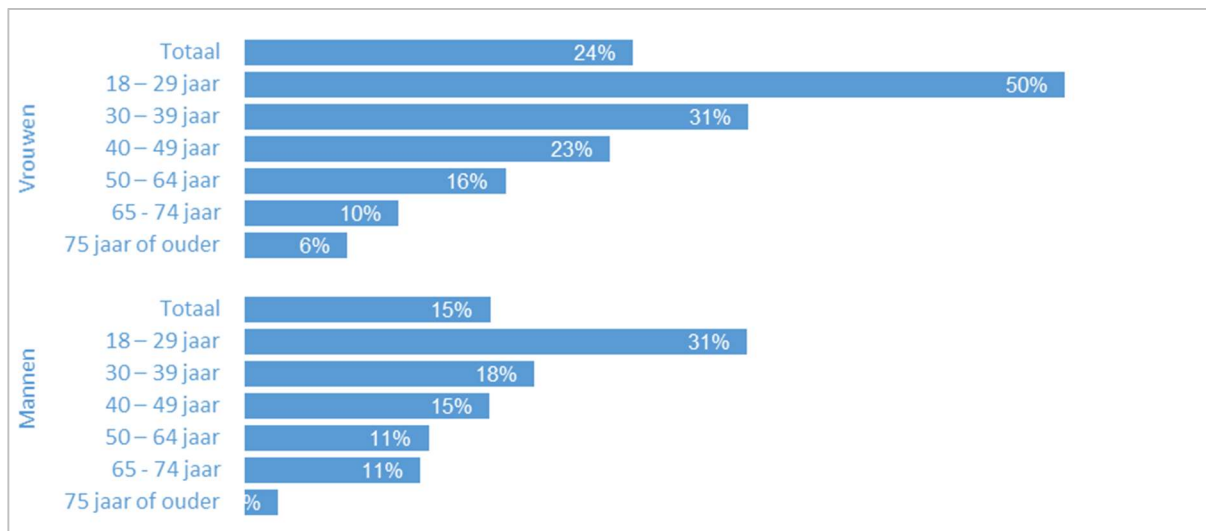

Bron: Vragenlijst leefbaarheid & veiligheid 2023

Zoals hierboven beschreven werd gemiddeld 20% van de respondenten slachtoffer van één of meer vormen van straatintimidatie. We hebben onderzocht wie hier vaker slachtoffer van werden. Jonge vrouwen van 18 tot 30 jaar oud zijn opvallend vaak slachtoffer van straatintimidatie. De helft van de jonge vrouwen geeft dit aan. Ook vrouwen van 30 tot 40 jaar en mannen van 18 tot 30 jaar oud zijn vaker dan gemiddeld slachtoffer van straatintimidatie. Over het algemeen zijn vrouwen (24%) vaker slachtoffer van straatintimidatie dan mannen (15%). Daarnaast neemt de kans op slachtofferschap af naarmate respondenten ouder zijn.

¹⁵ Bij deze vraag konden respondenten meerdere antwoorden aankruisen. Mensen kunnen op meerdere locaties slachtoffer zijn geworden, zoals in de eigen buurt, in de Binnenstad en ergens anders in de gemeente. De percentages kunnen daarom optellen tot boven de 100%.

Afbeelding 57: Slachtoffer van seksuele intimidatie in de afgelopen 12 maanden

Bron: Vragenlijst leefbaarheid & veiligheid 2023

Een andere groep die relatief vaak slachtoffer is van straatintimidatie zijn lhbt's. Van de lhbt-respondenten geeft 36% aan slachtoffer te zijn van straatintimidatie.

In alle buurten van de Binnenstad en de buurten Gestelse buurt, de Bossche Pad, Graafsebuurt zuid, Orthenpoort, Boschveld, Paleiskwartier en de Schutskamp zijn relatief veel respondenten slachtoffer van straatintimidatie. In deze buurten geeft minimaal 35% aan hier slachtoffer van te zijn.

Aan de slachtoffers is gevraagd of zij de straatintimidatie hebben gemeld bij de politie of een andere instantie. 12% van de slachtoffers heeft het voorval gemeld bij de politie. Slechts een enkeling heeft het voorval gemeld bij antidiscrimatievoorziening RADAR. Drie procent van de slachtoffers heeft het voorval ergens anders gemeld. Zij geven aan dit bijvoorbeeld gemeld te hebben bij de corporatie/verhuurder, de gemeente/boa/handhaving of op het werk/bedrijf/school waar het incident plaatsvond.

6.2 Ervaren straatintimidatie in de buurt

Aan de respondenten is gevraagd hoe vaak in hun buurt vrouwen worden nageroeven of nagefloten of mensen op straat worden lastiggevallen.

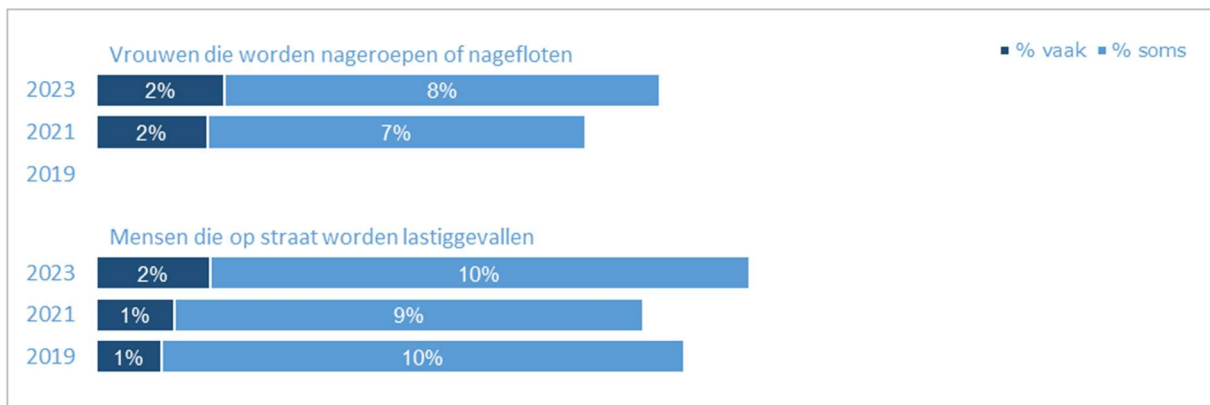
In 2023 geeft 2% van de respondenten aan dat er in hun buurt vaak mensen worden nageroeven of nagefloten. Nog eens 8% geeft aan dat dit soms voorkomt.

Op basis van de antwoorden die respondenten hebben gegeven is een buurtscore berekend. Respondenten uit Binnenstad centrum, Binnenstad oost, Binnenstad noord, het Zand, Bazeldonk en de Kruiskamp geven het vaakst aan dat in hun buurt wel eens vrouwen worden nageroeven of nagefloten.

In 2023 is er volgens ongeveer 2% van de respondenten in hun buurt vaak sprake van mensen die op straat worden lastiggevallen. Nog eens 10% geeft aan dat dit soms voorkomt.

Op basis van de antwoorden die respondenten hebben gegeven is een buurtscore berekend. Respondenten uit Binnenstad centrum, Binnenstad oost, Binnenstad noord, het Zand, Bazeldonk, Boschveld en de Kruiskamp geven het vaakst aan dat in hun buurt wel eens mensen op straat worden lastiggevallen.

Afbeelding 58: Hoe vaak komt straatintimidatie voor in uw buurt?

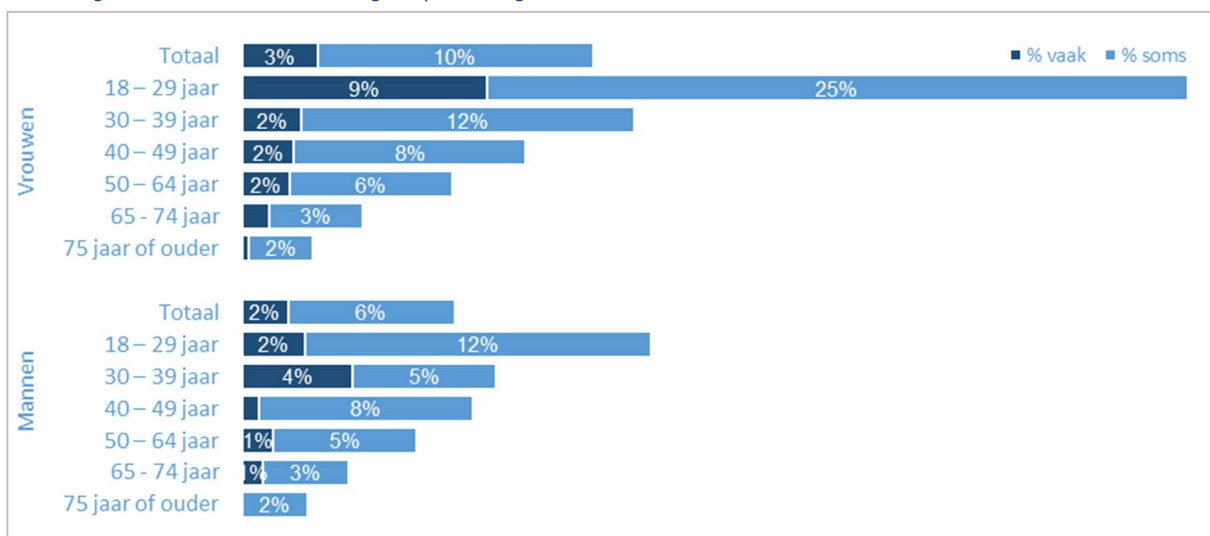

Bron: Vragenlijst leefbaarheid & veiligheid

Voor de vragen 'vrouwen die worden nageroepen of nagefloten' en 'mensen die op straat worden lastiggevalen' in de buurt is onderzocht wie dit meer ervaren. Jonge vrouwen van 18 tot 30 jaar oud geven het vaakst aan dat er in hun buurt wel eens vrouwen worden nageroepen of nagefloten (34%) en dat mensen op straat worden lastiggevalen (23%). Zij geven dit opvallend vaker aan dan vrouwen in andere leeftijdsgroepen; hoe ouder vrouwen zijn, hoe minder vaak zij dit aangeven. Over het algemeen geven vrouwen vaker aan dat vrouwen wel eens worden nageroepen of nagefloten (13%) dan mannen (8%).

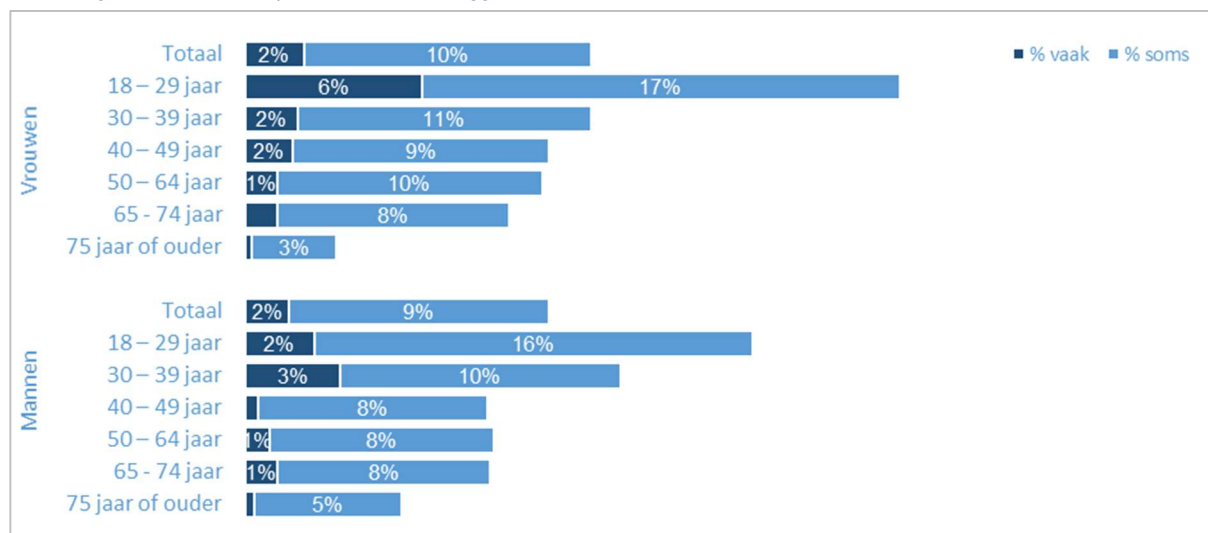
Ook lhbt's geven relatief vaak aan dat in hun buurt vaak of soms vrouwen worden nageroepen of nagefloten (18%) of dat mensen op straat worden lastiggevalen (19%).

Afbeelding 59: Vrouwen die worden nageroepen of nagefloten komt vaak/soms voor in de buurt

Bron: Vragenlijst leefbaarheid & veiligheid 2023

Afbeelding 60: Mensen die op straat worden lastiggevalen komt vaak/soms voor in de buurt

Bron: Vragenlijst leefbaarheid & veiligheid 2023

7. Gewelddelicten

In dit hoofdstuk gaan we in op gewelddelicten. Het gaat hierbij om delicten zoals bedreiging, mishandeling en beroving. Hierbij wordt gekeken hoeveel respondenten aangeven hier slachtoffer van te zijn en naar de mate waarin zij gewelddelicten ervaren in hun eigen buurt. Daarnaast kijken we ook naar hoe vaak deze delicten door de politie worden geregistreerd.

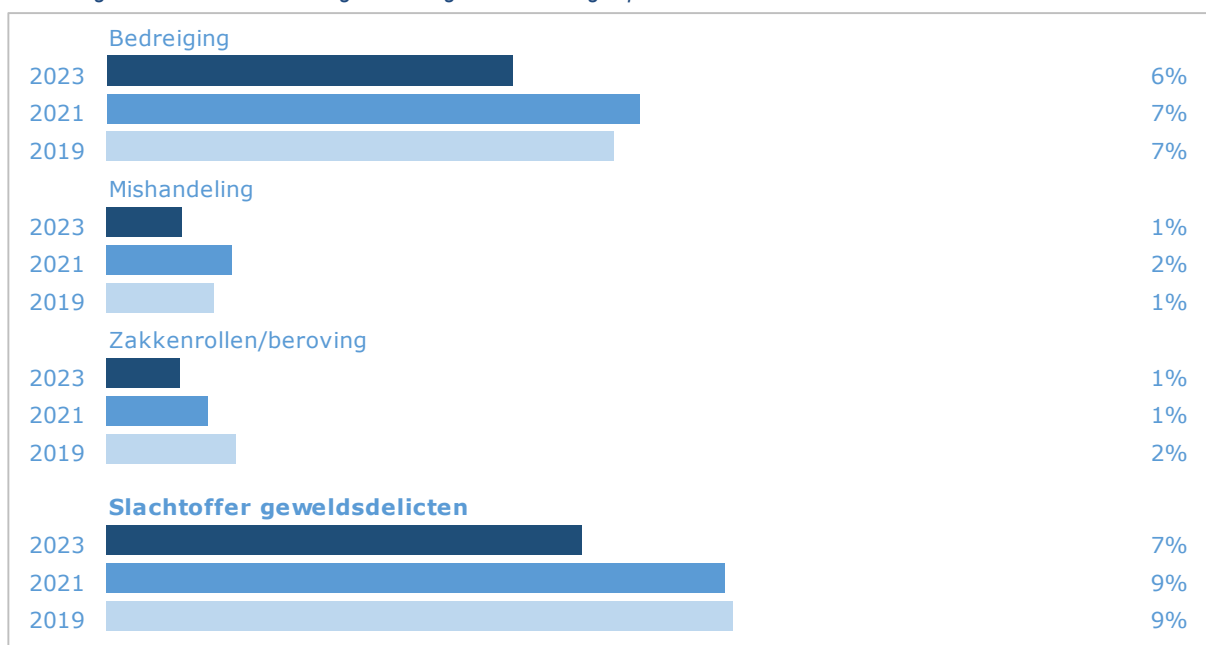
7.1 Slachtofferschap agressie en geweld

In 2023 was gemiddeld 7% van de respondenten slachtoffer van één of meerdere gewelddelicten (bedreiging, mishandeling en/of zakkenrollen/beroving). Dit is lager dan in 2021. Toen was 9% slachtoffer van een gewelddelict. Als we kijken naar de onderliggende delicten, dan blijkt dat van 6% van de respondenten slachtoffer werd van bedreiging. Daarnaast werd 1% slachtoffer van mishandeling en 1% van zakkenrollen of beroving.

Aan de slachtoffers is gevraagd waar het misdrijf plaatsvond¹⁶. Van de slachtoffers van bedreiging geeft ongeveer driekwart aan dat de bedreiging plaatsvond in de eigen buurt, een kwart geeft aan dat dit was in de Binnenstad en een kleinere groep geeft aan dat dit ergens anders plaatsvond in de gemeente. Van de slachtoffers van mishandeling geeft ongeveer twee derde aan dat dit plaats vond in de eigen buurt, een derde dat dit was in de Binnenstad en een kleinere groep geeft aan dat dit ergens anders plaatsvond in de gemeente. Van de slachtoffers van zakkenrollen geeft ongeveer 40% aan dat dit plaatsvond in de Binnenstad, ruim een derde dat dit in de eigen buurt was en ongeveer een kwart dat dit elders in de gemeente plaatsvond.

In de buurten Binnenstad centrum, Binnenstad oost en Bazeldonk zijn meer respondenten dan gemiddeld slachtoffer geworden van een gewelddelict. In deze buurten geeft minimaal 15% van de respondenten aan slachtoffer te zijn geworden van één of meerdere gewelddelicten.

Afbeelding 61: % slachtoffers van agressie en geweld in de afgelopen 12 maanden

Bron: Vragenlijst leefbaarheid & veiligheid

¹⁶ Bij deze vraag konden respondenten meerdere antwoorden aankruisen. Mensen kunnen op meerdere locaties slachtoffer zijn geworden, zoals in de eigen buurt, in de Binnenstad en ergens anders in de gemeente. De percentages kunnen daarom optellen tot boven de 100%.

7.2 Ervaren agressie en geweld in de buurt

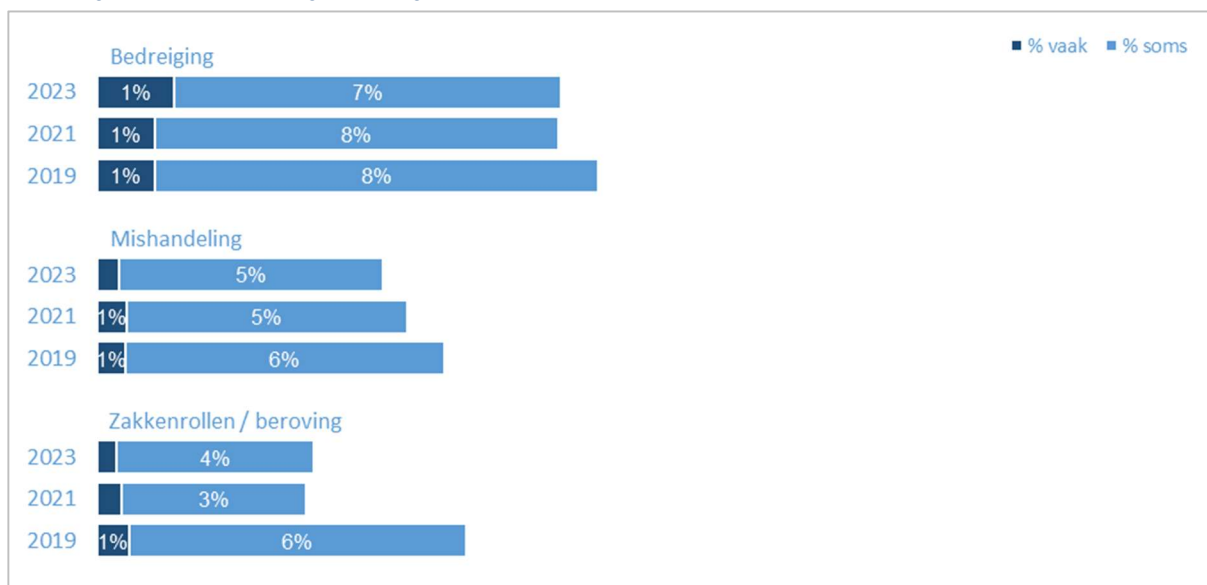
In 2023 is er volgens 1% van de respondenten *vaak* sprake van bedreigingen in hun buurt. Volgens nog eens 7% komt dit *soms* voor. Dit is vergelijkbaar met twee jaar geleden. Op basis van de antwoorden die respondenten hebben gegeven is een buurtscore voor bedreiging berekend. Respondenten uit het Zand, de Hambaken, de Sprookjesbuurt en de Schutskamp geven het vaakst aan dat bedreigingen wel eens voorkomen in hun buurt.

In 2023 geeft minder dan een half procent van de respondenten aan dat er in hun buurt *vaak* mishandelingen zijn en nog eens 5% geeft aan dat dit *soms* voorkomt. Dit is vergelijkbaar met twee jaar geleden.

Op basis van de antwoorden die respondenten hebben gegeven is een buurtscore voor mishandeling berekend. Respondenten uit het Zand en de Sprookjesbuurt geven het vaakst aan dat mishandelingen wel eens voorkomen in hun buurt.

Aan de respondenten is ook gevraagd hoe vaak zakkenrollen / beroving voorkomt in hun buurt. In 2021 geeft minder dan een half procent van de respondenten aan dat dit in hun buurt *vaak* voorkomt en nog eens 4% soms. Dit is vergelijkbaar met twee jaar geleden.

Afbeelding 62: Hoe vaak komt agressie en geweld voor in uw buurt?

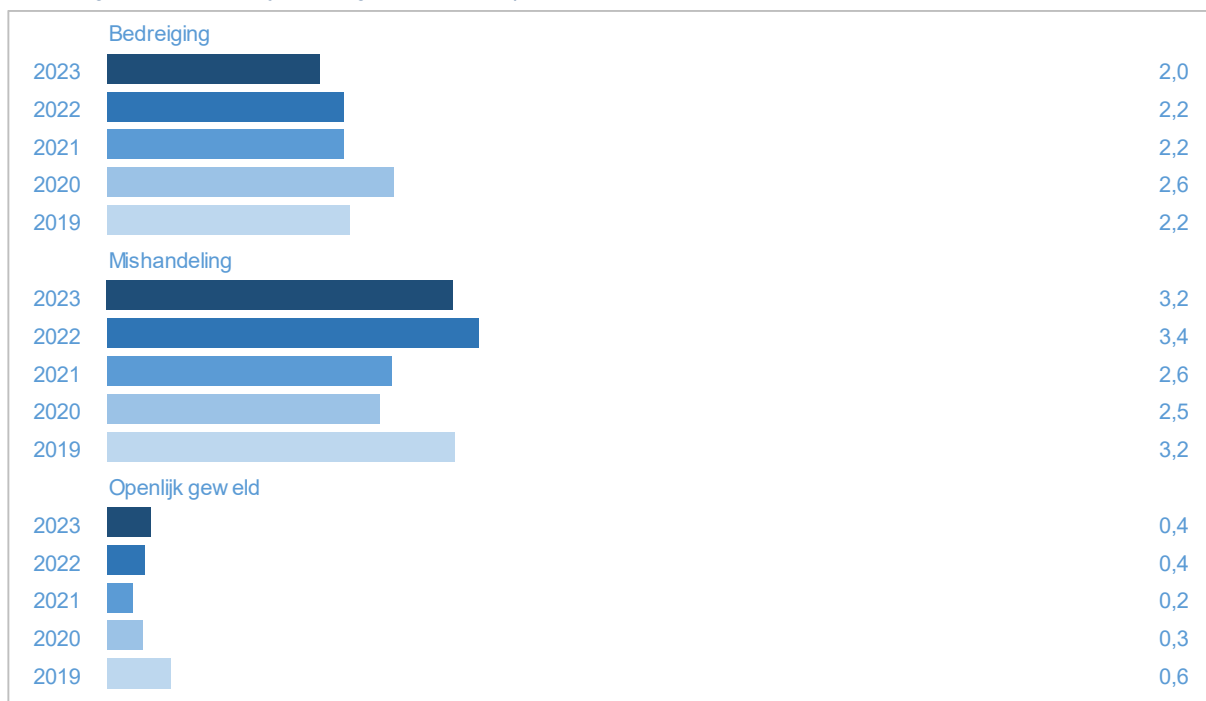
Bron: Vragenlijst leefbaarheid & veiligheid

7.3 Geregistreeerde misdrijven

Bedreiging

Tussen 2022 en 2023 nam het aantal bedreigingen af van 341 naar 313 misdrijven. Dit is een afname van 8%. Gemiddeld waren er in 2023 2,0 bedreigingen per 1.000 inwoners. Relatief de meeste bedreigingen werden geregistreerd in de buurten Binnenstad centrum, het Zand, Bazeldonk, de Bossche Pad, Grevelingen, Orthenpoort, de Sprookjesbuurt, de Muziekinstrumentenbuurt, de Edelstenenbuurt en Willemspoort. In deze buurten werden minimaal 4 bedreigingen per 1.000 inwoners geregistreerd.

Afbeelding 63: Aantal misdrijven van geweldsdelicten per 1.000 inwoners

Bron: Politie

Mishandeling

Tussen 2022 en 2023 nam het aantal mishandelingen af van 538 naar 508 misdrijven. Dit is een afname van 6%. Gemiddeld waren er in 2023 3,2 mishandelingen per 1.000 inwoners.

Relatief de meeste mishandelingen werden geregistreerd in de buurten Binnenstad centrum, Binnenstad oost, het Zand, Bazeldonk, Grevelingen, Graafsebuurt zuid, Orthenpoort en Vlietdijk. In deze buurten werden minimaal 6 mishandelingen per 1.000 inwoners geregistreerd. Ook is er een niet-woonbuurt die opvalt doordat er relatief veel mishandelingen zijn: bedrijventerrein de Herven (10 mishandelingen in 2023).

Openlijk geweld

In 2023 waren er 63 misdrijven van openlijke geweldpleging in de gemeente. Dit is iets meer dan in 2022 (55 misdrijven). De helft van de openlijke geweldplegingen vindt plaats in de Binnenstad. Dit heeft te maken met de concentratie van mensen, vooral op uitgaansavonden en evenementen, waarbij in veel gevallen alcohol en/of drugs in het spel is.

Overvallen en straatroven

In 2023 zijn er geen overvallen in de gemeente 's-Hertogenbosch geregistreerd. In 2022 waren er 6 overvallen en in 2021 5 overvallen.

In 2023 zijn er 11 straatroven in de gemeente 's-Hertogenbosch geregistreerd. In 2022 waren dit er 12. Wat in 2023 opvalt is dat 6 van de 11 straatroven plaatsvonden in september, waarvan 3 op één avond.

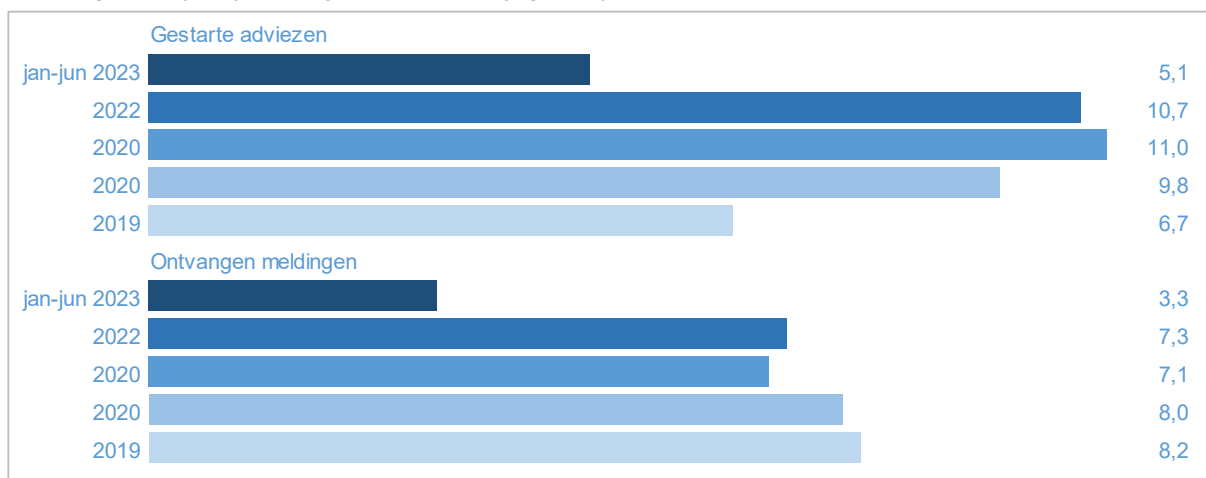
7.4 Huiselijk geweld

Huiselijk geweld is een zeer ingrijpende vorm van geweld. Hieronder valt bijvoorbeeld partnergeweld, kindermishandeling, ouderenmishandeling en seksueel geweld (binnen de huiselijke kring). Vormen van mishandeling kunnen zijn fysieke mishandeling, verwaarlozing of emotionele mishandeling of financieel misbruik. De huiselijke kring bestaat uit (ex-)partners, gezinsleden, familieleden en huisvrienden. Het slachtoffer kan een volwassene zijn of een kind; van -9 maanden tot en met 100+ jaar. Ook als kinderen getuige zijn van huiselijk geweld is dit kindermishandeling.

Het CBS stelt (half)jaarcijfers beschikbaar van Veilig Thuis¹⁷. Veilig Thuis-organisaties zijn het advies- en meldpunt voor (vermoedens van) huiselijk geweld en kindermishandeling. Slachtoffers, omstanders en professionals kunnen contact opnemen met Veilig Thuis als zij een vermoeden hebben van huiselijk geweld. Veilig Thuis kan advies en ondersteuning geven over wat de beller zelf kan doen. Is dit niet mogelijk of is de situatie te complex of ernstig? Dan kan de beller een melding doen en komt Veilig Thuis in actie. In de gemeente 's-Hertogenbosch zijn in de eerste helft van 2023 5,1 adviezen gestart per 1.000 inwoners. In de eerste helft van 2022 waren dit er 5,5 per 1.000 inwoners. Daarnaast heeft Veilig Thuis in de eerste helft van 2023 3,3 meldingen per 1.000 inwoners ontvangen. Een jaar eerder waren dit er 3,7 per 1.000 inwoners.

Daarnaast beschikken we ook nog over cijfers over huisverboden. In 2023 zijn er 10 huisverboden opgelegd. Dit is hetzelfde als in 2022 (10), maar het zijn er minder dan in de jaren daarvoor (2021: 15, 2020: 23, 2019: 20).

Afbeelding 64: Halfjaarcijfers Veilig Thuis over huiselijk geweld per 1.000 inwoners

Bron: CBS StatLine

¹⁷ Bron: [CBS StatLine, kerncijfers Veilig Thuis](#). De meest recente gegevens gaan over de eerste helft van 2023. Van de tweede helft van 2023 zijn nog geen gegevens beschikbaar. De cijfers van de eerste helft van 2023 zijn voorlopige cijfers.

8. Ondermijning

Bij ondermijnende criminaliteit maakt het criminele circuit gebruik van de legale structuren van de samenleving. Die structuren en het vertrouwen daarin worden daardoor aangetast. Ondermijning kan vermenging van de boven- en onderwereld tot gevolg hebben. Bij het uitblijven van een stevige en effectieve aanpak leidt ondermijnende criminaliteit tot maatschappelijk ontwrichtende criminaliteit en beïnvloedt het de leefbaarheid en het veiligheidsgevoel in de Bossche wijken, buurten en dorpen negatief.

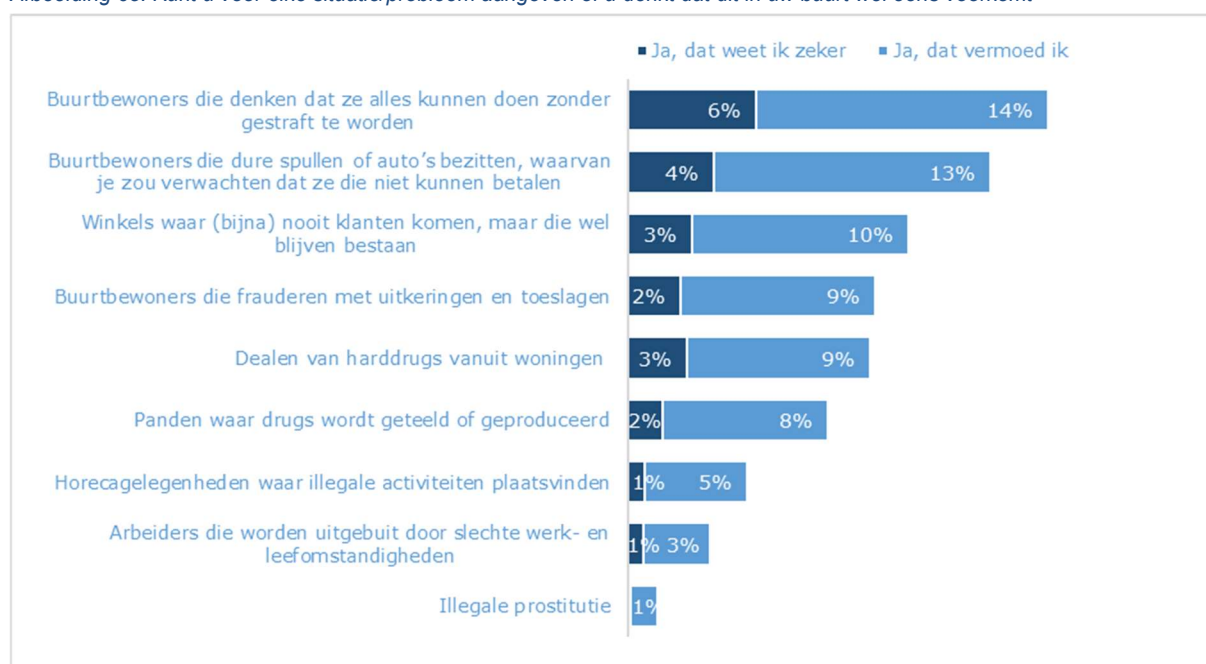
Om een beeld te schetsen van ondermijnende activiteiten en criminaliteit is aan respondenten gevraagd of zij denken of bepaalde ondermijnende situaties zich voordoen in hun buurt. Daarnaast wordt er gekeken hoe vaak de politie drugs- en wapendelicten registreert.

8.1 Ervaren ondermijning in de buurt

In 2023 hebben we de respondenten voor het eerst gevraagd om voor negen verschillende situaties/problemen aan te geven of zij denken dat dit in hun buurt wel eens voorkomt. Aan de hand van deze vragen krijgen we inzicht in hoe ondermijnende criminaliteit in de verschillende buurten wordt beleefd.

In 2023 weet 6% van de respondenten zeker dat er in hun buurt buurtbewoners zijn die denken dat ze alles kunnen doen zonder gestraft te worden. Nog eens 14% vermoedt dat hier sprake van is. Op basis van de antwoorden die respondenten hebben gegeven is een buurtscore berekend. Respondenten uit de Gestelse buurt, de Bossche Pad, Graafsebuurt zuid, de Hambaken, de Sprookjesbuurt, de Muziekinstrumentenbuurt, de Edelstenenbuurt en de Kruiskamp geven relatief vaak aan dat zij zeker weten of vermoeden dat dit voorkomt in hun buurt.

Afbeelding 65: Kunt u voor elke situatie/probleem aangeven of u denkt dat dit in uw buurt wel eens voorkomt

Bron: Vragenlijst leefbaarheid & veiligheid 2023

Vier procent van de respondenten weet zeker dat er buurtbewoners zijn die dure spullen of auto's bezitten, waarvan je zou verwachten dat ze die niet kunnen betalen. Nog eens 13% van de respondenten vermoedt dit. Op basis van de antwoorden die respondenten hebben gegeven is een buurtscore berekend. Respondenten uit de Gestelse buurt, de Bossche Pad, Graafsebuurt zuid, de Hambaken, de Sprookjesbuurt, de Muziekinstrumentenbuurt, de Edelstenenbuurt, de Schutskamp en de Kruiskamp geven meer dan gemiddeld aan dat zij zeker weten of vermoeden dat dit voorkomt in hun buurt.

Drie procent van de respondenten weet zeker dat er in hun buurt winkels zijn, waar (bijna) nooit klanten komen, maar die wel blijven bestaan. Nog eens 10% vermoedt dit. Op basis van de antwoorden die respondenten hebben gegeven is een buurtscore berekend. Respondenten uit de Binnenstad centrum, Binnenstad oost, de Hofstad, Graafsebuurt zuid, Boschveld, Paleiskwartier en de Kruiskamp geven meer dan gemiddeld aan dat zij zeker weten of vermoeden dat dit voorkomt in hun buurt.

Twee procent van de respondenten weet zeker dat er in hun buurt buurtbewoners zijn die frauderen met uitkeringen en toeslagen. Nog eens 9% vermoedt dit. Op basis van de antwoorden die respondenten hebben gegeven is een buurtscore berekend. Respondenten uit de Gestelse buurt, de Bossche Pad, Graafsebuurt zuid, de Hambaken, de Sprookjesbuurt, de Muziekinstrumentenbuurt, de Schutskamp en de Kruiskamp geven meer dan gemiddeld aan dat zij zeker weten of vermoeden dat dit voorkomt in hun buurt.

Drie procent van de respondenten weet zeker dat er in hun buurt harddrugs wordt gedeald vanuit woningen, zoals XTC of cocaïne. Nog eens 9% vermoedt dit. Op basis van de antwoorden die respondenten hebben gegeven is een buurtscore berekend. Respondenten uit de Hofstad, het Zand, Bazeldonk, de Gestelse buurt, de Meerendonk, Graafsebuurt zuid, de Sprookjesbuurt, de Muziekinstrumentenbuurt, de Edelstenenbuurt en de Kruiskamp geven meer dan gemiddeld aan dat zij zeker weten of vermoeden dat dit voorkomt in hun buurt.

Twee procent van de respondenten weet zeker dat er in hun buurt panden zijn waar drugs wordt geteeld of geproduceerd. Nog eens 8% vermoedt dit. Op basis van de antwoorden die respondenten hebben gegeven is een buurtscore berekend. Respondenten uit de Bazeldonk, de Gestelse buurt, de Meerendonk en de Muziekinstrumentenbuurt geven meer dan gemiddeld aan dat zij zeker weten of vermoeden dat dit voorkomt in hun buurt.

Eén procent van de respondenten weet zeker dat er in hun buurt horecagelegenheden zijn, zoals cafés, koffiehuisen, clubs en sishalounges, waar illegale activiteiten plaatsvinden. Nog eens 5% vermoedt dit. Op basis van de antwoorden die respondenten hebben gegeven is een buurtscore berekend. Respondenten uit de Binnenstad oost, de Hofstad, de Bossche Pad, Hinthamerpoort, Graafsebuurt zuid, Boschveld, Deuteren, de Schutskamp en de Kruiskamp geven meer dan gemiddeld aan dat zij zeker weten of vermoeden dat dit voorkomt in hun buurt.

Eén procent van de respondenten weet zeker dat er in hun buurt arbeiders worden uitgebuit door slechte werk- en leefomstandigheden. Nog eens 3% vermoedt dit. Op basis van de antwoorden die respondenten hebben gegeven is een buurtscore berekend. Respondenten uit de Gestelse buurt, de Muntel en Kruisstraat geven meer dan gemiddeld aan dat zij zeker weten of vermoeden dat dit voorkomt in hun buurt.

Als laatste geeft één procent van de respondenten aan dat zij zeker weten of vermoeden dat er sprake is van illegale prostitutie in hun buurt.

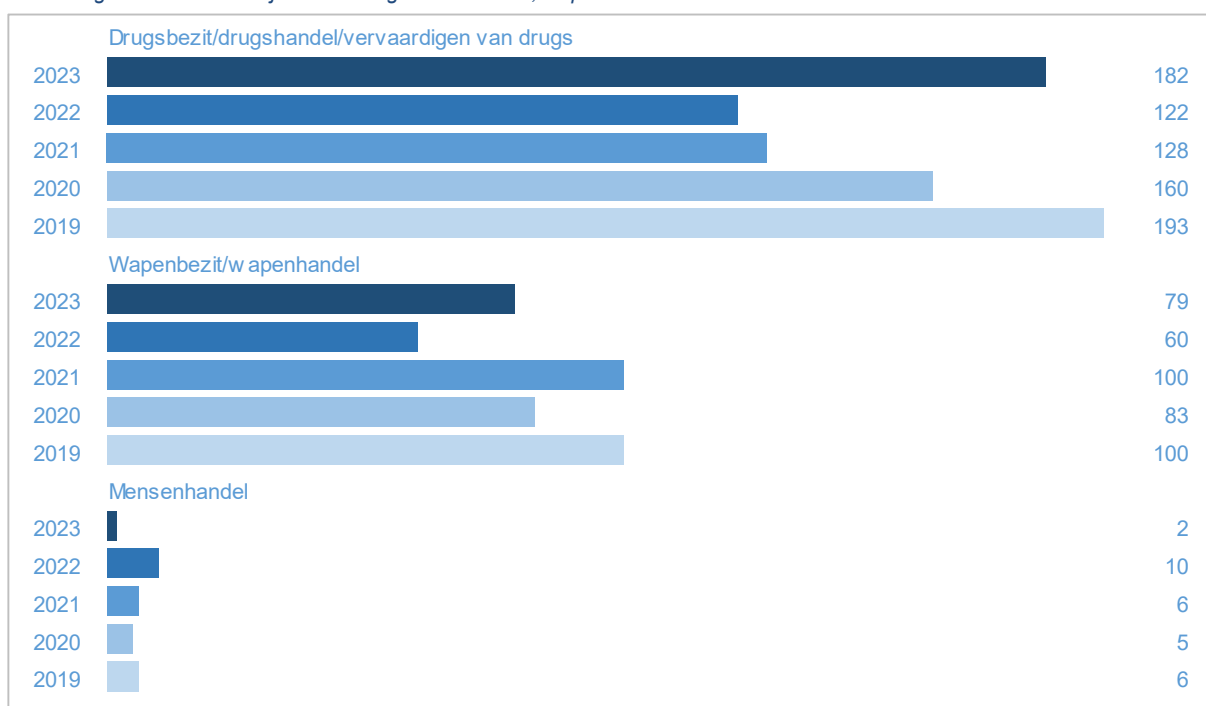
8.2 Geregistreeerde misdrijven

Het aantal geregistreeerde misdrijven van drugsbezit, drugshandel en het vervaardigen van drugs daalde tussen 2019 en 2022 van 193 naar 122 misdrijven. In 2023 nam het aantal drugsdelicten weer toe naar 182 misdrijven. Dit is in één jaar een toename van 49%.

In 2023 gaat het bij bijna de helft van de misdrijven om het bezit van harddrugs (47%). Daarnaast gaat het ook om bezit van softdrugs (29%), handel in harddrugs (15%), handel in softdrugs (3%), vervaardigen van softdrugs (5%) en vervaardigen van harddrugs (2%).

De meeste drugsdelicten worden geregistreerd in de buurten Orthenpoort (voornamelijk locatie politiebureau), het Veemarktkwartier en Binnenstad centrum. In het Veemarktkwartier gaat het veelal om bezit of handel van harddrugs tijdens een drietal evenementen georganiseerd in de Brabanthallen. In Binnenstad centrum gaat het om bezit van hard- of softdrugs, met name in het weekend tijdens de uitgaansuren.

Afbeelding 66: Aantal misdrijven van drugsbezit/-handel, wapenbezit/-handel en mensenhandel

Bron: Politie

In 2023 zijn er 79 misdrijven van wapenhandel geregistreerd. In 2022 waren dit er nog 60. In 2023 gaat het bij de meeste gevallen om bezit van (vuur)wapens.

In 2023 zijn er 2 misdrijven van mensenhandel geregistreerd. In 2022 waren dit er nog 10.

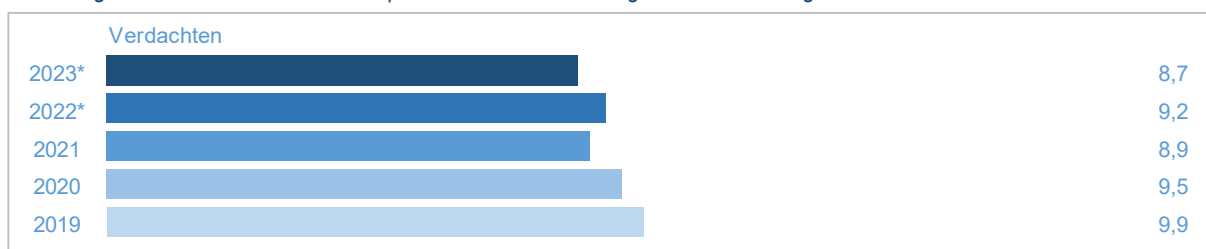
9. Verdachten van criminaliteit

In dit hoofdstuk gaan we in op de verdachten van criminaliteit. Hoeveel inwoners worden er verdacht van het plegen van een misdrijf? En van welke delicten worden zij verdacht? Daarnaast kijken we ook naar hoeveel jongeren er worden doorverwezen naar bureau HALT.

9.1 Geregistreerde verdachten

Het CBS presenteert cijfers van het aantal verdachten per gemeente¹⁸. In 2023 werden er in de gemeente 's-Hertogenbosch ongeveer 1.230 personen verdacht van het plegen van een misdrijf. Dit komt neer op 8,7 verdachten per 1.000 inwoners. Het aandeel verdachten is in 's-Hertogenbosch iets hoger dan gemiddeld in Nederland (8,0 per 1.000 inwoners in 2023).

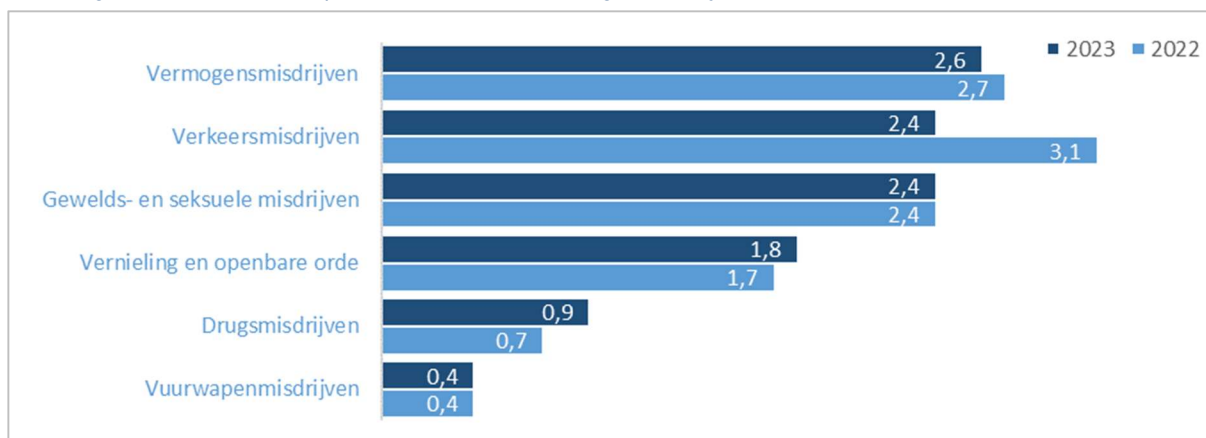
Afbeelding 67: Totaal aantal verdachten per 1.000 inwoners in de gemeente 's-Hertogenbosch

Bron: CBS StatLine (*2022 en 2023 betreffen voorlopige cijfers)

Het CBS presenteert naast het totaal aantal verdachten, ook het aantal verdachten voor enkele categorieën misdrijven¹⁹. In 2023 is het aandeel verdachten het hoogst bij de vermogensmisdrijven (zoals diefstallen, inbraken, heling, oplichting, valsheid in geschrifte en witwassen). Vervolgens is het aandeel verdachten het hoogst bij de verkeersmisdrijven (zoals verlaten plaats ongeval, rijden onder invloed, joyriding), gewelds- en seksuele misdrijven (zoals mishandeling, bedreiging, stalking en zedenmisdrijven) en vernieling en openbare orde (zoals vernielingen, openlijke geweldplegingen, huisvredebreuk, brandstichting, discriminatie en misdrijven tegen het openbaar gezag).

Afbeelding 68: Aantal verdachten per 1.000 inwoners naar categorie misdrijf

Bron: CBS StatLine (*2022 en 2023 betreffen voorlopige cijfers)

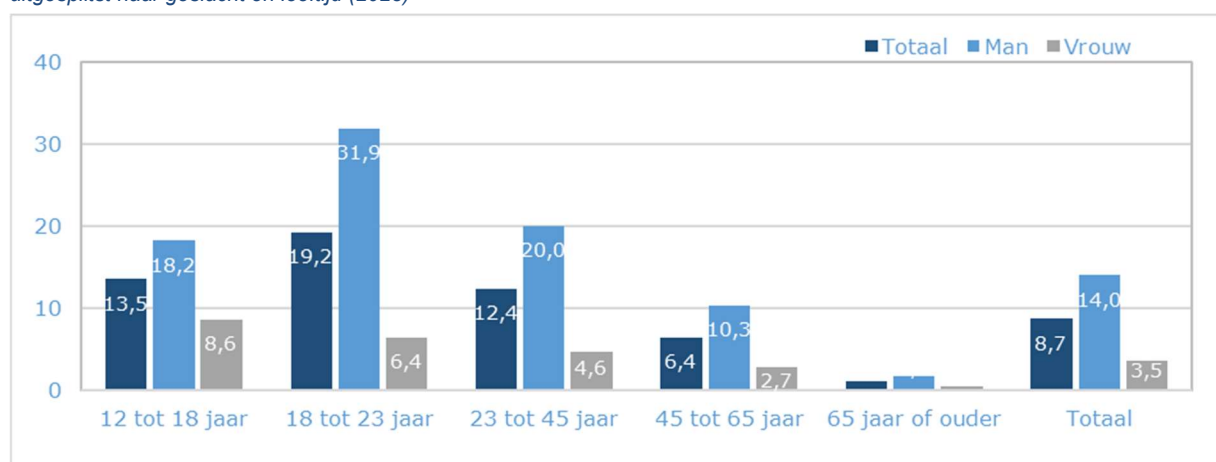
¹⁸ Bron: CBS StatLine (verdachten van misdrijven). De cijfers van 2022 en 2023 zijn voorlopige cijfers. Bij de absolute aantallen presenteert het CBS afgeronde getallen.

¹⁹ De indeling naar categorieën misdrijven van het CBS wijkt af van de indelingen die verder in de veiligheidsmonitor wordt gebruikt. Om inzichtelijk te maken wat het CBS onder een categorie rekent, worden er per categorie enkele voorbeelden genoemd.

In mindere mate worden er personen verdacht van het plegen van drugsmisdriften (verboden drugsbezit of drugshandel, zoals bereiden, verwerken, verkopen, afleveren drugs) en vuurwapenmisdriften (zoals verboden wapenbezit en wapenhandel). Ten opzichte van 2022 is het aantal verdachten van verkeersmisdriften afgenomen, en van drugsmisdriften toegenomen.

Wie worden er verdacht van het plegen van een misdrijf? Het CBS kijkt ook naar het aantal verdachten naar geslacht en leeftijdsgroep. Vrouwen worden minder vaak verdacht dan mannen. Dit geldt voor alle leeftijdsgroepen. Het verschil tussen mannen en vrouwen is het kleinst bij de 12 tot 18 jarigen. Kijken we naar leeftijd, dan worden 18 tot 23 jarigen het vaakst verdacht van het plegen van een misdrijf, gevolgd door 12 tot 18 jarigen en 23 tot 45 jarigen. Het vaakst worden mannen van 18 tot 23 jaar verdacht van het plegen van een misdrijf. Zij worden hier 3,7 keer vaker van verdacht dan de gemiddelde inwoner in de gemeente.

Afbeelding 69: Totaal aantal verdachten per 1.000 inwoners in de gemeente 's-Hertogenbosch, uitgesplitst naar geslacht en leeftijd (2023)

Bron: CBS StatLine (*2023 betreft voorlopige cijfers)

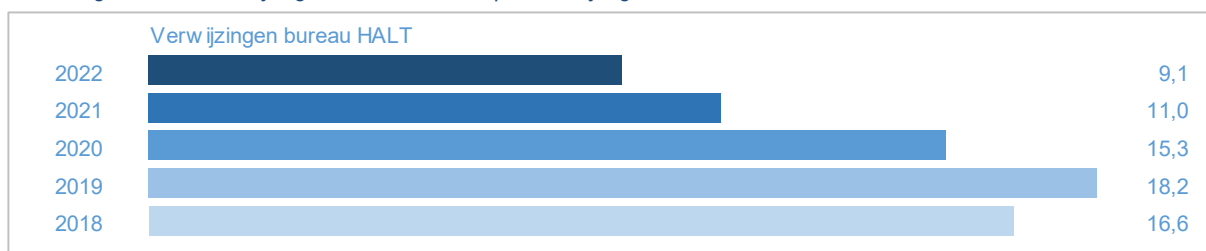
Er zijn ook verschillen naar geslacht en leeftijdsgroep als we kijken naar welke misdrijven zij plegen:

- Gemiddeld wordt 2,6 per 1.000 inwoners verdacht van een vermogensmisdrijf. Dit aandeel is hoger onder 12 tot 18 jarigen (6,2 per 1.000), 18 tot 23 jarigen (4,5 per 1.000), 23 tot 45 jarigen (3,5 per 1.000) en mannen (3,9 per 1.000).
- Gemiddeld wordt 2,4 per 1.000 inwoners verdacht van een geweldsmisdrijf. Dit aandeel is hoger onder 12 tot 18 jarigen (4,0 per 1.000), 18 tot 23 jarigen (4,1 per 1.000), 23 tot 45 jarigen (3,3 per 1.000) en mannen (4,1 per 1.000).
- Gemiddeld wordt 2,4 per 1.000 inwoners verdacht van een verkeersmisdrijf. Dit aandeel is hoger onder 18 tot 23 jarigen (4,8 per 1.000), 23 tot 45 jarigen (4,5 per 1.000) en mannen (4,1 per 1.000).
- Gemiddeld wordt 1,8 per 1.000 inwoners verdacht van een vernieling/openbare orde. Dit aandeel is hoger onder 12 tot 18 jarigen (4,2 per 1.000), 18 tot 23 jarigen (4,2 per 1.000), 23 tot 45 jarigen (2,5 per 1.000) en mannen (3,1 per 1.000).
- Gemiddeld wordt 0,9 per 1.000 inwoners verdacht van een drugsmisdrijf. Dit aandeel is hoger onder 18 tot 23 jarigen (3,0 per 1.000), 23 tot 45 jarigen (1,5 per 1.000) en mannen (1,5 per 1.000). Drugsmisdriften worden het vaakst gepleegd door mannen van 18 tot 23 jaar (5,0 per 1.000 inwoners), gevolgd door mannen van 23 tot 45 jaar (2,6 per 1.000 inwoners).
- Vrouwelijke verdachten (3,5 per 1.000) worden relatief vaak verdacht van een vermogensmisdrijf (1,4 per 1.000).

9.2 Verwijzingen naar bureau HALT

Bureau Halt richt zich op het voorkomen en bestraffen van jeugdcriminaliteit. Vanuit de overtuiging dat jongeren een tweede kans verdienen. Halt heeft de wettelijke taak om strafbaar gedrag onder jongeren aan te pakken, zonder dat de jongere een strafblad krijgt. De jongere krijgt 'een tweede kans'. In 2022 zijn er 88 jongeren doorverwezen naar Bureau HALT. Dit komt neer op 9,1 jongeren per 1.000 jongeren. Dit is 18% minder dan in 2021. Landelijk was er sprake van een kleine stijging (+3%).

Afbeelding 70: Aantal verwijzing naar bureau HALT per 1.000 jongeren

Bron: bureau HALT²⁰

²⁰ Bron: [Bureau Halt](#). De meest recente cijfers gaan over 2022.

10. Preventie

In deze paragraaf worden enkele preventieve middelen beschreven, waarmee we woninginbraken en andere vormen van criminaliteit willen voorkomen. Inwoners kunnen zelf bijdragen aan een veilige wijk. In de gemeente zijn verschillende mogelijkheden om mee te helpen. Enkele initiatieven kwamen aan bod in de vragenlijst leefbaarheid & veiligheid en in de landelijke vragenlijst Veiligheidsmonitor. Hieronder bespreken we deze initiatieven en hoe vaak respondenten hieraan deelnemen.

Preventief gedrag

In de vragenlijst van de landelijke veiligheidsmonitor is aan de respondenten gevraagd op welke manieren zij zichzelf of hun bezittingen beschermen. In 2023 geeft 81% van de respondenten uit 's-Hertogenbosch aan altijd of vaak waardevolle spullen uit de auto mee te nemen, en 60% zet altijd of vaak de fiets in de bewaakte fietsenstalling als dat mogelijk is. Respondenten uit 's-Hertogenbosch doen dit vaker dan gemiddeld in Nederland. Daarnaast geeft 43% van de Bossche respondenten aan dat zij altijd of vaak 's avonds licht laten branden, als er niemand thuis is, en 42% dat zij waardevolle thuis laten om diefstal op straat te voorkomen.

Tabel 5: Preventief gedrag (% altijd/vaak)

	's-Hertogenbosch		Nederland	
	2021	2023	2021	2023
Ik neem waardevolle spullen mee uit de auto	81%	81%	76%	75%
Ik zet mijn fiets in een bewaakte fietsenstalling indien mogelijk	63%	60%	47%	48%
Ik laat het licht branden als 's avonds niemand thuis is	47%	43%	49%	46%
Als ik ergens naartoe ga, laat ik waardevolle spullen thuis om diefstal op straat te voorkomen	42%	42%	42%	43%

Bron: Databank Veiligheidsmonitor 2023, CBS / ABF Research

Preventieve voorzieningen in en rond de woning

In de vragenlijst van de landelijke veiligheidsmonitor is aan de respondenten gevraagd welke voorzieningen zij treffen om hun woning te beveiligen. In 2023 geeft 59% van de respondenten uit 's-Hertogenbosch aan dat er extra veiligheidssloten of grendels op ramen en/of (buiten)deuren aanwezig zijn, en 42% heeft buitenverlichting met een sensor. Minder vaak zijn er camerabewaking (24%), (rol)luiken voor ramen en/of deuren (21%) en een alarminstallatie (13%). 7% heeft een raamsticker of certificaat van het Politiekeurmerk Veilig Wonen (PKVW). Tussen 2021 en 2023 het gebruik van camerabewaking toegenomen, zowel in 's-Hertogenbosch als gemiddeld in Nederland.

Tabel 6: Aanwezigheid preventieve voorzieningen in/rond de woning

	's-Hertogenbosch		Nederland	
	2021	2023	2021	2023
Extra veiligheidssloten of grendels op ramen/(buiten)deuren	64%	59%	63%	61%
Buitenverlichting met sensor	43%	42%	48%	48%
Camerabewaking	17%	24%	17%	23%
Rolluiken voor ramen en/of deuren	23%	21%	21%	23%
Alarminstallatie	12%	13%	13%	13%
Raamsticker/certificaat van Politiekeurmerk Veilig Wonen	9%	7%	9%	8%

Bron: Databank Veiligheidsmonitor 2023, CBS / ABF Research

Ook in de gemeentelijke vragenlijst leefbaarheid & veiligheid zijn respondenten enkele vragen voorgelegd over preventie. De volgende resultaten zijn afkomstig uit deze vragenlijst.

Bossche Buurtwagen

Met de Bossche Buurtwagen (voorheen Bossche Buurttent) geven we buurten extra aandacht op het gebied van leefbaarheid en veiligheid. Hier krijgen inwoners informatie en advies. In 2023 geeft 19% van de respondenten aan wel eens gehoord te hebben van de Bossche Buurtwagen (of voorheen van de Bossche Buurttent). Van hen geeft 6% aan dat zij in het afgelopen jaar de Bossche Buurtwagen of Bossche Buurttent te hebben bezocht.

De bekendheid van de Bossche Buurtwagen is het grootst in de Maaspoort.

Buurtapp

Veel buurten maken gebruik van een buurtapp, bijvoorbeeld via WhatsApp. Met een buurtapp communiceren buuren over onveilige en ongewenste situaties in de buurt. 33% van de respondenten geeft aan lid te zijn van een buurtapp. Nog eens 24% is hierin geïnteresseerd. Respondenten uit de wijken/dorpen Rosmalen zuid, de Groote Wielen, Engelen, Nuland en Vinkel geven het vaakst aan al lid te zijn van een buurtapp. Respondenten uit de Binnenstad geven meer dan gemiddeld aan hierin geïnteresseerd te zijn.

Buurtpreventieteams

Een buurtpreventieteam bestaat uit een paar buurtbewoners die op vrijwillige basis door de buurt lopen. Ze letten op onveilige situaties en proberen criminaliteit en overlast te voorkomen. Dit gaat in samenwerking met de gemeente, politie en eventuele derden. 2% van de respondenten geeft aan lid te zijn van een buurtpreventieteam. Nog eens 11% van de respondenten is hier geen lid van, maar is hier wel in geïnteresseerd.

Afbeelding 71: Kunt u voor elk van de volgende maatregelen aangeven hoe vaak u deze neemt?

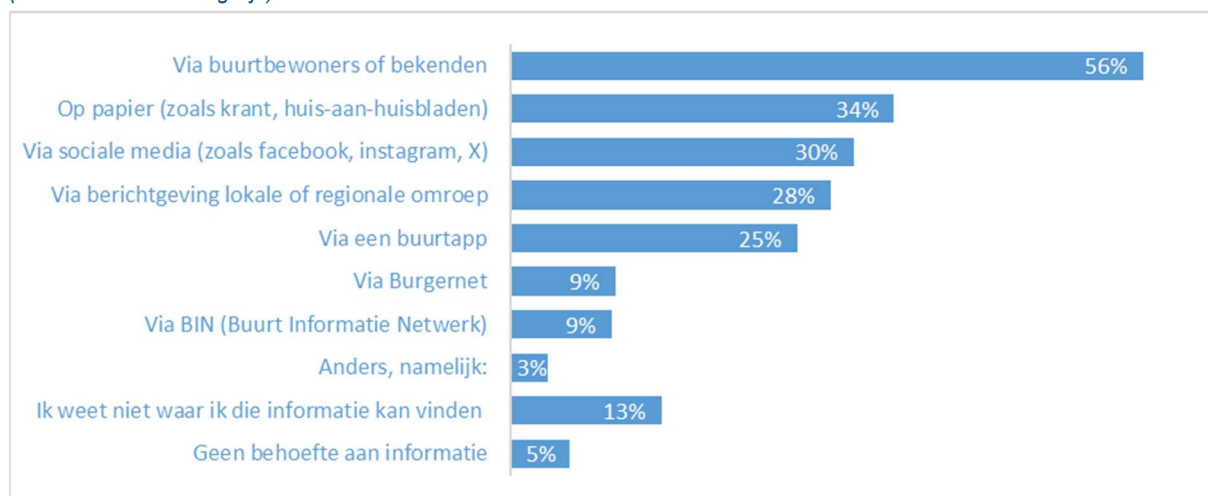
Bron: Vragenlijst leefbaarheid & veiligheid 2023

Informeren over veiligheid in de buurt

Aan de respondenten is gevraagd hoe zij aan informatie komen over de veiligheid in hun buurt. 56% van de respondenten geeft aan dat zij deze informatie krijgen via buurtbewoners of bekenden. Daarnaast geeft 34% aan dat zij deze informatie krijgen op papier (zoals de krant of huis-aan-huisbladen), 30% via sociale media (zoals facebook, instagram, twitter/X) en 28% via berichtgeving van een lokale of regionale omroep (zoals radio, televisie of nieuwswebsite). 25% van de respondenten ontvangt deze informatie via een buurtapp, 9% via een burgernetmelding en eveneens 9% via het BIN (Buurt Informatie Netwerk). 3% van de respondenten geeft aan dat zij informatie over veiligheid op een andere manier ontvangen, zoals door het zelf waarnemen van veiligheidssituaties in de buurt of via berichtgeving in wijkgericht/wijkkranten of nieuwsbrieven van bijvoorbeeld bewonersverenigingen, wijk- en dorpsraden of een VVE.

Niet iedereen ontvangt informatie over veiligheid in de buurt. 13% van de respondenten geeft aan dat zij niet weten waar zij informatie over de veiligheid in hun buurt kunnen vinden en 5% geeft aan dat zij geen behoefte hebben aan informatie over de veiligheid in hun buurt.

Afbeelding 72: Hoe komt u aan informatie over de veiligheid in uw buurt
(Meer antwoorden mogelijk)

Bron: Vragenlijst leefbaarheid & veiligheid 2023

11. Functioneren gemeente en politie

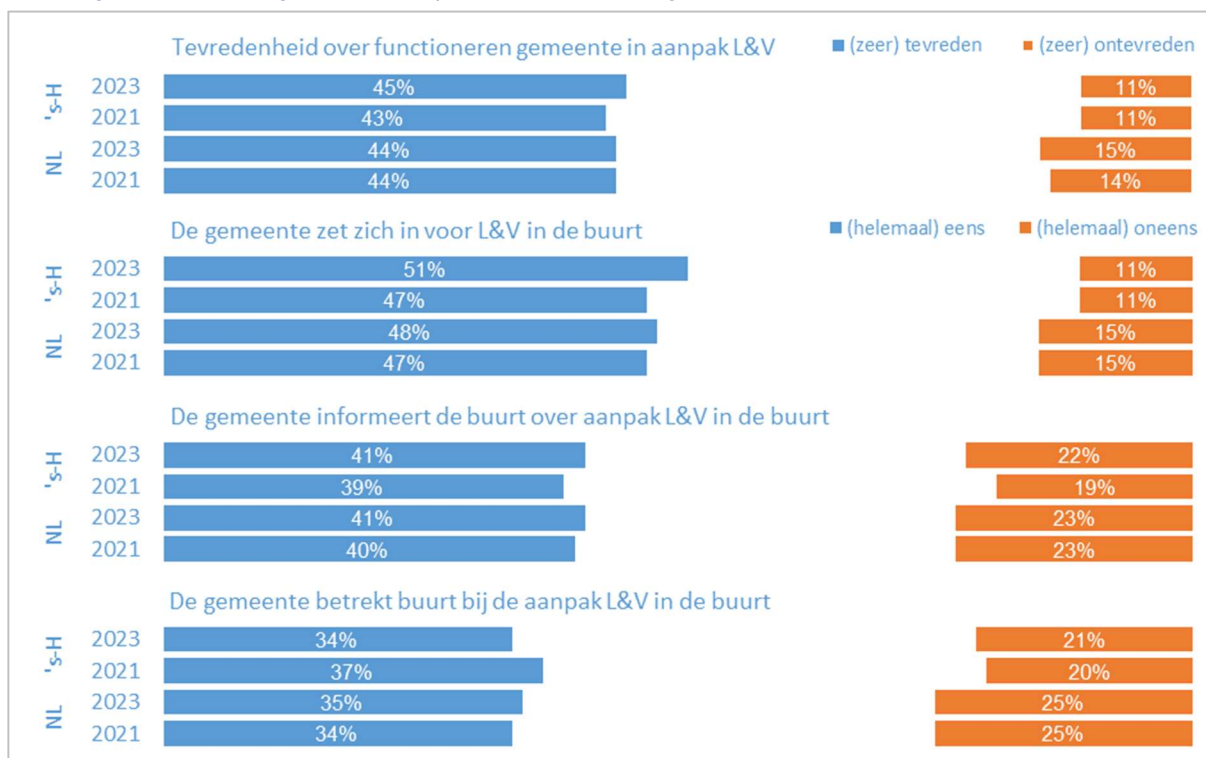
In het najaar van 2023 is de landelijke veiligheidsmonitor uitgevoerd (publicatie maart 2024). De landelijke veiligheidsmonitor gaat niet alleen in op de landelijke situatie. Via een online databank zijn ook de resultaten van alle Nederlandse gemeenten met meer dan 70.000 inwoners te raadplegen, waaronder 's-Hertogenbosch. In de landelijke veiligheidsmonitor worden ook enkele vragen gesteld over het functioneren van de politie en gemeente in de aanpak van leefbaarheid en veiligheid. De resultaten hiervan staan in dit hoofdstuk.

11.1 Gemeente

In 's-Hertogenbosch is 45% van de respondenten (zeer) tevreden over het functioneren van de gemeente als het gaat om de aanpak van leefbaarheid en veiligheid (L&V). Dit is vergelijkbaar met gemiddeld in Nederland. Wel zijn in 's-Hertogenbosch minder respondenten ontevreden over het functioneren van de gemeente in de aanpak van leefbaarheid en veiligheid. 11% van de respondenten uit 's-Hertogenbosch is hier ontevreden over, tegenover 15% gemiddeld in Nederland. De overige respondenten zijn niet tevreden/niet ontevreden, of geven aan dit niet te kunnen beoordelen.

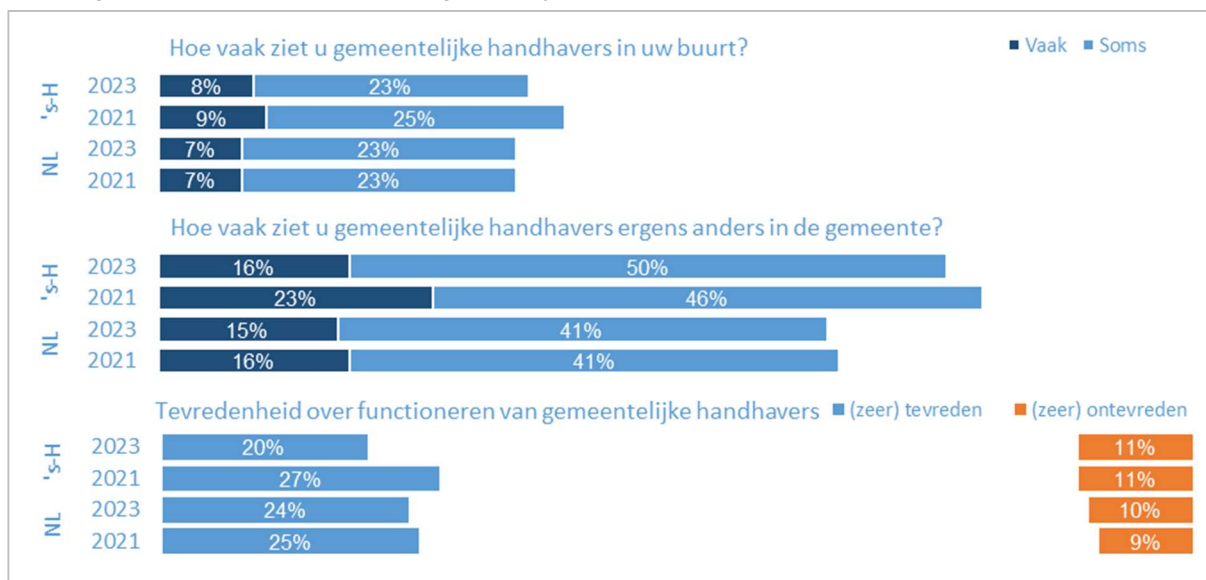
Aan de respondenten zijn enkele stellingen voorgelegd over het functioneren van gemeenten in de aanpak van de leefbaarheid en veiligheid. In 's-Hertogenbosch is 51% van de respondenten het (helemaal) eens met dat de gemeente zich inzet voor de leefbaarheid en veiligheid van de buurt, 41% dat de gemeente de buurt informeert over de aanpak van de leefbaarheid en veiligheid van de buurt en 34% dat de gemeente de buurt betreft bij de aanpak van de leefbaarheid en veiligheid van hun buurt. Deze resultaten zijn vergelijkbaar met gemiddeld in Nederland. Wel zijn respondenten uit 's-Hertogenbosch het minder vaak (helemaal) oneens met de stellingen dat de gemeente zich inzet voor de leefbaarheid en veiligheid in de buurt en de buurt betreft bij de aanpak van de leefbaarheid en veiligheid in de buurt dan gemiddeld in Nederland.

Afbeelding 73: Functioneren gemeente in aanpak leefbaarheid en veiligheid

Bron: Databank Veiligheidsmonitor 2023, CBS / ABF Research

Afbeelding 74: Zichtbaarheid en tevredenheid gemeentelijke handhavers

Bron: Databank Veiligheidsmonitor 2023, CBS / ABF Research

Aan de respondenten zijn ook enkele vragen gesteld over de gemeentelijke handhavers. In 's-Hertogenbosch zien respondenten vaker dan gemiddeld in Nederland wel eens gemeentelijke handhavers in de gemeente rondlopen; 69% van de respondenten uit 's-Hertogenbosch ziet wel eens handhavers in de gemeente (buiten hun eigen buurt) rondlopen. In de eigen buurt is dit 31%. Dit is wel vergelijkbaar met gemiddeld in Nederland. Het aandeel respondenten dat gemeentelijke handhavers in de buurt heeft gezien lijkt te zijn afgenomen ten opzichte van 2021, maar dit verschil is niet significant.

In 's-Hertogenbosch is 20% van de respondenten (zeer) tevreden over het functioneren van gemeentelijke handhavers. Dit is lager dan in 2021, en lager dan gemiddeld in Nederland. De respondenten zijn echter niet vaker ontevreden over het functioneren van de gemeentelijke handhavers. Zij geven ten opzichte van 2021 vaker aan dat zij niet tevreden/niet ontevreden zijn, of dat zij dit niet kunnen beoordelen.

11.2 Politie

Contact met de politie

Een kwart van de respondenten heeft in de afgelopen 12 maanden een of meer keren contact gehad met de politie. Van degenen die in het afgelopen jaar contact hebben gehad met de politie had 60% van de respondenten het laatste contact met de politie in de eigen buurt; bij 19% was het elders in de gemeente. De belangrijkste redenen voor het contact met de politie was om een melding of aangifte te doen van een delict. De manier waarop was veelal telefonisch of persoonlijk. Bijna twee derde van de respondenten is tevreden over het laatste politiecontact. Daarentegen is 16% hier ontevreden over. Dat is minder dan in 2021 (al is dit geen significant verschil).

Tabel 8: Oordeel contact met de politie

	's-Hertogenbosch		Nederland	
	2021	2023	2021	2023
% contact met de politie gehad in de afgelopen 12 maanden	26%	25%	25%	25%
% laatste contact met politie was in de eigen buurt	64%	60%	60%	57%
% laatste contact met politie was elders in de gemeente	16%	19%	19%	20%
% (zeer) tevreden over contact met politie	64%	65%	66%	67%
% (zeer) ontevreden over contact met politie	23%	16%	16%	15%

Bron: Databank Veiligheidsmonitor 2023, CBS / ABF Research

Functioneren politie in de buurt

Aan de respondenten zijn enkele vragen gesteld over hoe tevreden of ontevreden zij zijn over het functioneren van de politie in de buurt. In 's-Hertogenbosch is een derde van de respondenten tevreden over het functioneren van de politie in de buurt. 6% is hier (zeer) ontevreden over. De overige respondenten zijn niet tevreden/niet ontevreden, of geven aan dit niet te kunnen beoordelen.

10% van de respondenten geeft aan *vaak* politie te zien in hun buurt. Nog eens 35% geeft aan dat dit *soms* voorkomt. Bijna een derde (31%) is tevreden over de zichtbaarheid van de politie in hun buurt.

De tevredenheid over het functioneren van de politie in de buurt is meer in detail onderzocht door de respondenten een aantal stellingen over specifieke onderdelen over het functioneren van de politie voor te leggen. Zo is 45% het (helemaal) eens dat de politie de burgers in de buurt bescherming biedt, 40% dat de politie in de buurt je serieus neemt, 33% dat de politie in de buurt makkelijk te benaderen is, 25% dat de politie problemen in de buurt goed aanpakt en 22% dat de politie goed samenwerkt met bewoners uit de buurt. Daarentegen is 45% het (helemaal) eens dat de politie weinig contact heeft met bewoners uit de buurt en 31% dat de politie in de buurt te weinig bekeurt. In vergelijking met gemiddeld in Nederland vinden in 's-Hertogenbosch meer respondenten dat de politie weinig contact heeft met bewoners uit de buurt.

Tabel 9: Oordeel functioneren politie in de eigen buurt

	's-Hertogenbosch		Nederland	
	2021	2023	2021	2023
% (zeer) tevreden met de politie in deze buurt	35%	33%	37%	36%
% (zeer) ontevreden met de politie in deze buurt	8%	6%	8%	6%
% ziet de politie vaak in de buurt	9%	10%	9%	9%
% ziet de politie soms in de buurt	40%	35%	36%	35%
% (zeer) tevreden met zichtbaarheid politie in de buurt	31%	31%	32%	31%
De politie biedt de burgers in deze buurt bescherming	43%	45%	44%	44%
De politie in de buurt neemt je serieus	37%	40%	39%	39%
De politie in de buurt is makkelijk te benaderen	32%	33%	35%	36%
De politie pakt problemen in deze buurt goed aan	23%	25%	23%	24%
De politie werkt goed samen met bewoners uit deze buurt	24%	22%	20%	20%
De politie heeft weinig contact met bewoners uit deze buurt	46%	45%	50%	50%
De politie bekeurt te weinig in deze buurt	33%	31%	28%	29%

Bron: Databank Veiligheidsmonitor 2023, CBS / ABF Research

Functioneren politie in het algemeen

Aan de respondenten zijn enkele vragen gesteld over hoe tevreden of ontevreden zij zijn over het functioneren van de politie in het algemeen. Zowel in 's-Hertogenbosch als gemiddeld in Nederland is ongeveer de helft van de respondenten hier (zeer) tevreden over (48%). 10% is (zeer) ontevreden. De overige respondenten zijn niet tevreden/niet ontevreden, of geven aan dit niet te kunnen beoordelen.

De tevredenheid over het functioneren van de politie in het algemeen is meer in detail onderzocht door de respondenten een aantal stellingen over specifieke onderdelen over het functioneren van de politie voor te leggen. Zo is 58% het (helemaal) eens dat als het echt nodig is, de politie er alles aan doet om je te helpen, 52% dat de politie makkelijk te benaderen is, 51% dat de politie rechtvaardig handelt, 42% dat de politie goede bescherming biedt, 31% dat de politie burgers informeert en 29% dat de politie criminaliteit goed aanpakt. Daarentegen vindt 36% dat de politie mensen ongelijk behandelt, doordat sommige mensen in dezelfde situatie sneller door de politie worden aangehouden dan anderen.

Ten opzichte van 2021 lijken in 's-Hertogenbosch meer respondenten aan te geven dat de politie goede bescherming biedt (al is dit verschil niet significant).

Tabel 9: Oordeel functioneren politie in het algemeen

	's-Hertogenbosch		Nederland	
	2021	2023	2021	2023
% (zeer) tevreden over functioneren politie in het algemeen	49%	48%	49%	47%
% (zeer) ontevreden over functioneren politie in het algemeen	10%	10%	9%	10%
Als je ze echt nodig hebt, zal de politie er alles aan doen om je te helpen	55%	58%	57%	58%
De politie is makkelijk te benaderen	51%	52%	51%	51%
De politie handelt rechtvaardig	48%	51%	50%	49%
De politie biedt mij goede bescherming	37%	42%	43%	43%
De politie informeert burgers	32%	31%	32%	31%
De politie pakt criminaliteit goed aan	32%	29%	32%	31%
Sommige mensen worden in dezelfde situatie sneller door de politie aangehouden dan anderen	36%	36%	35%	34%

Bron: Databank Veiligheidsmonitor 2023, CBS / ABF Research

Bijlage A: Onderzoeksverantwoording

Bronnen

De veiligheidsmonitor is gebaseerd op twee basisbronnen: de vragenlijst leefbaarheid & veiligheid en politiegegevens. Afhankelijk van het onderwerp zijn er ook nog andere bronnen gebruikt, zoals de landelijke veiligheidsmonitor. De meest recente cijfers hebben betrekking op het jaar 2023. Waar dit niet het geval is, wordt dit aangegeven. Hieronder worden de belangrijkste bronnen kort besproken.

Vragenlijst leefbaarheid & veiligheid

Iedere twee jaar wordt de vragenlijst leefbaarheid & veiligheid uitgezet. Hierin wordt respondenten gevraagd naar hun mening over de leefbaarheid en veiligheid van hun buurt. Via een steekproeftrekking uit de Basisregistratie Personen (BRP) zijn ca. 21.000 inwoners uitgenodigd om aan dit onderzoek deel te nemen. Naar deze mensen is een brief gestuurd met daarin het verzoek om de vragenlijst 'Wat vindt u van uw buurt?' op papier of via internet in te vullen. Na ca. 2-3 weken is er een herinnering gestuurd aan de mensen die de vragenlijst nog niet hadden ingevuld. In enkele buurten waar de respons achterbleef is een tweede herinneringsbrief gestuurd met een ingekorte versie van de vragenlijst. Deze werkwijze leverde een respons op van 23%.

Daarnaast konden inwoners de vragenlijst ook invullen via een zogenaamde 'open link'. Hierbij konden ook inwoners die géén uitnodiging hebben gekregen voor het onderzoek, de vragenlijst invullen. Hier is actief reclame voor gemaakt, zoals via sociale media. Via deze weg vulden nog eens 900 inwoners de vragenlijst in.

In totaal hebben zo'n 5.700 personen de vragenlijst ingevuld. Van de respondenten zijn enkele achtergrondgegevens bekend, zoals leeftijd en woonbuurt. De verdeling van de respondenten naar deze achtergrondkenmerken is niet hetzelfde als de werkelijke verdeling binnen de gemeente. Om ervoor te zorgen dat de respons een goede benadering van de werkelijkheid is, zijn de resultaten *gewogen*. Wegen betekent dat de groepen die oververtegenwoordigd zijn, minder zwaar worden meegeteld. De groepen die ondervertegenwoordigd zijn, worden juist zwaarder meegeteld. Hierdoor verbetert de representativiteit van het onderzoek.

In de veiligheidsmonitor worden de gewogen resultaten gepresenteerd. De resultaten gaan over de groep respondenten die de betreffende vraag hebben beantwoord. Respondenten die een vraag niet hebben beantwoord worden buiten beschouwing gelaten. De resultaten worden meegenomen als minimaal 25 respondenten een vraag hebben beantwoord.

Buurtscores

In de veiligheidsmonitor worden enkele kaarten gepresenteerd met de buurtscores per buurt. Vanuit de vragenlijst leefbaarheid & veiligheid hebben we voor een aantal indicatoren buurtscores berekend. Met een buurtscore bepaal je de mate van problematiek die speelt in een buurt. Daarbij is een 100-puntsschaal gebruikt. Aan de hand van de antwoorden van respondenten wordt de buurtscore berekend (vaak = 100, soms = 50, zelden of nooit = 0, weet niet/geen mening = 0). Vervolgens is per indicator de gemiddelde score per buurt uitgedraaid. Op enkele kaarten wordt hierbij aangegeven of de score gunstig of ongunstig is. Hierbij zijn per indicator de volgende grenzen gehanteerd:

Indicator	Zeer gunstig	Gunstig	Niet gunstig, niet ongunstig	Ongunstig	Zeer ongunstig
Onveilig voelen in de eigen buurt	< 6	6 – 12	12 – 18	18 – 24	24 >
Overlast van rondhangende jongeren in de buurt	< 10	10 - 20	20 - 30	30 - 40	40 >
Overlast door buurtbewoners	< 8	8 – 16	16 – 24	24 – 32	32 >
Overlast van verwarde personen in de buurt	< 6	6 – 12	12 – 18	18 – 24	24 >

Landelijke veiligheidsmonitor

In het najaar van 2023 is de landelijke veiligheidsmonitor uitgevoerd (publicatie maart 2024). Dit is een tweejaarlijks terugkerend bevolkingsonderzoek naar leefbaarheid, veiligheid en slachtofferschap van criminaliteit. De veiligheidsmonitor wordt uitgevoerd in opdracht van het ministerie van Justitie en Veiligheid en het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). De landelijke veiligheidsmonitor gaat niet alleen in op de landelijke situatie. Via een online databank zijn ook de resultaten van alle Nederlandse gemeenten met meer dan 70.000 inwoners te raadplegen, waaronder 's-Hertogenbosch²¹. De vragenlijst is door 613 respondenten uit de gemeente 's-Hertogenbosch ingevuld.

Politiegegevens

De politiegegevens zijn afkomstig van het open data portaal van de politie. Bij het presenteren van de cijfers maken we onderscheid tussen misdrijven (strafbare feiten) en incidenten (niet strafbare feiten, bijvoorbeeld meldingen van overlast). De politiecijfers worden uitgedrukt in het aantal misdrijven/incidenten per 1.000 inwoners²². Uitzondering hierop zijn de 'inbraak/diefstal woning' en 'inbraak/diefstal in schuur/ garage e.d.'; deze worden uitgedrukt in het aantal misdrijven per 1.000 huishoudens (als alternatief voor het aantal bewoonde adressen).

De open data van de politie biedt niet altijd voldoende inzichten. Voor meer verdieping maken we naast de open data gebruik van een door de politie aangeleverde dataset. Hiermee gaan we bijvoorbeeld na welk deel van de diefstallen van brom-, snor-, fietsen om diefstallen van brom-/snorfietsen gaat, en welk deel om 'normale' fietsen. Ook kunnen we met deze dataset zien op welke dagen/tijdstippen/straten misdrijven en incidenten plaatsvinden. Aan de hand van deze gegevens wordt bijvoorbeeld onderzocht welke misdrijven en incidenten in het centrum op uitgaansavonden plaatsvinden.

De gegevens van beide bestanden gaan alleen over het aantal geregistreerde misdrijven en incidenten. Echter, niet alle misdrijven en incidenten zijn bij de politie bekend, bijvoorbeeld omdat deze niet gemeld worden. Dit geldt met name voor kleinere vergrijpen en overlastsituaties, zoals fietsdiefstal en jongerenoverlast. De cijfers geven echter wel een beeld van wat er speelt. Vooral in combinatie met enquêtegegevens kunnen we een goed beeld schetsen van wat er speelt in wijken, dorpen en buurten. Dit doen we tweejaarlijks in de veiligheidsmonitor.

Het is niet altijd eenduidig hoe een misdrijf of incident door de politie wordt weggeschreven. Dit wordt onder andere beïnvloedt door de interpretatie van een misdrijf of incident door een agent. Dit is bijvoorbeeld het geval bij 'overlast door verward persoon', 'overlast zwervers' en 'overlast i.v.m. alcohol/drugs'.

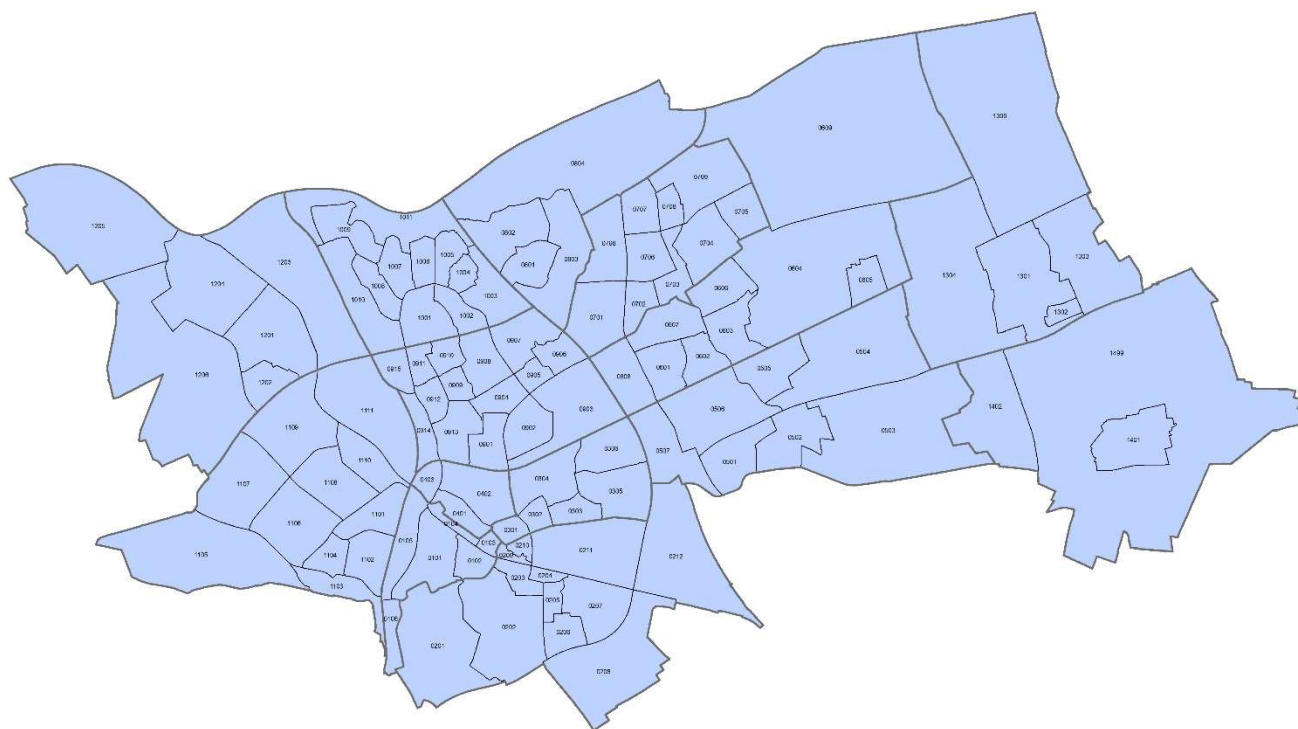
²¹ De vragenlijst en onderzoeksopzet van de landelijke veiligheidsmonitor is in 2021 gewijzigd. Hierdoor is er sprake van een trendbreuk. Er worden daarom geen ontwikkelingen ten opzichte van 2019 gepresenteerd.

²² De politiecijfers van een kalenderjaar worden afgezet t.o.v. het aantal inwoners van dat kalenderjaar op 1-1. Dus de politiecijfers van het kalenderjaar 2023 worden afgezet t.o.v. het aantal inwoners op 1-1-2023. Dit is in lijn met hoe het CBS de geregistreerde politiecijfers per 1.000 inwoners presenteert.

We presenteren de politiegegevens voor wijken en buurten met minimaal 300 inwoners én minimaal 150 huishoudens. De buurten met minder inwoners/huishoudens noemen we alleen wanneer er sprake is van een opvallend hoog aantal misdrijven/incidenten.

In de buurt Orthenpoort ligt het politiebureau. Op dit adres worden regelmatig misdrijven/incidenten geregistreerd, die ergens anders hebben plaatsgevonden, zoals bedreiging, mishandeling en vernieling. Hierdoor kan er sprake zijn van een vertekend beeld over de veiligheid in deze buurt.

Bijlage B: Overzichtskaart wijken en buurten

01 BINNENSTAD	0101 Binnenstad centrum 0102 Binnenstad oost 0103 De Hofstad 0104 Binnenstad noord 0105 Het Zand 0106 Vughterpoot	06 ROSMALEN NOORD	0601 't Ven 0602 Rosmalen centrum 0603 Hondseberg 0604 Kruisstraat 0605 Bedrijven Kruisstraat 0606 De Overlaet oost 0607 De Overlaet west 0608 A2 zone Rosmalen N 0609 Rosmalense Polder	10 MAASPOORT	1001 Italiaanse buurt 1002 Maasdal 1003 Abdijenbuurt 1004 Lokeren 1005 Maasstroom 1006 Staatsliedenbuurt 1007 Het Zilverpark 1008 Maasvallei 1009 Maasover 1010 Bedrijven Maaspoort 1011 Oud Empel
02 ZUIDOOST	0201 Het Bossche Broek 0202 Zuid 0203 Bazeldonk 0204 Bedrijven Zuid 0205 Gestelse Buurt 0206 Pettelaarspark 0207 De Meerendonk 0208 Kloosterstraat 0209 De Bossche Pad 0210 Grevelingen 0211 Aawijk zuid 0212 Bedrijvenpark De Brand	07 DE GROOTE WIELEN	0701 Brabantpoort 0702 De Groote Vliet 0703 Vlietdijk 0704 Broekland 0705 De Watertuinen 0706 De Hoven 0707 De Lanen 0708 Centrum De Groote Wielen 0798 Overig landelijk gebied De Groote Wielen 0799 Landelijk gebied De Groote Wielen	11 WEST	1101 Boschveld 1102 Paleiswarter 1103 Willemspoort 1104 Deuren 1105 De Moerputten 1106 De Schutskamp 1107 De Kruiskamp 1108 De Rietvelden oost 1109 De Rietvelden west 1110 Veemarktkwartier 1111 Ertveld
03 GRAAFSEPOORT	0301 Hinthamerpoort 0302 Graafsebuurt zuid 0303 Aawijk noord 0304 Graafsebuurt noord 0305 Hintham zuid 0306 Hintham noord	08 EMPEL	0801 Kom Empel 0802 Maasakker 0803 Empel oost 0804 De Koornwaard	12 ENGELN	1201 Kom Engelen 1202 De Vutter 1203 Henriëttewoord 1204 De Haverleij 1205 Bokhoven 1206 Engelermeer
04 MUNTEL/VLIET	0401 De Muntel 0402 De Vliet 0403 Orthenpoort	09 NOORD	0901 De Buitenpepers 0902 De Herven 0903 Bedrijven De Herven 0904 De Slagen 0905 De Haren 0906 De Reit 0907 De Donk 0908 De Rompert 0909 De Hambaken 0910 Sprookjesbuurt 0911 Muziekinstrumentenbuurt 0912 Edelstenenbuurt 0913 Orthen 0914 Orthen west 0915 Bedrijven Noord	13 NULAND	1301 Kom Nuland 1302 Bedrijventerrein Nuland 1303 De Lage Kant 1304 Heesend 1399 landelijk gebied Nuland
05 ROSMALEN ZUID	0501 Maliskamp west 0502 Maliskamp oost 0503 Het Vinkel 0504 Binckhorst 0505 Sparenburg 0506 Molenhoek 0507 A2 zone Rosmalen Z			14 VINKEL	1401 Kom Vinkel 1402 Vinkeloord 1499 Landelijk gebied Vinkel